

Dideji Karė.

Nuo visų karės frontų priesta-
raujančios ateina žinios, bet ir iš
jų matyti, kad jas garsinantys ne
tik teisybė rūpi, kiek noras
patarnauti savo pusei. Labiausiai
mėgsta savo laimėjimais girti vo-
kiečiai lygiai už save, kaip ir už
savo draugus, bet kaip rodo visas
karės bėgis, bent dabar jie neturi
pamato girti svarbesniais laimė-
jimais. Svarbesnius laimėjimus
vokiečiai turėjo vien karės pra-
džio, kuomet neprisirengę karėn
francuzai beveik vieni turėjo visą
priešų smarkumą atlaikyti, nes vo-
kiečiai ten sumė veik visas sa-
vo pajėgas, ten buvo pasiūta ir
austrų kariūnė. Menkiausiai
karėn buvo prisirengę rusai, ku-
rių užpakalinės kariūnės eilės
ne tik amunicijos, bet ir karabinių
neturėjo, turėjo naudotis užmuš-
tųjų karabinais. Taip apginkluotus ka-
reivius nesunku įveikti, todėl vo-
kiečiai ir įstengė apvaldyti Lenki-
ją ir didesnę Lietuvos dalį. Nors
Berlino pranešimai garbina austrų
kariūnės patriotizmą ir narsu-
mą, bet tas jau rodo jos menką
vertę, kad be ginklų ir amunicijos
karėn pasiūta rusų kariūnė
iš pradžių įstengė apvaldyti dides-
nę rytinės Galicijos dalį ir galėjo
pasiekti perėjimus Karpatų kalnuose.
Rusai austrai tik tuomet iš
Galicijos didesnę dalies išstumdė,
kuomet juos sustiprino geresnė vo-
kiečių kariūnė. Laikui bėgant
vienok ir taip nerangi Rusija,
apie kurios galutiną paklūpimą
jau vokiečiai sapnavo, geriau pri-
sirengę ir beveik neturėjusi kariū-
nės Anglija. Todėl dabar vo-
kiečiams jau nesiseka taip, kaip
karės pradžioje; dabar nei vokie-
čiai, nei jų draugai neturi pama-
to girti svarbesniais laimėjimais,
daugiausiai gali pasigirti kokiame
laikui sulaukymu priešų. Bet ir
sulaikymas ne visuomet sekasi, ką
rodo jau tas, kad dabar vokiečiai
ir jų padėtojai žudo vis didesnius
plotus pirmą užimtus priešų teri-
torijas. Laimintis musius priešų
teritorijos neužleidžia, bet pats
lenda vis toliau į jo teritoriją. Da-
bar gi lygiai pats vokiečiai, kaip
jų draugai žudo, nors palengva,
teritoriją visuose frontuose, kas
yra jau blogu ženklu; to negali
uždengti ir menki, neturinti dide-
lės svarbos laikiniai laimėjimai,
kokiais vien dabar vokiečiai gir-
tis gali.

Vokiečiai deda visas savo vil-
tis ant to, kad mušiuose talti-
ninkai, ypač francuzai, milžiniškus
turi nuostolius. Bet turbūt tie
nuostoliai ne didesni už nuostolius
vokiečių, greičiau mažesni, jeigu
jie niekur neįstengia francuzų
įveikti, nors po kiekvienam dide-
sniam mušui, sustiprinimui savo
eilų, iš kito fronto, iš kur tik
gali, gabenama daugiau karėvių, o
ir sustiprinta kariūnė turėjusi
milžiniškus nuostolius francuzų
įveikti negali, bet kaip kokiose
vietose turi jiems atiduoti savo
pozicijas ir jau vokiečių rankose
buvusią Francuzų teritoriją. Jeigu
rusų ir anglų nuostoliai butų
didesni, tai tas dar nerodytų,
kad jie tapo jau įveikti, nes Ru-
sija turi dvigubai daugiau vyrų
negu Vokietija, o Anglija su ko-
lonijomis turi jų dar daugiau, tai
joms ne taip greitai kaip vokie-
čiams pritrūks karėvių. Ginklų
gi, ir amunicijos, jeigu pats už-
tektinai įstengs pasirūpinti, pa-
rupis kiti, kad tik butų už juos
kuom užmokėti.

Pereitą savaitę vėl smarkiausi
mušiai buvo prie Verduno, bet ir
juos nei vokiečiai, bet francuzai
laimėjo. Jie išstumdė vokiečius iš
visos linijos nuo Thiamount iki
Chenais. Pirmąją francuzų už-
puolimą atmušė vokiečiai ir tuoj
pasigyrė visiškai jų sumušimui, bet
tie, neva sumušti atnaujino užpuo-
limą ir išvyjo vokiečius iš Thiam-
mount ir savo rankose palaikė; nors
vokiečiai kontratakais stengėsi nu-
žudyti pozicijas atgauti, bet tapo

atnūti. Nemažiau smarkūs mu-
šiai buvo prie Fleury, kurį Fran-
cuzai buvo užėmę, bet paskui
kontratakais vokiečiai atgal at-
gavo. Dabar francuzai atgavo vėl
dalį nužudytų kaimo Fleury. Mu-
šiai čia dar eina tolyn. Atgavo
francuzai nužudyti pirmą pozici-
ją ir prie Chenais. Vokiečiai
jau pripažįsta, kad kaimą Fleury
buvo francuzai užėmę, bet kontra-
takai juos vokiečiai iš ten išvyjo.
Dabar vienok dalis to kaimo yra
vėl francuzų rankose. Francuzai
nužengė toliau ir Somme paupio-
je ir vakarus nuo Estres.

Anglų kariūnė taipgi nužen-
gė toliau, apvaldė 2000 jardų vo-
kiečių antrosios atsigynimo lini-
jos prie Pozieres. Kad ant vaka-
rinio karės fronto vokiečiai butų
kur nors toliau nužengę, to nei
Berlino raportai nesako, o apie
jų atgal nustumimą praneša lygiai
iš Paryžiaus, kaip ir iš Londono,
o to nei Berlino pranešimai ne-
mėgina užginčyti.

Negeriau, jeigu nebogiūn sa-
kasi Vokietijos draugei Austrijai
ant pietvakarinio karės fronto. Ir
ant to fronto, nors labai palengva,
italai lenda giliau Austrijos teri-
torijon. Smarkūs mušiai buvo
prie Sagana ir Cordenole klonyje,
kur austrai mėgino pirmyn žengti,
bet visi jų užpuolimai tapo atmu-
šti. Austrai bombardavo italų po-
zicijas Castanea ir Falzavego di-
striktuose. Italai išnaikino austrų
stovyklas prie Raibl. Kitose to
fronto vietose nieko svarbesnio
neatsitiko. Vien povandeniniai lai-
vai išnaikino kelis italiskus pir-
klių laivus, bet tas, suprantama, ne
gali turėti įtakos ant karės bė-
gio.

Iki šiol karė formaliskai Vo-
kietijos su Italija nebuvo apšauk-
ta, bet dabar ji turės ištikro pra-
sidedi. Pradžią padarė Vokietija,
kuri konfiskavo pinigų italų bu-
vusius Vokietijos bankuose ir už-
draudė italams ką nors išmokėti.
Tuom pačiu Italija atkokojo vo-
kiečiams. Kariūnės rodo iki šiol
dar nesuserimė, bet tas nieko ne-
reikia, nes Italija jau muša Vo-
kietijos padėtoją Austriją, o kitur
su vokiečiais susiremti ir progos
neturėjo.

Ant Balkanų pussalio nieko
svarbaus neatsitiko, bet ir čia ta-
kininkai priešai neturi progos nei
menkiausiai laimėjimais pasigirti,
o užtai serbai Salonikų apskrityje
gali jau pasigirti antru, rodo ne-
labai svarbiu, laimėjimu. Čia ser-
bai nuo bulgarų atėmė kaimą Rem-
li Macedonijoje, taigi krašte tikrai
Bulgarijai prigulinciname.

Iš Berlino vėl užtikrina, kad
Rumanija nestos taktininkų pusėj,
bet per visą karės bėgį užsilaikys
neutralskai. Bet jeigu tas ir taip
butų, tai tas bus ne todėl, kad
Berlino ir Vienos tokio Rumanij-
jos užsilaikymo nori. Bet ir tas
rodo, kad Rumanija nesirisi nei
su Austrija ir Vokietija, o talti-
ninkams ir tokia žinia yra gana
svarbi.

Turkai mėgino užpulti anglų
valdomą Egiptą ir norėjo išmai-
kinti svarbiausią Anglijos susine-
simo kelią su jos valdybomis ry-
tuose—Suez kanalą, bet tas tur-
kų užsiamanymas tapo išnaikintas.
14,000 turkų karėvių ištikro pri-
sistatino prie kanalo, bet juos su-
mušė ginanti Egiptą anglų kariū-
nė ir nuvyjo 13 mylių atgal. Čia
su viršum 2000 turkų nelai-
sėn pakliuvo. Gynimui Egipto
anglai ten turi pakaktinai kariū-
nės.

Ne geriau turkams sekasi ir
Azijoje. Rusai sumušė turkus
Diarbekir apskrityje ir stumia
juos vis toliau į rytus. Prie Diar-
bekir keli šimtai turkų pakliuvo
rusų nelaisvėn. Rodo turkai giria-
si laimėjimais Persijoje ir juos su
Berlino pagalba išpučia į dideles
pergales, bet tas rusų frontas ne
svarbus, ten ir rusų kariūnės
nebuvo daug, todėl mažus pulke-

lius nesunku sulaukyti, arba ir at-
gal nuvyti. Persijos frontu rusai
mažai rūpinasi, todėl iš ten nei
raportų negarsina.

Smarkūs mušiai eina ir šiaur-ry-
tiniame fronte lygiai Volyniaus
gubernijoje kaip ir Galicijoje, pa-
skyrus vyriausiu karvedžiu ga-
biausią vokišką generolą Hinden-
burgą, kuris savo veikimą pradėjo
nuo pavarinėjimo austrų generolų,
nors tuom, suprantama, pagindė
nepasiganėdinimą austrų oficerų
ir tuom žinoma, dar labiau sude-
moralizavo austrų kariūnė, ku-
ri ir pirmą nebuvo geriausia, ti-
ko geriausiai mūsų pralaimėji-
mams. Abejotina, kad paskyrimu
svetimo karvedžio jos vadovu ga-
lima but jį geresne padaryti. Tas,
kad kaip kur ilgoj fronto linijoj
rusų pirmyn žengimas tapo su-
lūkytas, dar nerodo, kad rusai
butų įveikti ir vokiečiai ir austrai
butų ant jų viršų paėmę. Kaip
rodosi ir sulaukymai yra tik tuom-
tarpiniai, nes viener sulaukyti, ki-
tur nesulauko pirmyn žengimo.
Rusai perlaizė austrų ir vokiečių
linijas Sereto ir Graberka pa-
upioje, i pietus nuo Brody. Ru-
sai apvaldė persikėlimus per tas
upes ir apvaldė austrų sudrūtin-
tas aplinkines kalvas, paėmė ten
6 kaimus ir miestą Zalocę ir nu-
žengė iki Krasne. Austrai grie-
bius kontratakų ir nori nužu-
dyti pozicijas atgauti. Smarkūs
mušiai eina nuo Pripetės iki Tar-
nopol. Vokiečiai giriasi, kad ru-
sai prie Kovelio tapo įveikti ir
sulaikyti, bet jau tas, kad rusai
prie Kovelio galėjo atsirasti, rodo,
kad Volyniaus apskrityje sujungta
austrų-vokiečių kariūnė neįsteng-
gia įveikti rusų. Juk visas Voly-
niaus tvirtovų plotas buvo jau
nuo rusų išvalytas ir buvo vokiečių
rankose. Mušij prie Brody austrai
naužudė vien užmuštais ir su-
žėistais 27,000, neskaitant nelai-
sėn paimtų. Rygos apskrityje
ekspertai galvoja ir protauja, ar
daug vokiečiams galės pagelbėti
tai, kad jie dabar paskyrė vy-
riausiu vadu visų rytų armijų—vo-
kiškų ir austro-vengriškų—paga-
rėjusį gen. Hindenburgą. Iki šio-
lei kiekviena teutonų armija ve-
kė atskirai po savo augsto ge-
nerolo vadovystę. Šių armijų
veikimą kontroliavo vyriausis, ar-
ba didisai vokiečių kariškas šta-
bas. Dabar dalykai persimainė:
vadovystė visomis teutonų armi-
jomis ant Rusijos fronto pavesta
vienam žmogui—gen. von Hin-
denburgui.

Kariškų ekspertai vienok mano,
kad nors nuo Hindenburg ir
pasirodė geru vadu, tačiau šiūom
sykiu ir gera vadovystė nedaug
ką galės pagelbėti, nes jis neturi
užtektinai kariūnės ir rezervų,
kad rusus apgalvot. Jis gali ru-
sus laikinai sutrukdyti, bet jam
vargiai pasiseks atkurti tas pa-
čias štuks, kurias jis iškretė ru-
sams pernai ir užpernai. Rusai
sutvarkė ir sustiprino visas po-
zicijas, kurias jie atėmė nuo vo-
kiečių laike paskutinį mušij.
Ypač svarbu, kad jie tvirtai įsi-
kasė toj vietoj, kur upė Stokhod
perkerta Pinsko balas. Tokiu
bodu jiems dabar nereik bijotis,
kad vokiečiai čionai gali persi-
laužti ir užėiti rusams iš šono.
Sutvirtinę savo šitą dešinįjį spa-
ną, rusai dabar gali vėrztis savo
viduriu toliau į Kovelį, nesibijo-
dami vokiečių užėjimo jiems iš
šono.

Austrai, sutraukę jėgas aplink
Lembergą geležinkelį, mėgina už-
stoti rusams kelią į tą miestą,
bet tas ne kaip jiems sekasi. Ek-
spertai mena, kad tiek sykių jau
sumušti austrai, vargiai galės pa-
daryti rusams kokį nors didesnį
pasipriešinimą.

Pietinėje Galicijos dalyje, arti
Karpatų kalnų, austro-vengriš-
kos armijos skubiai persiorgani-
zavo, sustvarkė ir pradėjo
ant rusų užpuolimėi. Korespon-
dentai vienok praneša, kad šiuo-
val išryto. Gazo naudojimas bu-
vo laiku patėmytas, o pasekmė

buvo tokia, kad kuomet vokie-
čiai paskui, sekdami už gazo vil-
nių, prisistatino prie rusų pozici-
jų, tai jie susitiko su ugnimi iš-
šautųjų ir kulkasvaizdžių ir turė-
jo didelių nuostolių.

RUSAI IMA SEŠIS KAIMUS

Petrogradas, Rugpj. 7 d.—Vo-
kiečių pasipriešinimas, kuris iki
šiolei sulaukė rusus išilgai Sereth
ir Graberka upių, tapo pagalios
sulaizytas. Seši kaimai ir ištisa
augštuma palei jas tapo rusų pa-
imta. Drauge su tuom rusai
užgriebė nelaisvėn 140 oficerų
ir daugiau negu 5,500 karėvių.

Rusų oficialūs pranešimas šiaip
skelbia apie šitą žymų rusų lai-
mėjimą:
"I pietus nuo Brody, ant krantų
upių Graberka ir Seretn, at-
kaklus mušis ėjo visą dieną už
apvaldymą kaimų ir augštumų.
Priešas darė atkakliausį pasiprie-
šinimą ir padarė keletą kontrata-
kų. Kaimų gatvėse buvo pasiū-
tusi kova ir reikėjo priešą vyti
nuo namo į namus.
"Musų atakas pasibaigė laimė-
jimu, nes visi priešų kontratakai
tapo atmušti ir teutonų pasiprie-
šinimas likosi sulaužytas.
"Musų kariūnė užėmė kai-
mus: Zwyžin, Ratičė, Čistopady,
Miedzygory, Gnidova ir Zalocę,
o taipgi ir visas augštumas tarpe-
jų. Vienas musų narsų kazokšų
pulky raiti padarė užpuoli-
mą ant priešų pėstininkų bateri-
jos. Laikė šitų mušij mėš paė-
mė nelaisvėn 140 oficerų ir
daugiau negu 5,500 karėvių, o
taipgi užgriebė daug kulkasvai-
džių ir bombų metėjų."

AR ATLAIKYS HINDENBURGAS?

Londonas, Rugpj. 7 d.—Kariškų
ekspertai galvoja ir protauja, ar
daug vokiečiams galės pagelbėti
tai, kad jie dabar paskyrė vy-
riausiu vadu visų rytų armijų—vo-
kiškų ir austro-vengriškų—paga-
rėjusį gen. Hindenburgą. Iki šio-
lei kiekviena teutonų armija ve-
kė atskirai po savo augsto ge-
nerolo vadovystę. Šių armijų
veikimą kontroliavo vyriausis, ar-
ba didisai vokiečių kariškas šta-
bas. Dabar dalykai persimainė:
vadovystė visomis teutonų armi-
jomis ant Rusijos fronto pavesta
vienam žmogui—gen. von Hin-
denburgui.

Kariškų ekspertai vienok mano,
kad nors nuo Hindenburg ir
pasirodė geru vadu, tačiau šiūom
sykiu ir gera vadovystė nedaug
ką galės pagelbėti, nes jis neturi
užtektinai kariūnės ir rezervų,
kad rusus apgalvot. Jis gali ru-
sus laikinai sutrukdyti, bet jam
vargiai pasiseks atkurti tas pa-
čias štuks, kurias jis iškretė ru-
sams pernai ir užpernai. Rusai
sutvarkė ir sustiprino visas po-
zicijas, kurias jie atėmė nuo vo-
kiečių laike paskutinį mušij.
Ypač svarbu, kad jie tvirtai įsi-
kasė toj vietoj, kur upė Stokhod
perkerta Pinsko balas. Tokiu
bodu jiems dabar nereik bijotis,
kad vokiečiai čionai gali persi-
laužti ir užėiti rusams iš šono.
Sutvirtinę savo šitą dešinįjį spa-
ną, rusai dabar gali vėrztis savo
viduriu toliau į Kovelį, nesibijo-
dami vokiečių užėjimo jiems iš
šono.

Austrai, sutraukę jėgas aplink
Lembergą geležinkelį, mėgina už-
stoti rusams kelią į tą miestą,
bet tas ne kaip jiems sekasi. Ek-
spertai mena, kad tiek sykių jau
sumušti austrai, vargiai galės pa-
daryti rusams kokį nors didesnį
pasipriešinimą.

Pietinėje Galicijos dalyje, arti
Karpatų kalnų, austro-vengriš-
kos armijos skubiai persiorgani-
zavo, sustvarkė ir pradėjo
ant rusų užpuolimėi. Korespon-
dentai vienok praneša, kad šiuo-
val išryto. Gazo naudojimas bu-
vo laiku patėmytas, o pasekmė

buvo tokia, kad kuomet vokie-
čiai paskui, sekdami už gazo vil-
nių, prisistatino prie rusų pozici-
jų, tai jie susitiko su ugnimi iš-
šautųjų ir kulkasvaizdžių ir turė-
jo didelių nuostolių.

IS KARĖS LAUKO.

RUSAI ARTI KOVELO.

Petrogradas, Rugpjūčio 4 d.
Užriete atgal abudu teutonų
sparnus—Bukovinoj ir Volyniujė
—rusai pradėjo laužyti taipgi ir
vokiečių fronto vidurį ties Brody
ir ties Koveliu. Neoficiališkos
žinios praneša, kad vokiečiai des-
peratiškai mėgina rusus sulaukyti;
jie daro vieną kontrataką po kito,
bet iki šiolei tie vokiški kontrata-
kai didesnių pasekmių neturi:
rusai juos atmuša ir vėl pradeda
eiti pirmyn.

Šiadien atėjusieji telegramai
praneša, kad gen. Kaledinio armi-
ja jau yra vos apie 18 verstų at-
stul nuo Kovelio. Vokiečiams
vargiai pasiseks šitą miestą atlai-
kyti.

Rusų oficialiame pranešime
skelbiama sekanti:
"Ant upės Stokhod despera-
tiška kova tebesitęsia netoli kai-
mų Dubosovo ir Guleviče.
"Rugpjūčio 2 d. nakėia, apie-
linkėj Smurgainių (Vilniaus gub.)
priešas padarė afakus su gazu iš
abiejų geležinkelio pusių. Ataka
prasidėjo 1 val. išryto ir gaza
tapo paleistas šeši sykius.
Gaziniai atakai pasibaigė apie 6
val. išryto. Gazo naudojimas bu-
vo laiku patėmytas, o pasekmė

buvo tokia, kad kuomet vokie-
čiai paskui, sekdami už gazo vil-
nių, prisistatino prie rusų pozici-
jų, tai jie susitiko su ugnimi iš-
šautųjų ir kulkasvaizdžių ir turė-
jo didelių nuostolių.

Vokiečių oficialūs pranešimas
skelbia apie šitą žymų rusų lai-
mėjimą:
"I pietus nuo Brody, ant krantų
upių Graberka ir Seretn, at-
kaklus mušis ėjo visą dieną už
apvaldymą kaimų ir augštumų.
Priešas darė atkakliausį pasiprie-
šinimą ir padarė keletą kontrata-
kų. Kaimų gatvėse buvo pasiū-
tusi kova ir reikėjo priešą vyti
nuo namo į namus.
"Musų atakas pasibaigė laimė-
jimu, nes visi priešų kontratakai
tapo atmušti ir teutonų pasiprie-
šinimas likosi sulaužytas.
"Musų kariūnė užėmė kai-
mus: Zwyžin, Ratičė, Čistopady,
Miedzygory, Gnidova ir Zalocę,
o taipgi ir visas augštumas tarpe-
jų. Vienas musų narsų kazokšų
pulky raiti padarė užpuoli-
mą ant priešų pėstininkų bateri-
jos. Laikė šitų mušij mėš paė-
mė nelaisvėn 140 oficerų ir
daugiau negu 5,500 karėvių, o
taipgi užgriebė daug kulkasvai-
džių ir bombų metėjų."

Londonas, Rugpj. 7 d.—Po il-
gos pertraukos vėl ateina žinių
apie turkų veikimą ties Suez
kanalu. Stirpus turkų pulkas už-
puolė anglus prie Romani, 33
verstai į rytus nuo Suez kanalo.
Rugpjūčio 5 d. šitas turkų pul-
kas tapo sumuštas ir dar 2,500
turkų pakliuvo nelaisvėn. Apie
tai anglų oficialūs pranešimas
skelbia sekanti:
"Laikė mušio rugpjūčio 5 d.
apie linkėse Romani priešas pa-
darė frontinį ataką ant anglų po-
zicijų sykiu su kitu ataku iš šo-
no; užpuolimuose dalyvavo apie
14,000 karėvių ir naudotasi taipgi
sunkiomis haubitsomis (trum-
pomis kanuolėmis).
"Frontinis turkų atakas buvo
nepasekmingas. O prieš šoninį
turkų ataką musų raitoji kariū-
nė pasitraukė atgal, kol neįvei-
dė priešų kariūnės ir smilties
(pieskines) diunas (diunomis
vadina dideli smiltiniai volai-
kalneliai, vėjo supustyti). Tas
buvo vakare, rugpjūčio 4 dieną.
Tuomet visa musų kariūnė pa-
darė kontrataką, kuris buvo pa-
sekmingas. Bėgantys priešas pa-
vejonas energiskai. Turkai turė-
jo didelių nuostolių. Iki 9 val.
vakare rugpjūčio 5 d. jau par-
vartyta daugiau 2,500 belaisvių—
jų tarpe yra ir vokiečių; užgrieb-
ta taipgi 4 kalnų kanuolės ir tulų
skaitlių kulkasvaizdžių. Musų
nuostoliai nebuvo dideli."

Londonas, Rugpj. 7 d.—Kariškų
ekspertai galvoja ir protauja, ar
daug vokiečiams galės pagelbėti
tai, kad jie dabar paskyrė vy-
riausiu vadu visų rytų armijų—vo-
kiškų ir austro-vengriškų—paga-
rėjusį gen. Hindenburgą. Iki šio-
lei kiekviena teutonų armija ve-
kė atskirai po savo augsto ge-
nerolo vadovystę. Šių armijų
veikimą kontroliavo vyriausis, ar-
ba didisai vokiečių kariškas šta-
bas. Dabar dalykai persimainė:
vadovystė visomis teutonų armi-
jomis ant Rusijos fronto pavesta
vienam žmogui—gen. von Hin-
denburgui.

Kariškų ekspertai vienok mano,
kad nors nuo Hindenburg ir
pasirodė geru vadu, tačiau šiūom
sykiu ir gera vadovystė nedaug
ką galės pagelbėti, nes jis neturi
užtektinai kariūnės ir rezervų,
kad rusus apgalvot. Jis gali ru-
sus laikinai sutrukdyti, bet jam
vargiai pasiseks atkurti tas pa-
čias štuks, kurias jis iškretė ru-
sams pernai ir užpernai. Rusai
sutvarkė ir sustiprino visas po-
zicijas, kurias jie atėmė nuo vo-
kiečių laike paskutinį mušij.
Ypač svarbu, kad jie tvirtai įsi-
kasė toj vietoj, kur upė Stokhod
perkerta Pinsko balas. Tokiu
bodu jiems dabar nereik bijotis,
kad vokiečiai čionai gali persi-
laužti ir užėiti rusams iš šono.
Sutvirtinę savo šitą dešinįjį spa-
ną, rusai dabar gali vėrztis savo
viduriu toliau į Kovelį, nesibijo-
dami vokiečių užėjimo jiems iš
šono.

Austrai, sutraukę jėgas aplink
Lembergą geležinkelį, mėgina už-
stoti rusams kelią į tą miestą,
bet tas ne kaip jiems sekasi. Ek-
spertai mena, kad tiek sykių jau
sumušti austrai, vargiai galės pa-
daryti rusams kokį nors didesnį
pasipriešinimą.

Pietinėje Galicijos dalyje, arti
Karpatų kalnų, austro-vengriš-
kos armijos skubiai persiorgani-
zavo, sustvarkė ir pradėjo
ant rusų užpuolimėi. Korespon-
dentai vienok praneša, kad šiuo-
val išryto. Gazo naudojimas bu-
vo laiku patėmytas, o pasekmė

liaus ir todėl jie daug atsverti ne-
galės.
Vokiečių oficialūs pranešimas
skelbia, kad rusai tapo išvyti iš
savo pozicijų netoli Zarzece ir
kad prie to 4 oficerai ir 300 ru-
siškų karėvių pateko nelaisvėn.
Matyti taipgi, kad eina mušiai
ir Karpatuose, nors apie tai rusų
pranešimai nemini. Vokiečių
pranešimas užsimena, kad, esą,
"musų kariūnės pasisekėms
Karpatuose išsiplėtojo."

Londonas, Rugpj. 7 d.—Po il-
gos pertraukos vėl ateina žinių
apie turkų veikimą ties Suez
kanalu. Stirpus turkų pulkas už-
puolė anglus prie Romani, 33
verstai į rytus nuo Suez kanalo.
Rugpjūčio 5 d. šitas turkų pul-
kas tapo sumuštas ir dar 2,500
turkų pakliuvo nelaisvėn. Apie
tai anglų oficialūs pranešimas
skelbia sekanti:
"Laikė mušio rugpjūčio 5 d.
apie linkėse Romani priešas pa-
darė frontinį ataką ant anglų po-
zicijų sykiu su kitu ataku iš šo-
no; užpuolimuose dalyvavo apie
14,000 karėvių ir naudotasi taipgi
sunkiomis haubitsomis (trum-
pomis kanuolėmis).
"Frontinis turkų atakas buvo
nepasekmingas. O prieš šoninį
turkų ataką musų raitoji kariū-
nė pasitraukė atgal, kol neįvei-
dė priešų kariūnės ir smilties
(pieskines) diunas (diunomis
vadina dideli smiltiniai volai-
kalneliai, vėjo supustyti). Tas
buvo vakare, rugpjūčio 4 dieną.
Tuomet visa musų kariūnė pa-
darė kontrataką, kuris buvo pa-
sekmingas. Bėgantys priešas pa-
vejonas energiskai. Turkai turė-
jo didelių nuostolių. Iki 9 val.
vakare rugpjūčio 5 d. jau par-
vartyta daugiau 2,500 belaisvių—
jų tarpe yra ir vokiečių; užgrieb-
ta taipgi 4 kalnų kanuolės ir tulų
skaitlių kulkasvaizdžių. Musų
nuostoliai nebuvo dideli."

Londonas, Rugpj. 7 d.—Po il-
gos pertraukos vėl ateina žinių
apie turkų veikimą ties Suez
kanalu. Stirpus turkų pulkas už-
puolė anglus prie Romani, 33
verstai į rytus nuo Suez kanalo.
Rugpjūčio 5 d. šitas turkų pul-
kas tapo sumuštas ir dar 2,500
turkų pakliuvo nelaisvėn. Apie
tai anglų oficialūs pranešimas
skelbia sekanti:
"Laikė mušio rugpjūčio 5 d.
apie linkėse Romani priešas pa-
darė frontinį ataką ant anglų po-
zicijų sykiu su kitu ataku iš šo-
no; užpuolimuose dalyvavo apie
14,000 karėvių ir naudotasi taipgi
sunkiomis haubitsomis (trum-
pomis kanuolėmis).
"Frontinis turkų atakas buvo
nepasekmingas. O prieš šoninį
turkų ataką musų raitoji kariū-
nė pasitraukė atgal, kol neįvei-
dė priešų kariūnės ir smilties
(pieskines) diunas (diunomis
vadina dideli smiltiniai volai-
kalneliai, vėjo supustyti). Tas
buvo vakare, rugpjūčio 4 dieną.
Tuomet visa musų kariūnė pa-
darė kontrataką, kuris buvo pa-
sekmingas. Bėgantys priešas pa-
vejonas energiskai. Turkai turė-
jo didelių nuostolių. Iki 9 val.
vakare rugpjūčio 5 d. jau par-
vartyta daugiau 2,500 belaisvių—
jų tarpe yra ir vokiečių; užgrieb-
ta taipgi 4 kalnų kanuolės ir tulų
skaitlių kulkasvaizdžių. Musų
nuostoliai nebuvo dideli."

Londonas, Rugpj. 7 d.—Po il-
gos pertraukos vėl ateina žinių
apie turkų veikimą ties Suez
kanalu. Stirpus turkų pulkas už-
puolė anglus prie Romani, 33
verstai į rytus nuo Suez kanalo.
Rugpjūčio 5 d. šitas turkų pul-
kas tapo sumuštas ir dar 2,500
turkų pakliuvo nelaisvėn. Apie
tai anglų oficialūs pranešimas
skelbia sekanti:
"Laikė mušio rugpjūčio 5 d.
apie linkėse Romani priešas pa-
darė frontinį ataką ant anglų po-
zicijų sykiu su kitu ataku iš šo-
no; užpuolimuose dalyvavo apie
14,000 karėvių ir naudotasi taipgi
sunkiomis haubitsomis (trum-
pomis kanuolėmis).
"Frontinis turkų atakas buvo
nepasekmingas. O prieš šoninį
turkų ataką musų raitoji kariū-
nė pasitraukė atgal, kol neįvei-
dė priešų kariūnės ir smilties
(pieskines) diunas (diunomis
vadina dideli smiltiniai volai-
kalneliai, vėjo supustyti). Tas
buvo vakare, rugpjūčio 4 dieną.
Tuomet visa musų kariūnė pa-
darė kontrataką, kuris buvo pa-
sekmingas. Bėgantys priešas pa-
vejonas energiskai. Turkai turė-
jo didelių nuostolių. Iki 9 val.
vakare rugpjūčio 5 d. jau par-
vartyta daugiau 2,500 belaisvių—
jų tarpe yra ir vokiečių; užgrieb-
ta taipgi 4 kalnų kanuolės ir tulų
skaitlių kulkasvaizdžių. Musų
nuostoliai nebuvo dideli."

Londonas, Rugpj. 7 d.—Po il-
gos pertraukos vėl ateina žinių
apie turkų veikimą ties Suez
kanalu. Stirpus turkų pulkas už-
puolė anglus prie Romani, 33
verstai į

„Suvienujų Valstijų valdžia gavo žinią, jog Vokietija sveti- miems visai tapo uždaryta, nieks negali atvažiuoti iš kitur, nei iš Vokietijos išvažiuoti. Išvažiuoti valdžia leis vien išimtinuose atsi- tikimuose.“

„Činuose, mieste Hankow, chiniski revoliucionieriai sukėlė riaušis ir miestą uždegė. Išdegė didelė miesto dalis. Sudėgė dik- čiai chiniečių ir kelios rusės mo- teris. Revoliucionieriai ypač priešinasi dalinimui visokių privi- legijų japonams.“

„Dėl kitos ir lietaus stokos Australijoje niekas neuzderėjo, nei jauti, nei pašaras, laukai iš- degė, gyventojai savo gyvulius pigiai pardavinėja, o iš to nau- dojasi Amerikos mėsos trustas ir už šuns pinigų superka Aus- tralijos galvijus ir avis.“

„Iš Berno, Šveicarijoje, prane- ša, buk Vokietija įrengė spė- ciales stovyklas, į kurias nelais- vėn gabena vokiečius, priešin- gus kare ir taikos reikalaujan- čius. Ten nugabenta jau visa redakcija socialistų laikraščio „Leipziger Volkzeitung“ ir 83 socialistai iš kitų Vokietijos miestų.“

„Francuzų nuo vokiečių atim- tuose šiaurinėse Francuzijos kraš- tuose sunaikinta 42.000 namų, o tame yra 10.669 visiška išnai- kinti.“

„Rugpjūčio 2 d. likosi atida- rytas naujasis Činų parlamen- tas; tą dieną buvo pirmasis jo posėdis.“

„Hollandijos sostinė Haagaj atsiuvo socialistų konferencija. Tarp kit-ko, suvažiavime nutar- ta reikalauti Belgijos ir Lenkijos nepriegulmystės ir sutvėrimo viešpatysčių ryšio Balkanuose. Klausimo Lotaringijos ir Alza- tijos nutarta neklindyti, nes ji išriš ne socialistų konferencija, bet karę vedančių tautų ginklai. Amerikos delegatas Algernon Lee praneša, jog Amerikoje ma- ža tik socialistų dalis pritaria vokiečiams, dauguma gi pritaria talkininkams.“

„Užėmę Varšavą vokiečiai iš- tenkščio kalėjimo ant kaucijos 5.000 rublių paleido ten sėdintį grafą Bohdaną Ronikier. Jis ten buvo pasodintas už žmogžudystę.“

„Vagone, dinamito prikrauta- me, stoviniame prie Empalme, Sonora valstijoje, Meksikoje, atsi- tiko eksplozija, kuri ne tik vago- na išardė, bet užmušė 60 Car- ranzos kareivių, o 40 jų sunkiai sužeidė. Meksikos valdžia mano, kad kas nors šovė į vagoną ir pagimdė eksplozija.“

„Kanadoje, Ontario provincij- joje, siaučia milžiniški girių gais- rai. Išdegė jau 306 žmonių. Išdegė daug buvusių giriųse kai- mų. Nuostolius, ugnies pada- rytus, skaito milijonais doliarų.“

„Berlino universitetas už at- siųmėjimą mušiose prie Ver- dun, kur pašventė šimtus tuk- stančių vokiečių, išdavė Vokie- tijos sosto įpėdiniui daktaro ho- noris causa diplomą (tikro dak- taro diplomą jis gauti negali, nes neturi reikalingo mokslo). Matyt Berlino universitetas iš mokslo įstaigos virsta į poli- tiską.“

„Airių sukilėlių vadovas Ro- ger Casement rugpjūčio 3 d. ta- po Londone pakartas. Nei sa- vųjų, nei svetimų užtarimas nie- ko negelbėjo, neišgėję Case- mento nuo kilpos iššovė. Budėlių už padorumą valdžia už- mokėjo \$25.00.“

„Danijos Rigsdag (parlamen- tas) ratifikavo, taigi priėmė su- tartį, padarytą su Suvienujų Valstijomis, kurioms už 25 mi- lijonus doliarų parduoda 3 Da- nijai prigulincias salutes Ameri- koj.“

„Belgijos vokiškas general- gubernatorius generolas Bissing pliakatais persergėjo gyventojus, kad jis baus net mirtim plati- nančius žinias apie vokiečių pa- sitraukimą iš Belgijos.“

„Liepos 13 d. Viršutinėje Ba- varijoje ir Austrijoje siautė audra su leda, kurie išmušė laukus 92 valčių. Nuo ledų nukentėjo ir 15 miestų, kuriuose tapo iš- daužyti langai. Ledai puolė ba- landžių kiaušinių didumo. Ledų išnaikintuose kraštuose reiks ru- pintis maisto gyventojams, vieton iš ten gabenti į kitus Vokie- tijos kraštus.“

„Vokietijos valdžia, kaip įve- dę dienas, kuriose uždrausta val- gyti mėsą, taip jau dabar ren- giasi įvesti dienas be alaus, be kurio vokiečiui sunkiau yra ap- sieiti negu be mėsos.“

„Afrikoje, rytinėje jos dalyje, anglai užėmė vokiečių stovyklas su viskuom, kas ten buvo. Tarp kit-ko, anglai paėmė 4.000 gal- vijų.“

„Vokiečiai Karaliaučiuje įstei- gė kolonizavimo banką (Deutsche Ausiedler Hilfe) kuris skie- lis ant lengvų išlygų pinigų vo- kiečiams, kolonizuojantiems Lietuvą. Turbut Stepulaitis ir Gaigalaitis ir tą paskaitys už vokiečių geradėjęs Lietuvai daromą.“

„Esanti Europoje vulkanai Et- na ir Stromboli smarkiai veikia. Išsiveržusi deganti lava teka į jures todėl vulkanų apilinkėse yra karštas jurių vanduo.“

„Serbija ant salos Korfu, ka- dangi pati Serbija yra vokiečių ir austrų užimta, suaukia par- liamento susirinkimą.“

„Australijos valdžia surengė surašą Amerikos firmų, su ku- riomis piliečiams uždrausta ko- kius reikalus turėti.“

„Italija panaikino padarytą 1891 metuose su Vokietija vaiz- do sutarimą, kuris baigėsi 1917 metuose.“

„Airių sukilimo surengėjo Roger Casement, pakarto kalė- jimo kieme, kunas ten jau ir užkastas. Valdžia atsakė, ro- dosi visai be reikalo, išduoti pa- laidojimui kuną giminėms. Juk pakartas žmogus ir norėdamas, Anglijai nieko blogo padaryti ne- gali, o persekiojimas negyvo ga- li pagimdyti visų airių piktumą ir kerštą, kas Anglijai naudos neatgabendų.“

„Kanados kariumenė, esan- čioje Francuzijoje, yra 11.972 ka- reiviai, airių darbininkai.“

„Anglijoje, laike airių sukil- imo, sumta 8 amerikonių. Trijs iš jų, užstojus Amerikos am- basadoriui, paleido, vienam, J. Lynch mirtim pasmerktam, mir- ties bausmę pakeitė kalėjimo bausmė. Keturi amerikonių sėdi dar kalėjime, nes jų byla dar ne- perkratinta.“

„Vienas iš žymesnių francu- ziskų raštininkų ir laikraštinių- kų Reinach laikraštį Figaro pa- talpino straipsnį, kuriame aiški- na, jog talkininkai taikos su Wilhelmu daryti negali. Norint išnaikinti Europoje militarizmą, butinai reikia iš Vokietijos iš- velti Hohenzollernų dinastiją, tai- gi cesorių Wilhelma ir visą jo šeimyną. Jeigu Reinach pakliu- tų į vokiečių rankas, turbut jis jį patemptų už toki prieš Wil- helmą išsitarimą.“

„Vokiškas Belgijos general- gubernatorius nubaudė Belgijos dalininkus 10.000 markių, už tai, kad jie paveikslų parodoje įstatė cesoriaus Wilhelmo paveikslą, kuris pagimdė neprielankias vo- kiečiams belgų demonstracijas.“

„Suvienujų Valstijos atsi- sakė Chinams parupinti paskolą, nes Suvienujose Valstijose apy- vartoj yra jau per daug svetimų procentinių popierių.“

„Ir Francuzija pagarsino boi- kotą vokiečiams prielankių fir- mų. Firmos, su kuriomis fran- cuzams draudžiama reikalus tu- rėti, yra ne vien šiaurinėje Ameri- koj, bet taipgi: Afrikoje, Pietinėje Amerikoje, Japo- nijoje, Kuboje, ant Filipinų salų, Danijoje, Ispanijoje, Portugalijoje, Švedijoje, Norvegijoje ir Hollan- dijoje.“

„Belgijos sostinė Bruxelles atsisakė mokėti vokiečių uždėtą kontribuciją 5 milijonų markių už apvaikšiojimą tautiškos šventės. Gal už nepaklusumą vokiečiai bausmę padidins.“

„Londone pasimirė angliškas mokslininkas, fizikos profesorius Bristol universiteto Sylvanus Phillips Thompson.“

„Vokietijoje ant geležinkelų tarnauja 36.000 moterų ir skait- lius jų vis didina.“

„Rusijoje žemdirbystės minis- teriu caras paskyrė buvusį rusi- šką Galicijos general-gubernato- rių grafą Bobrinskį.“

LIETUVA IR KARĖ.

KĄ VOKIEČIAI LIETUVOJE. IŠDIRBINĖJA.

„Naujienos“ talpina laišką, ku- ri gavo p. Grigaitis „iš vieno įy- miausiu visuomenės veikėjų Lie- tuvoje.“

Šio laiško turinys, kaip jį pa- duoda viršminėtas laikraštis, yra sekantis:

Apie Lietuvos ūkiškąjį padė- jimą Jums turbut ne kartą te- ko sužinoti iš įvairių korespon- dencijų, laiškų ir šiaip prane- šimų. Iš mūsų pusės gal už- teks paaiškinti tą padėjimą bendrais ruožais ir bent kiek smulkiau jį charakterizavus dėl pastarųjų laikų.

Lietuva, tiek kaimais tiek miestais, nukentėjo dėl karės ir lig šiol kėčia labai sunkiai. Rusams besitraukiant ir besi- mušiant, liko sudėginta ar iš- griauta Suvalkijoje, Kauno ir Vilniaus gubernijose daugybė kaimų, miestelių ir miestų, kaip Šiauliai, išdalies Panevė- žys. Kur sūspėdama rusų vy- riausybė suėmė žmonių galvi- jus, arklius ir jautis; kur šim- ti negalėję, sunaikino ant lau- kų, kai kur mokėdama už pa- imtus daiktus, bet dažniausia atsiilygindama vien rekvizicijos kvitais.

Rusų vyriausybė, pagalias, pamėginę pakelti žmones iš jų gimtųjų vietų, kad kartu su ru- šiais trauktis iš Lietuvos vo- kiečiams besitariant. Kadangi tam tikslui buvo vartojama ne tik kareivių ir policijos agi- tacija, bet ir prievartos prie- monės, tai iš Lietuvos pasitrau- kė Rusijon, kaip paduoda Lie- tuvių Komitetas Rusijoje, dau- giau dviejų šimtų tukstančių, bent užregistruotų paties Lie- tuvių Komiteto esama apie 160.000. Apisaukojo nuo dides- nio išnaikimo tik tos vietos, kurias rusai buvo vėrciami ne- tikėtai ir skubiai apiešti. Vis- tik, imant aplamai Lietuvos kaimas, rusams pasitraukus; jau buvo netekęs gal dviejų trečdalių kas gyvojo invento- riaus, didelės dalies savo vasa- rojus, daugumos pašaro gal- vijams ir dalies savo rugių, o kai-kur ir žmonių.

Vokiečiams atėjus, gyvenim- mas iškarto pasunkėjo ir kas kartas eina blogyn. Daugelyj vietų vokiečiai ką tik atėję pri- baigė jau palaužtą ūkį, išimda- mi kuone lig paskutinio galvi- jus, arklius, pašarą ir valgo- muosius daiktus. Veliau pra- sidėjo rekvizicijos iš bendro vokiečių vyriausybės įsakymo ir savarankis atskirų bure- lių ir atskirų net žmonių inici- ativos, kurios tebetveria lig šiol, teisybė, nebe taip smarkiai, kaip pradžioje, bet vis tik laiko in- tempusios žmonių atsargumą nervus ir kantrumą.

Šį pavasarį, tarp ko-kita, su- rekvizuota buvo visoj Lietuvoj ėriukai ir veršiukai, nuolat ima- mos karvės, išdalies jauti ir ar- kliai. Tik retais atsitikimais buvo už paimtus daiktus moka- ma pinigais, dažniausia kvitais, o dažnai ir visai nieko nemo- kama. Viso to naikinimo pase- kmė buvo tokia, kad dabar Lietuvos kaimas, aplamai imant, nors dar nekėčia bado, bet jau yra pasiekęs tokio suvargimo laipsnio, kad tik apie tai tesirupina, kaip išvė- rus gyvims lig karės galui. Apie ūkio sutvarkymą, pas- tūmą jo į normalės sąlygas šiandie nei kalbos nėra.

Toks yra vidutinio ūkininko padėjimas. Darbininkams ir mažiesiems ūkininkams nepaly- ginamai sunkiau. Gyvenama juk labiausia iš to, kas seniau buvo sutaupta, o je juk, tie darbininkai ir mažiečiai, ne- turėjo arba beveik neturėjo ko taupyti.

Darbininkams yra ypač sun- ku, nes daugybė Lietuvos dva- rininkų išbėgo Rusijon, o jų

paliktus dvarus dabar užėmė visur vokiečiai ir juos dirba. Patįs ūkininkai, netekę gyvojo inventoriaus daugumos, nebe- įstengia kaip reikiant vesti sa- vo ūkiojį neberekalauja tiek darbo, kiek paprastai buvo rei- kalaujama.

Padėjimas miestuose, ypač Vilniuje, nepalyginamai sun- kesnis. Nebedirba joks beveik fabrikas, nestatoma nei vieno namo; miestų darbai, kad ir Vilniuje, sumažinti amatai; kur paprastu laiku gamindavo dau- gybę prekių eksportui Rusijon, šiandie neturi jokio darbo, nes nėra nei medžiagos, nei rin- kos, nei drąsimo ką-nors dirbt- ti. Ir todėl pačiame Vilniuje yra dabar suregistruotų bedar- bių 50–60 tukstančių, kiti dir- ba pripuolamai. Betgi gyve- nimo sąlygos darosi jau nebe- pakankiamos. Vokiečių vyriausybė tapo uždrausta įvežti miestan iš kaimo ką-nors val- gomųjų daiktų, išmus smulk- menas. Maisto pristatymą pa- siėmė jie patys į savo rankas, betgi nepristato, ar nenori pri- statyti tiek, kiek butinai mie- stui reikalinga, ir kuomet kai- me dar palyginamai netruksta maisto, pačiame Vilniuje jau 3–4 mėnuo darbininkai ir šiaip mažo turto žmonės chroniskai badauja ne tik dėl to, kad jau išbaigė yra eikvoti visa, ką su- taupinę turėjo, bet ir dėl to, kad nėra uždario, kad prekių kainos neprieinamos ir, paga- lios, pačių prekių nėra. Paaiš- kinimui keletas skaitlinių:

Duonos ant žmogaus dienai gaunama pusė svaro po 8 ka- peikas pagal kortas. Mėsos jautienos kaina buvo 1 rub.— 1 r. 20 k. svarui, dabar 80 kap.— 1 r. 10 k. svarui. 1 r. 80 kap.— 2 rub.; lašinių svaras 2 r. 20 kap.; sviesto svaras nuo 1 r. 80 kap. iki 2 rub.; bulvių pudas 2 r. 50 kapelių; cukraus beveik nėra, žibalo nėra—mo- kama 1 rub. 20 kap. svarui. Batų trūksta; puspadžius pa- mušti—8 rubliai.

To viso blogumo kaltininkas ne vien užgulus mūsų kraštą karas, bet ir vokiečių vyriausybė, kuri tiksliai varžo ekonominį krašto gyvenimą, išvež- dama iš Lietuvos Vokietijon visą žaliąją medžiagą, neleist- ama fabrikams pradėti ką-nors dirbti ant vietos ir, pagalias, net drauzdama pačiam Vilniui pasiskolinti savo reikalus pi- nigų. Iš kitos pusės, tos pa- čios vokiečių vyriausybės visą laiką mėginama rinkti darbi- ninkai Lietuvoje ir vežti juos Vokietijon. Dalis darbininkų tokio būdu liko išvežta Vokie- tijoje, ir nors kuoaštiausia da- bojama, kad nepraeitų kokia žinia Lietuvon nuo išvežtųjų, iš pavienių atsitikimų pradeda but žinoma, kad išvežtųjų dar- bo ir gyvenimo sąlygos yra ne- tik sunkios, bet kartais net ne- pakenčiamos—yra žinių, kad prie darbo kai-kur vartojama net lazda darbininkams para- ginti...

Dabartinio Vilniaus darbinin- ko tipas—tai išblyškęs, nudri- skęs, išalkęs, vargais betve- rias prie darbo žmogus. Be galo sunku dabar, ir nėra vilties, kad tas sunkumas grei- tai baigtus, nes karės žvilgsniu sunku tikėtis, kad kas umai galėtų atsimaityti.

JAROSLAVLIS.

Karės vėsula išblaškė ir lie- tuvių moksleivius po visus Rusų didžiuosius miestus. Apie 30 lie- tuvių moksleivių atsidurė Jaros- lavlyje. Visus juos šelpia tam tik- ra Komisija, susitvėrusi prie vie- tos Lietuvių Centro Komiteto skyriaus. Komisijon incina kun. dak. Gustaitis, kun. Palubinskas ir Jankevičius.

Bendrabūčių čia kaip ir nėra, jei neskaityti vieno, kuriame gy- vena kur kame papuolė. Vienuiems jų skiriama mėnesiui pašalpos 30 r., kitiems—25 r.; beto, duoda draubūzius ir dovanai baltinius mazgą. Šiuo metu, žinoma, gaunamaisiais pinigais tik šiaip- taip galima nuo bado apsiginti. Kambarys vienam—15 r., dviem—20 r., pietūs—18 r. užkandis rytą ir vakarą—9 r., o dar pridėk kitas smulkias išlaidas, tai ir pamatysi, kad ir labai ekono- mijos žiūrint, mėnesiui 40 rub. išeina. Todėl moksleivis, gau- nantis 30 r., turi dažnai pietų išsizadėti.

(„N. Liet.“).

SARATOVAS.

Centralinė (Vilniaus) „Glo- bos“ rūpesčių 1916 m. balandžio 6 d. Saratovo gubernatorius už- tvirtino „Saratovo Lietuvių Glo- bos“ mūsų brolius, Prūsų Lie-

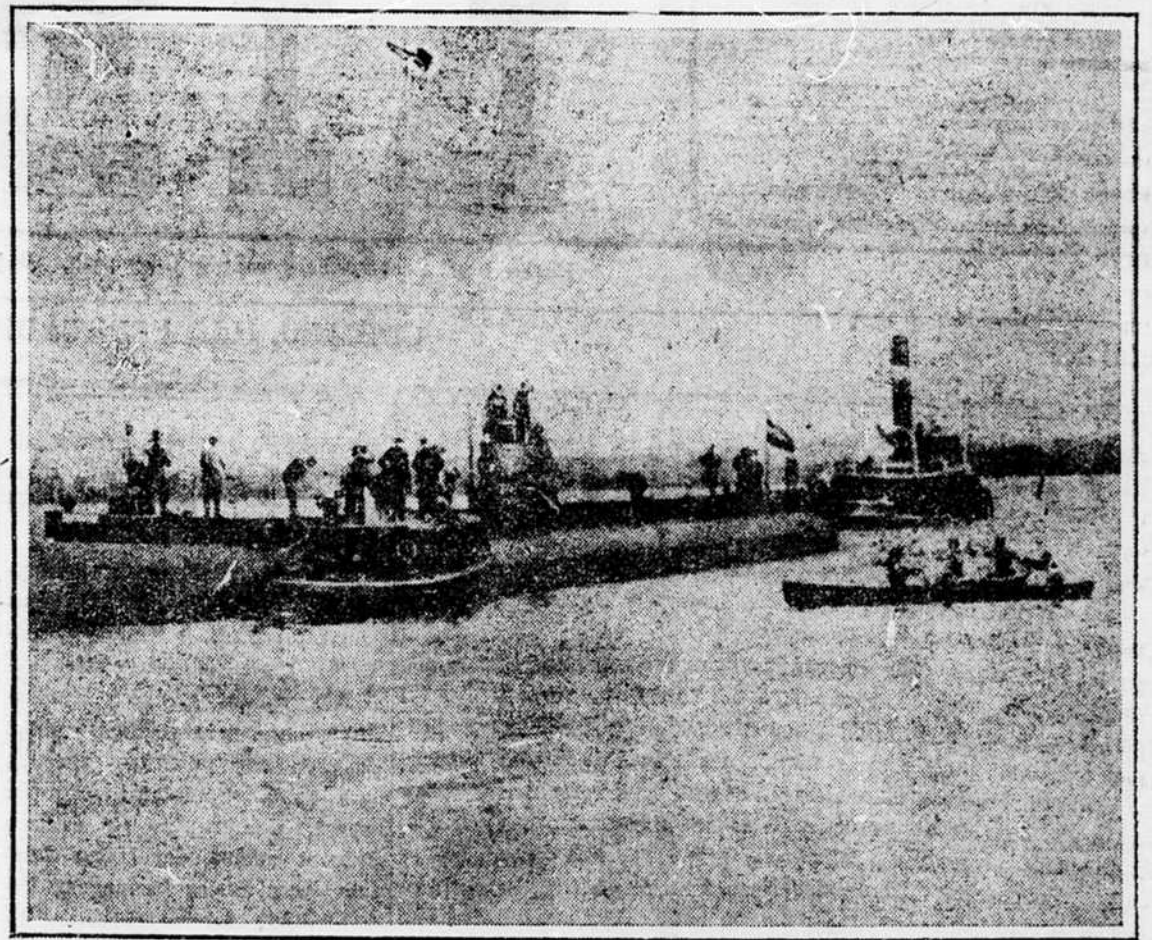


Photo by American Press Association.

„DEUTSCHLAND.“

Šita vokiečių povandeninė valtis, atplaukusi iš Vokietijos Amerikon, neseniai vel išplaukė iš Bal- timore į Bremeną. Nors pakraščiuose jos laukė anglų kariški laivai, bet, matyt, jai pasisekė iš- jų ištrukti.

tuvos belaisviams, šelpti,” įstabus. Lietuvių Globos įgaliotiniai veikė jau čia kiek ankščiau, bet dabar darbas eina kur kas smarkiau.

Saratove gyvena 400 Mažosios Lietuvos lietuvių belaisvių. Ne- mažą jų yra išblaškę po mie- stelius ir kaimus. Pastarųjų pa- dėjimas yra ytin vargingas. Jei miestuose gyvenantieji gauna šokią-tokią paskolą per Ameri- kos konsulį, tai dauguma kaimuo- se gyvenančiųjų nieko ligi 1 ne- gaudo. Vietos „Globa“ ir sten- giasi, iš vienos pusės, teikti be- laisviams, kaip medžiagines, taip ir dvasines paramas, iš kitos—ga- bent, didesniuosna centruosna iš- blaškytuosius po kaimus ir mie- stelius, vienyti paskirtus šeimos- narius ir t. t. Dabar paduotas gu- bernatoriui prašymas, kad ieistų į Kamyšiną parvežti lietuvių be- laisvius iš aplinkinių kaimų bei miestelių, iš Samaros gub.—Mar- tyną Jankų su šeimyna ir t. t.

37 vaikai su tėvais išgabenta į vasarnamius, į Razboiščiną, kame atidengta jiems sodnelis-mokykla. Nors dauguma vaikų papratę sa- vo tarpe kalbėtis vokiškai, bet mokykloje stengiasi vartoti lie- tuvių kalbą. Yra keletas mažesnių, kurie lietuviaiškai visai nemoka, nors jų tėvai jų pačių žodžiais tariant, „tikri lietuvninkai“. Vis- tai nolaus vokiestinio vaisiai. Vokietinimas nesustojia net čia, Rusų gilmėse. Saratove, mat, susitvėręs vokiečių belaisviams šelpti Komitetas, kuris savo mo- kyklon patraukė taippat kaikiurių lietuvių vaikus. Tas pat daroma ir kitur. Įdomus belaisvio J. Birškaus laiškas iš Simbirsko, kuriame jis, nurodęs kelias pa- vyzdžius, kaip vokietinami ten Prūsų lietuviai, kreipiasi į Lie- tuvos visuomenę žodžiais: „Jūs juk esate laisvi, žinote savo valsty- bės kalbą ir instancijas, kur su- prašymas reikia kreiptis. Kod- el taip šaltai į mus žiurite? Be- rods, mės ne vienos tikybės su Didžiosios Lietuvos visuomene, bet mus neįjungia tikyba, tik tau- ta ir kalba.“

Įdomu tas, kad vokiečių val- džia tuos menkus trupinius, ku- riuos skiria per Amerikos konsulį, duoda belaisviams ne kaip pašalpą, bet kaip paskolą. Ant- tam tikro lapelio, rašyto anglų kalba, belaisvis turi pasirašyti, kad visus gautus pinigus prisi- žada, pirma proga, grąžinti vo- kiečių valdžiai.

Žemdirbys.

(„N. Liet.“).

Gavo atestatus. Gegužės 28 d. gavo atestatus išėjusios M. Yčo gimnazijos 7 klases: O. Girytė (aukso med.), L. Januševičaitė, M. Kačergytė (sid. med.), O. Kaukaitė, (sid. med.), Z. Kidoly- tė, M. Klimaitė, R. Mileikaitė (aukso med.), M. Sakelaitė (sid. med.), Pr. Stacinskaitė (aukso med.), Al. Urbonaitė (aukso med.), M. Zubrytė (aukso med.).

Arbačiauskas Jonas, karės be- laisvis, Vilniaus gub., Trakų pav., įieško savo brolio Prano Arba- čiausko. Adresas: Germany, Ge- fangenenerlager 2 Münster v. W. (Allemagne) Command 18, Iwan Arbačevski.

Grimaila Izidorius, karės belai- svis, Kauno gub., Raseinių pav., Eieiragalos val.Sarafiniskės kai- mo įieško savo brolių Juozapo, Jono, Petro ir Povilo Grimailų

Jaroslavlyje. Marijampolės gim- naziją baigė ir geg. 28 d. atesta- tus gavo šie mokiniai ietuviai: Jakštys St. Anzelmas, Gustaitis Antanas (sidab. med.), Mašanau- skis Ksaveras, Rondonanskis Stasys, Sidoravičius Bronis (sid. med.).

Lietuvių progimnazija Jaroslav- lėje.

Birželio 2 dieną š.m. Varšavos mokslo apygardos globėjas leido „Žiburio“ Draugijai atidaryti Ja- roslyavlyje lietuvių pabėgėlių ber- niukams ir mergaitėms bendrą keturių klasių mokyklą su teisė- mis aiškinti mokslo dalykus, kai- kuriuos išskyrus, lietuvių kalba. Mokslo kursas bei programa to- kie, kaip valstybinių vyrų pro- gimnazijų. Priimama į visas ke- turias klases ir prieklausi. Įstojai- mui egzaminai prasidės rugpjū- čio 10 d. s. kal. Iš kitų mokyklų bus priimama be egzaminų, bet su prideramu liudijimu.

(„L. Bal.“)

Moksleivių laikraštis vietoj „Aušros.“

Vidurinių mokyklų lietuvių moksleivių didžiūna (kelių mie- stų), tarp savęs pasitarus, rado butinai reikalingu organą įkurti ir nutarė leisti dvimėnesinį peri- odinį savarankišką laikraštį, „Aušrinės“ pakraipa, pavestą pa- žangųjų vidurinių mokyklų mo- ksleivių reikalams. Pirmas nume- ris turi pasirodyti rugpjūčio 1 d. Redakcija kol kas bus Vorone- žė.

JIEŠKO GIMINIŲ.

Šaknaitis Jonas, karės belai- svis, įieško savo brolio Antano Šaknačio gyvenusio Waterburyje, Conn. Adresas: Germany, Gefan- genenerlager Worms, 13 Comp., 3 Bat., No. 501., Iwan Schaknaitis.

Šliuzis Ignatas, karės belai- svis, Kauno gub., Telsių pav., Kre- tingos miestelio, įieško savo gi- minių ir pažįstamų. Adres-: Germany, kr. Kassel, Ignatz Sch- lizius, Komp. 7, Grup. 1.

Saladis Antanas, karės belai- svis įieško savo giminių ir pažį- stamų. Adresas: Germany, Sch- neidemuhl, Saladis Anton, No. 4856.

Arbačiauskas Jonas, karės be- laisvis, Vilniaus gub., Trakų pav., įieško savo brolio Prano Arba- čiausko. Adresas: Germany, Ge- fangenenerlager 2 Münster v. W. (Allemagne) Command 18, Iwan Arbačevski.

Grimaila Izidorius, karės belai- svis, Kauno gub., Raseinių pav., Eieiragalos val.Sarafiniskės kai- mo įieško savo brolių Juozapo, Jono, Petro ir Povilo Grimailų

ir švogerio Juozapo Bogužio,— gyveno Chicagoje. Adresas: Ger- many, Kriegsgefangenenlager Halbe, Isidor Grimailo, Bar. 12.

Jačevičius Boleslovas, karės be- laisvis įieško savo brolio Tado Jačevičiaus, Vilniaus gub., Ly- dos pav., Vosyliškių par., Lebau- čių akalicos. Adresas: Germany, Kriegsgefangenenlager Guber- Boleslaw Jawewitz, 7 Komp. (Bus daugiau.)

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ SIOUX CITY, IOWA.

Šeimyninis vakarėlis.—Nedėlio- je, liep. 30 d. Moterų Šventos Onos Draugija turėjo šeimyninį vakarėlį svetainėje po bažnyčia. Vakarelis susidėjo iš dainų ir de- kliamacijų. Programas publikai, matyt, labai patiko, nes gausiai plojo rankomis. Be to buvo visokie lietuviški rateliai ir šokiai. Svetainė buvo pilna žmo- nių, tarp kurių buvo ir svetim- taucių keli. Svetimtaučiai labai gerėjo lietuviškais rateliais ir šo- kiais. Šokikės buvo apsisaitę tautiškais rubais ir kaspinais, ku- rie į publiką didelį įspūdį padarė. Svečių pasistiprinimui buvo už- klandžių ir lengvų gėrimų. Visi linksminosi iki vėlam vakarui ir paskui gražiai išsiskirstė, smagiai laiką praleidę. Kad tai ir dau- giau tokių vakarų būtų surengta, Pelnas nuo vakaro, girdėjau, paskirta pusiau draugijai ir pu- siau parapijai.

Koresp.

IŠ NEWARK, N. Y.

Nušovė smuklininką.—Aną die- ną čia nušautas lietuvis smukli- ninkas Vincas Bogdanskas. Nu- šovė jį italas. Atsitikimas buvo toks. Italas Christy Galante atė- jo alaus su indu. Už šinko stovėjo Bogdanskas dukrė Sofija, 18 metų amžiaus. Mergina ita- lui alaus nedavė ir jis ją rėžė su tuščia skardine per galvą. Bog- danskas šita pamatęs, pasiėmė į ranką bilijardinę bolę ir išvijo ita- lą pro duris. Už durų pasigirdo šūvis, ir Bogdanskas puolė ne- gyvas. Sakoma, kad jį nušovęs vejamu italo draugas Daniel Se- ratelli, kuris yra suareštuotas ir eina tyrinėjimas.

Korespondentas

IŠ NEWARK, N. J.

Liet. Jaun. Kat. Polit. Kliubas. Šitas kliubas gyvuoja jau nuo sausio 3 d., 1908 m., bet savo gy- venimo laiką jis pergyveno daug visokių nesmagumų. Pirmiausia šito kliubo įstatymai rodė, kad kiekvienas narys katalikas turi išpildyti savo priedermes sulyg bažnyčios: atlikti išpažintį bent sykį į metus ir k. Kurie to neis- pildė, buvo išbraukiami iš kliu- bo narių skaitliaus. Ilgą laiką

šitų įstatymų buvo griežtai laikytasi, bet ilgai nesiūlyta, kad klubo narių skaitlius mažta. Nariai arko vienas po kitą ir būty visai išnykę, jei klubas nebūty buvęs paselpinis ir jei pildymas bažnytinį priedermių nelaukytų panaikintas. Šitas panaikinimas įvyko sausio 29 d. 1912 m. konstitucija betaisant. Buvo pareikalauta ir priimta, kad į klubo narių sąrašą reikalus nebūty klistasi ir priimant naujus narius kad būty žiūrėta tik, ar jie yra sveikiai ir ar yra lietuviai.

Šitą priėmus, klubas pradėjo augti nariais ir atsizymėti parengimais. Klubas visuomenėje turėjo gerą vardą ir į jį balius bei piknikus skaitlingai lankydavosi; bet nelaimė davė kažkurie narių iš savo pačių kalio išsinečė ir prisirašė prie tų, ką tautos nepripažįsta. Pakrype prie socialistų, patįs pradėjo ir daugiaus socialistų traukti kluban, manydami, kad tai išmintingiausi pasaulyje žmonės.

Tie gi atėję pradėjo klube šeiminkauti ir viską dirbti pagal savo kuralp, nežiūrėdami nei senesnių draugų, nei konstitucijos.

Pirmiausia jie sumanė, kad reikalinga yra pasistatyti sava svetainė, išrasdami, kad Šv. Jurgio svetainė yra permaža. Jie apskaitė, kad visos Newarko draugijos galės sudėti po kelis šimtus dolerių ir jie lengviau galės pasistatyti svetainę, kurioje jie galės šeiminkauti. Bet šitas sumanymas jiems nepavyko, nes klubas daugumai balsų jį atmėtė, kadangi klubo nariai gerai numanė, prie ko jie vėl.

Nuo to laiko klubo nariai, užsikrėtusieji cizilizmo liga ir degdami kerštu ant savo senų narių bando jiems visokiais būdais atkeršinti. Šitame savo darbe jie taip išsilavino, kad nemusdami telegramus Orakului praneša ir pačius "Katzenjammer Kids." Smarkiausiai jų yra "kun." Moccus ir Julius Sweetra, kuris lietuvių parodą apšmeižė Orakulo laikraštyje "Laisvėje."

Situos savo šmeiztus jie teisina taip: lietuvių tauta jau yra žuvusi ir jos neatgaivinsi, tai kam dar tos parodos jos gaiviniui?—Šitaip pas juos buvo kalbėta, kada jie nubalsavo, kad nereikia parodoje dalyvauti. Žinoma, jų buvo viršus, nes visa vyriausybė susideda vien iš cizilikų.

Jie klube taip šeiminkauja, kaip jiems patinka, bet rodos, kad ateina permaina, kuri cizilikų šeiminkavimą sustabdi. Tasyk greičiausiai bus, kad šitie bosai nebus priimami daugiaus kluban.

Mat didžiūma šito klubo narių gyvena pašalinuose miestukuose—Kearny, Harrison ir Bloomfield, kurie į klubo susirinkimus retai kada beateina. Kada šitie nariai susirenka, tai viršų gauna tautininkai. Taip buvo ir dabar liep. 31 d. Vienas seniausių šito klubo narių, nemažai pasidarbavęs klubui ir lietuvių tautai, M. Truska, padavė įnešimą ir įnešimas tapo priimtas kad cizilikų daugiaus nepriimti kluban. Tapo išrinkta specialė komisija iš trijų narių susaukiami netikėto susirinkimo jos paskirtu laiku. Ji susauks susirinkimą visus narius, pažymėdama, kad nepribuvusieji turės baudos užsimokėti soc. Tasyk pamatysime, kas bus su musikiškais orakuliniais telegrafistais: ar jie galės prie klubo priklausyti ilgiau, ar ne. Jei ir pasilik, tai šeiminkauti jame tikrai negalės, nes jų šeiminkavimas klubą greitai numarinatų.

Kliubietis.

IŠ GRAND RAPIDS, MICH.

"Svečių prakalbos. Liepos 20 d. L. S. D.-jos svetainėje buvo prakalbos parinkimui aukų LSF. Kalbėjo svečiai iš Lietuvos p. Zemaitis su p. A. Bulota ir p. Bulotienė "Žiburėlio" pirmininkė "Žiburėlio" reikalais.

Prakalbos prasidėjo 8 val. vak. ir traukėsi iki 10 val. Publikos atsilankė neperdaugiaus, gal kiek daugiau kaip 200 žmonių.

Pirmutinė kalbėjo p. Zemaitis, papasakodama apie Lietuvos vargus ir karės baisenybes. Po jos

kalbai buvo renkamos aukos LSF. Surinkta viso \$31.45.

Toliaus kalbėjo p. Bulotienė apie "Žiburėlio" reikalus, prašydama aukų moksleiviams. Šitam tikslui surinkta \$9.95.

Antgalo kalbėjo p. Bulota apie karę ir tuos nuostolius, kuriuos karė pridribo Lietuvoje. Kad būtų ką nauja pasakęs, ko mes granapidiečiai nebūtume laikraščiose skaitę, tai negalėčiau pasakyti.

Bekalbėdamas, jis įsikarščiavo ir pradėjo publikai pipirų duoti už tai, kad maza aukavo LSF. Jei, girdi, nerukavote šiandien, tai aukaukite rytą; jei neaukavote LSF, tai aukaukite kitam fondui, nors kitas ir nesunaudos tų aukų kaip reikia, bet vis tiek aukaukite.

Tautininkai, kurie buvo atėję, buvo tiek mandagus, kad šitų jiems duodamų pipirų ramiai išklaušė ir nieko neatsakė. P-nas Bulota, pabaigęs savo kalbą, paklausė, gal kas norėtų ko paklausti. Čia atsistojo socialistas A. Belskis ir paklausė jo, kokią jį partiją atstovavo, budamas antrojo ir trečiojo dūnos? P-nas Bulota, advokatiškai usus paputęs, bandė išsisukti; jis sakė, kad jis neprigulėjęs nei prie socialistų, nei prie kitų kairiųjų partijų, kadangi prigulėjęs prie priešingų valdžių partijų tuojus gabendavo Sibiran. Bet, kada jį Belskis ir kiti socialistai prispyrė prie sienos, jis noroms-noroms prisipažino, kad dūnos jį buvęs kadetų raštininku ir dirbęs laudžiai su kairiųjų partija prieš dešiniuosius.

P-nas Bulota gal manė, kad jis šiuomi paaiškinimu ir išsipirks, bet Belskis jo nepaleido ir pradėjo Europos inteligentą akėti, sakydams: "Taigi, sakote, dirbote prieš dešiniuosius sykiu su kairiaisiais, vadinasi, su socialistais, o dabar, kaip matyt, dirbate visai atbulai. Savo plakatuose garsinatės, kad "kalbės ponas Bulota," taigi nesocialistas, nes pas socialistus ponų nėra. Antras, dalykas, draugas Bulota savo prakalbose nenurodė, kaip tą karę iš pasaulio išnaikinus, tik pasakojate apie josios baisybes, kad daugiaus pinigų iš darbininkų išviliojus."

P-nas Bulota įsikarščiavo, norėjo aikštintis, bet publika pradėjo nerimauti ir nemandagus balsai atsiliepė prieš p. Bulotą. Trukšmų pakilus žmonės pradėjo skirstytis ir kalbėti p. Bulotai nebuvo progos.

Po prakalbų buvo surengta svečiams vakarienė. Vakarienių sudėty apie 30 žmonių. Laikė vakarienių p. D. Graičaitis turėjo pasikalbėjimą su p. Bulota, kuris jam nusiskundė, kad amerikiečiai jam neužaučia ir kad jis turis mažiausį pasisekimą už visus kitus aukų rinkėjus.

Ir tas ištikro yra tiesa; net patįs socialistai, kaip iš šito susirinkimo galima matyti, jo darbu neužaučia. Grand Rapids LSS. 51 kp. yra 38 nariai, aukų gi sumesta trisdešimts vienas doleris su centais. Tas parodo, kad, net jei tos aukos būtų vieny socialistų sudėtos, tai ir tai labai maž.

P-ni Zemaitė savo kalboje ragino aukoti LSF, sakydama, kad aukos niekur nebus taip gerai sunaudotos, kaip šitame fonde. Bet jei prisizūrusime svečių darbui arčiau, tai pasirodys, kad p. Zemaitės žodžiai toli gražu neparodo tikro dalykų stovio, nes aukų rinkimo lėšos didelės, o įplaukimai maži ir suaukotieji pinigai ant vietos sudyla. Paimkime kad ir prakalbas Grand Rapids'e. Iš Chicago (?) Pullman vagonu atvažiavo keturi žmonės: p. Zemaitė su anuom ir pp. Bulotai. Tas padaro \$24 už tikėtiną, o kur nakvyne viešbutyje keturiems, paskui atlyginimas rinkėjams už darbą? Visą sudėję pamatysime, kad sudėty pinigų nei jų rinkimo lėšoms neužtenka.

Taigi išeina, kad gelbėjimui Lietuvos nieko ir nelieka.

K. P. K.

IŠ WATERBURY, CONN.

Ginčių užbaigimas. [Korespondencijoje iš Waterburio pasvarius ir karės baisenybes. Po jos

ginčių, net ypatingų. Į šį numerį dedame, sutrumpinę, abiejų pusų balsus ir tuomi manome tuos ginčius užbaigti. Red.]

"Lietuvos" num. 29-me įsikverbė pora klaidų, kurias miečiai atitaisau. Buvo rašyta, kad 11-ta SLA. kuopa padarė pamatų draugijoms, užsimančioms rinkimu aukų nukentėjusiems nuo karės. Turėjo būti, kad 11-oji kuopa tik sumanė, atsišaukdama į vietines draugijas, o draugijos atsiumtė po du atstovų (socialistai patįs, neprašyti, įsikverbė) ir šitie atstovai padarė visą pamatą, nutardami skirti 3/4 visų surinktų aukų nukentėjusiems nuo karės, o 1/4 tų aukų Autonomijos fondui.

Vienok ir tas ketvirtadalis neduoda ramybės mūsų susipratėliams socialistams ir jų klapiukui pirmininkui. Štai liepos 11 d. jau buvo kėsintasi sulaužyti tą draugijų nutarimą, o vieton jo padaryti kita, kad autonomijos fondui būtų renkami atskiri vakarai, o kad nebūtų skirta tas ketvirtadalis aukų.

Antra klaida mano korespondencijoj buvo ta, kad ten buvo pasakyta, kad Laskevičius nereikalavo apmokėjimo, tik komitetas jam siūlė. Tas netiesa. Laskevičiaus pasake, kad įsai esą nereikalavo tokių burdingierių (kaip Bulotai su Zemaitė), bet komitetas jo prašė po kelis sykius priimti juos pas save ir dabar todėl reik užmokėti po \$3.00 į dieną nuo galvos.

P. Nainis atsistoja ir sako, kad perbrangu, ir kad svečiai esą neturėję eiti patogumų, o p. Zemaitė eiti turėjusi bėgioti su dienerke pieno į krautuvę.

Viršminėtos klaidos įsikverbė nežinau kokiū būdu, gal redakcijoj nesupratau teisingai mano minties. Todel ir atitaisau.

Nenuorama.

Tame pačiame reikale rašo ir p. J. Aidukonis, Waterburio draugijų sanryšio sekretorius. Jis praneša:

"Draugijų sanryšio susirinkime tapo vienbalsiai nutarta atitaisyti Nenuoramos melagystės"—ir čia aprašo apie 11-os SLA. kuopos rolo taippat, kaip viršuje yra atitaisyta. Kaslink skyrimo 1/4 aukų Autonomijos Fondui p. Aidukonis rašo taip:

"Nenuorama meluoja, rašydama šiuos žodžius: "pasijutę ant tik save stipriais, [susipratėliai] padavė griežtus reikalavimus, kad Autonomijos fondas būtų atmetas. Dalykai buvo taip: buvo pridutu įnešimai nuo šių draugijų—LSS. 4-os kuopos, "Lietuvos Sunų" dr-jos ir LSS. 34-os kuopos, kad nebūtų skiriami nei koki procentai Autonomijos fondui iš surinktų aukų per viešai surengtus vakarus, bet pagal nutarimą susirinkimo (kokio?) kad būtų rengiami atskiriami vakarai ir kad taip būtų garsinama, kada visas pelnas skiriamas Autonomijos fondui—tai autonomijos fondui, o kada dėl karės nukentėjusiems lietuviams tai kad jiems būtų ir skiriama. Bet ne taip, kaip p. Nenuorama rašo, kad Autonomijos fondas būtų atmetas." (Draugijos teisingai padarė šitokį sumanymą atmetę, nes sunku suprasti, kokiū tikslu tas buvo daroma; išrodo, kad sumanymų mieriu buvo nepagelbėti, bet pakenkti Autonomijos fondui, nes atskyrę tą fondą, jie, kaip matosi, būtų vakarus Autonomijos fondui užboikotavę. P-as Nenuorama nemokėjo teisingai išsireikšti, teisingai nintį perduodamas.

Kitus ypatingus dalykus apie p. Mato mokslingumą, ar ne mokslingumą, apie jo pagyrimą ir peikimą apleidžiame ir iš vienos ir iš kitos korespondencijos. Tie ypatingi dalykai nesvarbūs žmonėms kitur esantiems, kurie p. Mato savo gyvenime, rašite, nėra girdėję. Visi korespondentai teiks kuoatsargiausiai ir kuotaiskiausiais savo korespondencijas rašyti, kad dėlei jų negalėtų taip daug ginčų kelti. Redakcija.)

Kitas ypatingus dalykus apie p. Mato mokslingumą, ar ne mokslingumą, apie jo pagyrimą ir peikimą apleidžiame ir iš vienos ir iš kitos korespondencijos. Tie ypatingi dalykai nesvarbūs žmonėms kitur esantiems, kurie p. Mato savo gyvenime, rašite, nėra girdėję. Visi korespondentai teiks kuoatsargiausiai ir kuotaiskiausiais savo korespondencijas rašyti, kad dėlei jų negalėtų taip daug ginčų kelti. Redakcija.)

Kitas ypatingus dalykus apie p. Mato mokslingumą, ar ne mokslingumą, apie jo pagyrimą ir peikimą apleidžiame ir iš vienos ir iš kitos korespondencijos. Tie ypatingi dalykai nesvarbūs žmonėms kitur esantiems, kurie p. Mato savo gyvenime, rašite, nėra girdėję. Visi korespondentai teiks kuoatsargiausiai ir kuotaiskiausiais savo korespondencijas rašyti, kad dėlei jų negalėtų taip daug ginčų kelti. Redakcija.)

Kitas ypatingus dalykus apie p. Mato mokslingumą, ar ne mokslingumą, apie jo pagyrimą ir peikimą apleidžiame ir iš vienos ir iš kitos korespondencijos. Tie ypatingi dalykai nesvarbūs žmonėms kitur esantiems, kurie p. Mato savo gyvenime, rašite, nėra girdėję. Visi korespondentai teiks kuoatsargiausiai ir kuotaiskiausiais savo korespondencijas rašyti, kad dėlei jų negalėtų taip daug ginčų kelti. Redakcija.)

Kitas ypatingus dalykus apie p. Mato mokslingumą, ar ne mokslingumą, apie jo pagyrimą ir peikimą apleidžiame ir iš vienos ir iš kitos korespondencijos. Tie ypatingi dalykai nesvarbūs žmonėms kitur esantiems, kurie p. Mato savo gyvenime, rašite, nėra girdėję. Visi korespondentai teiks kuoatsargiausiai ir kuotaiskiausiais savo korespondencijas rašyti, kad dėlei jų negalėtų taip daug ginčų kelti. Redakcija.)

Kitas ypatingus dalykus apie p. Mato mokslingumą, ar ne mokslingumą, apie jo pagyrimą ir peikimą apleidžiame ir iš vienos ir iš kitos korespondencijos. Tie ypatingi dalykai nesvarbūs žmonėms kitur esantiems, kurie p. Mato savo gyvenime, rašite, nėra girdėję. Visi korespondentai teiks kuoatsargiausiai ir kuotaiskiausiais savo korespondencijas rašyti, kad dėlei jų negalėtų taip daug ginčų kelti. Redakcija.)

patrolininkas Mat. Balandas. Nagrėjimas tesėti pasketvirtos valandos. Teismas rado Mockų kaltu, pasmerkė jį 10 dien kalėjimo ir prisakė užsistatyti kauciją \$1000 šešioms mėnesiams kaip užtikrinimą, kad gerai elgsis. Kauciją už jį pastatė Jurgis Laskevičius.

Mockus atsisakė liudyti ir padavė apeliaciją į apskričio teismą; tuo tarpu nagrinėjimo belaukiant jis tapo paleistas po \$500 kaucija.

Koresp.

IŠ SAN FRANCISCO, CAL.

SLA. 106-tos kuopos balius. SLA. 106 kuopa turėjo savo balių. Jame dalyvavo beveik visi lietuviai. Šitas balius padarė gerą įspūdį į kiekvieną ištautėjusį lietuvi. Visi labai džiugėsi, kad taip smagiai vakarą praleido. Buvo taipgi daug ir svetintaučių, bet vakaras visiems labai patiko ir prašė, kad vėl tokis vakaras būtų surengtas.

SLA. 106 kuopos draugai visi gerai dirbo ir gražiai pavaišino svečius. Draugas C. Stanley, 106 kp. narys padainavo dvi dainėles ir už jas apturėjo didelį rankų plojimą.

Tokio vakaro per 10 metų lietuvių buvo labai pasiilę. Parsiėjus svetainę uždaryti, jie dar ilgai tarp savęs šnekučiavosi. Komitetas buvo manęs priminti apie Lietuvos vargus, bet kadangi buvo daug svetintaučių, tai tas tik būtų suerzinimą padaręs, jei būtų aukos renkama. (Priešingai, ir patįs svetintaučiai, be abėjo, nebūtų panoręje atsilikti nuo aukavimo. Lietuvos lietuvių nelaimės dabartiniu laiku yra tokios baisios, kad jos kiekvieną širdį gali sujudinti, tuomi labiau, kad jos pačina ne dėl pačių lietuvių kaltės ir jei kas supykty, paprašius pas jį aukų tokiu tikslui, tai jis ištikro būtų žmogumi be širdies.—Red.).

SLA. 106 kp. Narys.

—Neseniai čia valkatos turėjo suvažiuoti, kur buvo svarstoma visokie reikalai. Antgalo dras How, plačiai žinomas vardu "Millioner Hobo" padavė įnešimą Bostone įsteigti valkatų universitetą. Toksai universitetas, girdi, Chicagoje jau yra.

Kingston, Pa.

—P. Šv. parapijos susirinkime buvo toks trukšmas, kad net klebonai grąsinta kumsčiomis. Klebonas prasikaltęs tuomi, kad sumanė lotus mokyklai pirkti. Žmones čia varo iš šio pasaulio daugiausiai alkoholis ir kasyklos.

Baltimore, Md.

—Straikaujančių rubsiuvių kovą su straiklaužiais dar nepasibaigė. Straiklaužiančių Amalgameitų unijos nariai; straiklaužia I. W. W. unijos nariai.

Gilberton, Pa.

—Draper kasyklose tapo sunkiai sužeistas Adomas Murauškas. Jį nugabeno į Ashlando ligoninę.

Minersville, Pa.

—Marlin ežere besimaudydamas prigerė Jonas Durauskas 42 metų amžiaus.

Westville, Ill.

—Šiomis dienomis tapo uždarę Bunseno kompanijos kasykla ir 350 žmonių liko be darbo.

Gard, Ind.

—Čia labai sunku gauti vidutiną darbą dabartiniu laiku.

Pana, Ill.

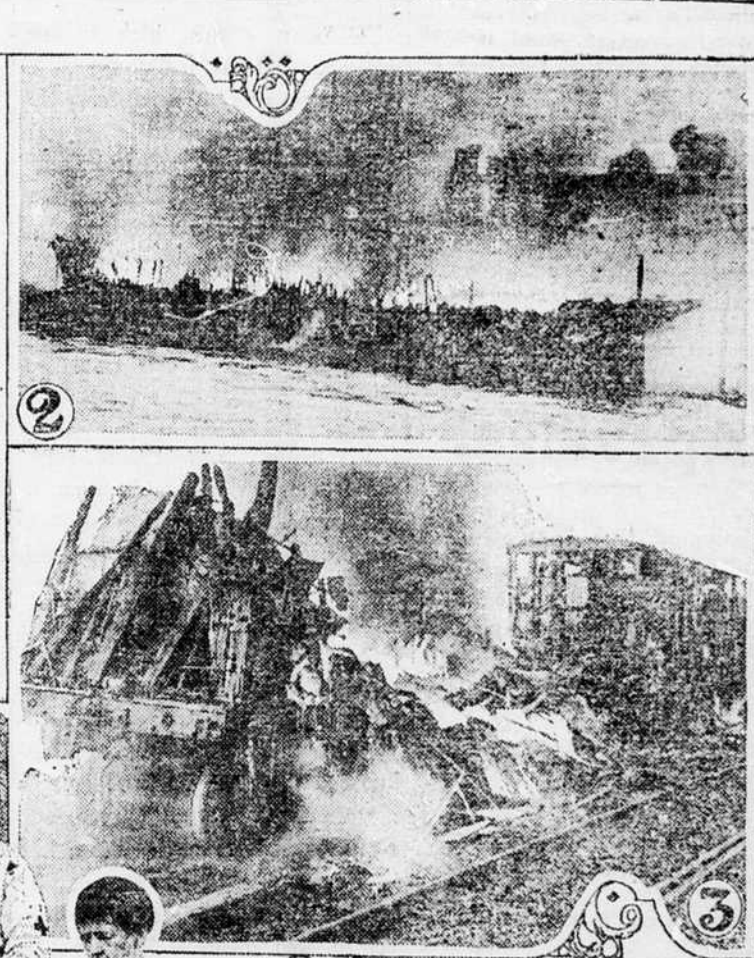
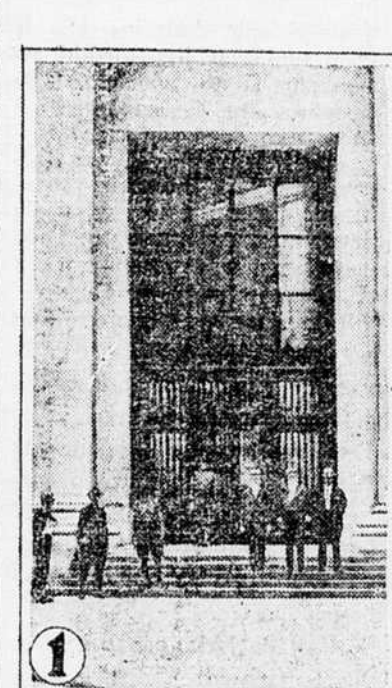
—Liepos 30 d., Smith Coal Mining Komp. kasykloje atsitiko didelė eksplozija ir dėl jos 4 žmonės neteko gyvasties. Vieno nelaimingų ilgai nerasta galvos.

Philadelphia, Pa.

—Y. M. C. A. Centraliniame name kas savaitę daroma koncertai, kur dalyvauja vietiniai talentai. Aną savaitę buvo užprasyta p-lė Marė Karjuzutė.

Seattle, Wash.

—Neseniai čia tapo nušautas lietuvis Aug. Šimkus. Nušovė jį šeiminkink. Parėjęs darbo laiku namon ir radęs duris užrakintas, manė, kad namuose vagis užsidaręs, nes paprastai visi dirbdavo. Tuo tarpu šeiminkinkas suširgus parėjo namon ir duris užsistumęs atsigulė. Šimkui ėmus įelstis, jis manė, kad tai vagis, jai paklausus kas ten, Šimkus neatsakė ir jį šovė per duris. Kulka perėjo perdėm ir pataikė Šimkui galvon jį užmušė.



Photos by American Press Association.

DAISUS SPROGIMAS.

Neseniai prie New Yorko, netoli "kaslegarnės" sprogo amunicija, sukrata vagonuose ir ant stoties. Amunicijos zuvo už keletą milijonų dolerių, o aplink nuostolio padaryta už 25 milijonus dolerių. Penkiose valstijose žemė nuo to sudrebėjo. Menama, kad vokiečių agentai tai padarė. 1) Detektyvai sergisti Morgano ofisą po eksplozijos; 2 ir 3—deganti amunicija; 4. Moteris laiko šmotus sprogučių šovinių.

Vokiečiai Išvarė Gyventojus.

Kuomet rusai išvarė apie 10,000 gyventojų iš Prusų į Rusiją, vokiečiai kėlė baisiausį liarmą visame pasaulyje ir vadino rusus "barbarais" ir kitais gražiais vardais. Pažiūrėkim, ką vokiečiai šiuosmet padarė su žmonėmis Francuzijoje.

Tik ką išėjusioje oficialiojoje francuzų valdžios Geltonoj Knygoj pranešama, kad 25,000 gyventojų iš francuziškų miestų Lille, Roubaix ir Tourcoing tapo ištremti į Vokietiją. Gyventojams duota tik pusantros valandos laiko prisirengimui.

Vokiečių valdžia paliepė žmonėms, kad kiekvienas stovėtų prie savo namų durų; duris turėjo būti paliktos atidarytos ir niekas neturėjo tiesos išeiti iš namų pirm 8 val. išryto. Vokiečių prisakyme buvo pasakyta, tarp kitko, kad "visi protestai bus pernėk ir kiekvienas, kas mėgintų pasilikti, bus baudžiamas be mėsasirdystės."

Sulyg Geltonosios Knygos, toks vokiečių prisakymas apleistis savo namus ir viską sukleč žmonyse didžiausį nuliudimą; kiti iš proto išėjo, kiti vėl susirgo ir turėjo lovon gulti.

"Ypatingai skaudu buvo tėvams žiūrėti, kaip jų vaikai, dukterys, pačios tapo subruktos į vagonus sykiu su visokiais valkatomis ir paleistuviais."

Miestų majorai ir kiti augstieji valdininkai mėgino protestuoti prieš tokį žiaurų vokiečių elgysimąsi, bet tas nieko negelbėjo. Vyskupui, kuris mėgino užtarti nelaimingus žmones, vokiečių generolas taip atsakė: "Tu, vyskape, uždaryk burną ir neskis iš čia laukan."

EXTRA

NELAIMĖ KASYKLOJ.

Wilkes-barre, Pa., Rugs. 9 d.

Kasykloj No. 6 Pennsylvania

Coal Co., Inkermane, pasitaikė

žiadien gazo eksplozija. Ketu-

rios dešimts angliakšių tapo pa-

gauta. Vieną lavomą jau iš-

traukė. Likimas kitų nežino-

mas.

[Inkermanė yra ir lietuvių.

Vietiniai skaitytojai teiksias pra-

nešti apie tai plačiau.]

Visi laikraščiai stundami rankraščiai turi būti pažymėti autorius, parašą ir adresą. Pasirašančiojo pavardoms turi būti paduoti. Redakcijos žurnalai, ir savo tikslą vada.

Redakcija pasilieka sau teisę atelūnčiamus bei rankraščius trumpinti ir taisyti.

Netinkamus laikraščius rankraščius Redakcija, pareikalauta, grąžina autorui atgal jo išsiųs.

Reikia visada rašyti plunksna ir tik ant vienos popiero pusės, paliekant oлакų tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Vienykimės! "Darbininkas" talpina gražų redakcinį straipsnį vardu "Gaudium Magnum". Jame nurodoma svarbumas to momento, kurį dabar lietuvių tauta pergyvena ir apie kurį mes jau ne sykį rašėme.

Pažymėtina yra šio straipsnio užbaiga, nurodanti į visų sričių susivienijimo reikalingumą. "Darbininkas" šiaip šaukiasi:

"Bet svarbių svarbiausia visų lietuvių priedermė—tai vienybės dėl bendrų tautos reikalų apsupinimo. Lai nutilsta visi balsai, šaukiantieji pasitikię tik savo sričiai. Visos lietuviškos sričios šiandien—turi išvien dirbti savo tautai. Lai sutarties pamatas buna padėta teisybė ir Lietuvos meilė, tai mes kaip bematant susitarsime. Ligiol galėjome daryti klaidas, užsikirti, turėti bereikalingą baimę vieni kitų. Dabar tas viskas turi būti užmiršta. Tėvynės balsas visus mus privalo suartinti."

Valio! Prie tokio vienijimosi mes nuo pat pradžių šaukėme, tokiame vienijimuisi mes visuomet pritarėm ir už tokį vienijimąsi mes iki paskutinios stovėsimė. Lai tik šitie gražiniai išreikšti principai nepasilieka vienu pliku šauksmu—kaip kad jie ne sykį buvo iki šiolei, lai tik jie būna b o n a fide, be rezervų, be užpakalinių minčių. Musų sričiųvė iki šiolei savo barniais tik velniškai žvakes lejo. Laikas ir tėvynės labui pasidarbuoti.

Istikro, Amerikos lietuviai, iškelkim dides pakasyms sričioms gincams, barniams ir nesutikimams ir užverskim ant jų tokį užmiršties akmenį, kad jie negalėtų atsikelti bent patol, pakol mes šito savo tėvynės gelbėjimo darbo neatliksim.

Tam tikslui mes esame pasiryžę atiduoti paskutinę unciją savo energijos ir savo spēkų.

Lai žodis stojasi kunai! Ir greitai! Kad paskirti lietuviams prezidento Wilsono dieną galėtų rasti mus visus prisirėngusius prie darbo.

Negali nusikratyti. Neseniai Lozannoje, Sveicarijoje, buvo surengtas pavergtųjų tautų kongresas. Pirmininkavo M. Otlet, belgas, pagarsėjusi įteigimu tarp tautiško bibliografinio instituto Brusselyje. Konferenciją rengė Union des Nationalites, kurios sekretorium yra p. Juozas Gabrys. Dalyvavo lietuviai, latviai, rusinai, lenkai, žydai ir t. t.

Iš lietuvių buvo net atvykusius iš Lietuvos po vokiečių.

Lenkų laikraščiai, kaip matyt, baltai ta konferencija neužgančinti.

Ypačiai labai jie užsipildinėja ant lietuvių ir rusių, kurie nenori eiti sykiu su lenkais.

Pavyzdžiui, lenkų tautiškojo susivienijimo organas "Zgoda" talpina labai žymioj vietoj tulo W. Lutoslavski'o straipsnį, kuriame užmetama, buk lietuviai su rusiniais, girdi, smėžią ir niekiną Lenkiją, o po to taip rašoma:

"Nei lietuviai, nei rusinai nieko nelaimės nuo Lenkijos žeminimo—nėra teisingo judėjimo prie tautų liuosybės, jeigu nepripažįstama unijos, kuriai lietuviai ir rusinai privalo būti dėkingas už tiek liuosybės, kiek jos savo istorijoj prityrė. Be susirijimo su Lenkija (lietuvių ir rusinai) patektų po svetimų jungu ir niekados būtų acigiję to tautiškojo susipratimo, kuris juos šiandien nuo lenkų atskiria. Išsizadėti tos unijos [su Lenkija] gali tik žmonės piktai, arba kvaili, nes nei Lenkija be Lietuvos ir Ukrainos [bez Rusi], neigi Lietuva ar Ukraina be Lenkijos neturėtų užtekintos jėgos atsigin' mui."

Nei lietuviai, nei rusinai nieko nelaimės nuo Lenkijos žeminimo—nėra teisingo judėjimo prie tautų liuosybės, jeigu nepripažįstama unijos, kuriai lietuviai ir rusinai privalo būti dėkingas už tiek liuosybės, kiek jos savo istorijoj prityrė. Be susirijimo su Lenkija (lietuvių ir rusinai) patektų po svetimų jungu ir niekados būtų acigiję to tautiškojo susipratimo, kuris juos šiandien nuo lenkų atskiria. Išsizadėti tos unijos [su Lenkija] gali tik žmonės piktai, arba kvaili, nes nei Lenkija be Lietuvos ir Ukrainos [bez Rusi], neigi Lietuva ar Ukraina be Lenkijos neturėtų užtekintos jėgos atsigin' mui."

Nei lietuviai, nei rusinai nieko nelaimės nuo Lenkijos žeminimo—nėra teisingo judėjimo prie tautų liuosybės, jeigu nepripažįstama unijos, kuriai lietuviai ir rusinai privalo būti dėkingas už tiek liuosybės, kiek jos savo istorijoj prityrė. Be susirijimo su Lenkija (lietuvių ir rusinai) patektų po svetimų jungu ir niekados būtų acigiję to tautiškojo susipratimo, kuris juos šiandien nuo lenkų atskiria. Išsizadėti tos unijos [su Lenkija] gali tik žmonės piktai, arba kvaili, nes nei Lenkija be Lietuvos ir Ukrainos [bez Rusi], neigi Lietuva ar Ukraina be Lenkijos neturėtų užtekintos jėgos atsigin' mui."

Nei lietuviai, nei rusinai nieko nelaimės nuo Lenkijos žeminimo—nėra teisingo judėjimo prie tautų liuosybės, jeigu nepripažįstama unijos, kuriai lietuviai ir rusinai privalo būti dėkingas už tiek liuosybės, kiek jos savo istorijoj prityrė. Be susirijimo su Lenkija (lietuvių ir rusinai) patektų po svetimų jungu ir niekados būtų acigiję to tautiškojo susipratimo, kuris juos šiandien nuo lenkų atskiria. Išsizadėti tos unijos [su Lenkija] gali tik žmonės piktai, arba kvaili, nes nei Lenkija be Lietuvos ir Ukrainos [bez Rusi], neigi Lietuva ar Ukraina be Lenkijos neturėtų užtekintos jėgos atsigin' mui."

Nei lietuviai, nei rusinai nieko nelaimės nuo Lenkijos žeminimo—nėra teisingo judėjimo prie tautų liuosybės, jeigu nepripažįstama unijos, kuriai lietuviai ir rusinai privalo būti dėkingas už tiek liuosybės, kiek jos savo istorijoj prityrė. Be susirijimo su Lenkija (lietuvių ir rusinai) patektų po svetimų jungu ir niekados būtų acigiję to tautiškojo susipratimo, kuris juos šiandien nuo lenkų atskiria. Išsizadėti tos unijos [su Lenkija] gali tik žmonės piktai, arba kvaili, nes nei Lenkija be Lietuvos ir Ukrainos [bez Rusi], neigi Lietuva ar Ukraina be Lenkijos neturėtų užtekintos jėgos atsigin' mui."

Nei lietuviai, nei rusinai nieko nelaimės nuo Lenkijos žeminimo—nėra teisingo judėjimo prie tautų liuosybės, jeigu nepripažįstama unijos, kuriai lietuviai ir rusinai privalo būti dėkingas už tiek liuosybės, kiek jos savo istorijoj prityrė. Be susirijimo su Lenkija (lietuvių ir rusinai) patektų po svetimų jungu ir niekados būtų acigiję to tautiškojo susipratimo, kuris juos šiandien nuo lenkų atskiria. Išsizadėti tos unijos [su Lenkija] gali tik žmonės piktai, arba kvaili, nes nei Lenkija be Lietuvos ir Ukrainos [bez Rusi], neigi Lietuva ar Ukraina be Lenkijos neturėtų užtekintos jėgos atsigin' mui."

Nei lietuviai, nei rusinai nieko nelaimės nuo Lenkijos žeminimo—nėra teisingo judėjimo prie tautų liuosybės, jeigu nepripažįstama unijos, kuriai lietuviai ir rusinai privalo būti dėkingas už tiek liuosybės, kiek jos savo istorijoj prityrė. Be susirijimo su Lenkija (lietuvių ir rusinai) patektų po svetimų jungu ir niekados būtų acigiję to tautiškojo susipratimo, kuris juos šiandien nuo lenkų atskiria. Išsizadėti tos unijos [su Lenkija] gali tik žmonės piktai, arba kvaili, nes nei Lenkija be Lietuvos ir Ukrainos [bez Rusi], neigi Lietuva ar Ukraina be Lenkijos neturėtų užtekintos jėgos atsigin' mui."

Tokios nuomonės, kiek žinome, prisilaiko didesnė lenkų dalis. O tas liudija apie jų nepaprastą apjakimą ir savo rusies atžegareviškumą. Jie rąkonis ir kojomis yra sukibę į senovės liekaną, kurios ir pelėnus jau išnešiojo vėjai per 500 metų. Sujungti vėl kruvon lenkus, lietuvius ir rusinus—tai vis viena, ką mėginti sujungti kruvon vandenį, ugnį ir vėją. To negalima padaryti.

Vis bėdos. Yra žmonių, kurie yra labai atsargūs ir bile kam tikėti nenori, bet yra ir tokių žmonių, kurie niekam nenori tikėti. Tokius vadinama "priešgynomis," apie kuriuos kalbama, kad jie ir patys sau netiki.

Buvusis Lietuvoje po vokiečių kun. Bartuška (amerikiečių lietuvių pasiuntinys) suteikia savo laiškuose daugelį žingeidžių žinių apie mūsų europiečių brolių gyvenimą. Svarbiausia iš to viso yra tas, kad iš jo, kaip ir iš Karuzos laišku, matytis, jog Europoje visos sričvės mėgina dirbti išvieno,—net ir socialistai eina talkon su kitomis sričvėmis. Pavyzdžiui, ir "Gabrio konferencijoj" buvusioj Lozannoje, Sveicarijoje, dalyvavo p. Kairys, (socialistas) ir J. Saulys (pažangusis).

"Atėitis" iki šiolei nenorėjusi tam sričiųvė susitarinimui tikėti, dabar, berods, yra palinkusi manyti, kad faktas yra faktas, ir kad sutarimas tarp Europos lietuvių yra ne tuščia pasaka.

Ji šiaip rašo:

"Is kun. Bartuškos laiško matyti, kad dabar Europos lietuvių kaip tik pradėjo labiau tartis ir daryti suvažiavimus. Gaila, kad ten dabar nėra žmogaus, kuriam galėtų pilnai patikti pažangioji lietuvių visuomenė."

Gaila, tai gaila, bet išvažiavus p. Bulotai, iš Europos, nežinia, ar ten dar liko nors vienas toks laimingas, kuris būtų vertas "Atėities" ir jos "pažangios visuomenės" užsitikėjimo.

Kas gerai vienur, turėtų būti gerai ir lietuvi. Tarp mūsų socialistų laikraščių eina gincai už tai, ar reik išmesti iš socialistų partijos garsųjį vadą Bergerį, kuris pastaraisiais laikais pritarė kariškam Amerikos prisirengimui.

"Kova" vadina jį "social-patriotu" ir norėtų, kad socialistų partija "apsivalytų" nuo tokių Bergerių itakos. "Laisvė" ir "Naujienos" yra priešingos nuomonės ir tvirtina, kad Bergerio negalima išmesti iš partijos, nes, anot "Laisvės," tuomet pačioj partijoj kiltų "begalinis trūkimas." Žingeidi yra "Naujienų" nuomonė:

"Kova" turbutmano,—rašo "Naujienos"—kad jeigu "social-patriotams" [neva tokiems kaip Bergeris] bus suteiktas smugis, tai jie nusigąs ir bėgs, padus pasipustę. Bet jeigu jie ne bėgs, o ims patis teikti smugius... Tuomet kils mušis. Kokią naudą turės iš to partija, kuriai reikia dabar intempti visą savo jėgas, besitariant rinkimams?

Aiški teisybė, kad kilus vidujiniems gincams, turi nukentėti abelin partijos reikalai. "Naujienos" ir kiti socialistų laikraščiai gerai supranta ir yra pasiryžę suventi su amerikoniškais "social-patriotais." Stebėtina vienok, kad to paties jie nenori, ar negali supprasti, kuomet reikalas eina apie lietuvių tautą. Kad iš vidujinių lietuvių gincų nėra jokios naudos mūsų tėvynei ir mūsų tautai—tas aišku, kaip diena, o kad dabartinis liudnas Lietuvos padėjimas yra svarbesnis ir už "besitariantius rinkimus," tai taipgi nėra abejonės. O visgi, kaip išrodo, svetimi "social-patriotai" yra jiems artimesni ir už savo kraujo brolius, su kuriais jie kalbėti apie taikinimąsi nenori—"iš principo..."

Aklas fanatizmas. "Laisvė" talpina tokį straipsnelį:

Lietuvių Centralis Komitetas (M. Yčo draugija) suorganizavus Svedijoj vadinamą "lietuvių-svedų" komitetą, kurio pirmininku yra Stockholmo majoras, mūsų draugas socialistas Carl Lindhagen.

Mums matosi, kad reikėtų tik draugui Carlui Lindhagenui

pranešti apie darbelius Yčo ir jo draugijos ir jiai tuojuos atsakyti iš to komiteto. Be abejonės, drg. C. Lindhagen nežino tikro dalyko stovio.

Drg. C. Lindhagen yra kairysis socialistas, ne social-patriotas ir todėl Lietuvos klerikalių ir nacionalistų jiai jokiū būdu negali remti.

Mės nežinome, ar tasai majoras yra "draugas," ar ne. Bet mės žinome, kad per p. Yčo pasidarbavimą tasai komitetas susitvėrė ir tasai majoras teikėsi pirmininkystę priimti. Iš šito straipsnelio mės taipgi suprantame, kad "Laisvė" norėtų tą komitetą suardyti, atisaukdama prie savo menamo "draugo" majoro.

Kaipgi, pakiškite, ponuliai, savo liežuvi! Griaukit Lietuvos šelpimo darbą! Jūs daugiaus nieko nei nemokat daryti. Mums tik išrodo, kad p. C. Lindhagen, jeigu yra socialistas, tai nėra toks siauriaprotis, kaip jūs.

Karščiai!—Pora pereity savaičių pasizymėjo dideliais karščiais. Daugelyj vietų, ypač didesniuose miestuose, kaip, pavyzdžiui, Chicago, nuo karščio mirė daug žmonių. Tarp jų buvo ir lietuvių.

Kiek mums teko girdėti, buvo daug tokių atsitikimų, kad karšis apėmė daugiausią tokius, kurie buvo pusėtinai išsigerę, arba ir visai girti. Tokių tankiausiai negalima buvo išgelbėti ir juos mirtis nušlavė.

Alus yra blogas vaistas nuo karščio: jis jį greičiaus padidina negu mumalsina, o degtinė karščio tiek gelbsti, kiek akmuo, priřistas plaukiančiam prie kaklo.

Mūsų žmonės turėtų žinoti, kad dideli karščiai ir be to nusiņeša daugelį aukų iš kudičių ir unkių dirbančių ant saulės; žmonių tarpo. Vartojimas svaigalų laikė didelių karščių yra vis viena, kaip kad pats sau kapą kapinėse kastum. Bukit protingesni ir atsargesni!

Vėl siūnia pagelbą. Už ką—už ką, bet už vieną dalyką reikia pagirti Lietuvos Gelbėjimo ir Autonomijos fondą: iš visų fondų jis stropiausiai siūnia aukas Europon. Kuomet kiti fondai laiko pas save, čia Amerikoje, tukstančius doliarus, šisai Lietuvos Gelbėjimo Fondas niekados aukų pas save nelaiko, bet tuojuos pas persiūnia nuo karės nukentėjusiems lietuviams.

Štai, kaip girdime, fondo valdya ir vėl tarais išsiųsti apie 10,000 markių Lietuvon po vokiečių, p. Smetonos vardu.

Šisai fondas pirmas taipgi atsiminė apie likimą mūsų nelaimingų brolių kareivių, pakliuvusių Vokietijos nelaisvėn. Jiems žadama pasiųsti per "Lithuania" komitetą, Sveicarijoje, apie porą tukstančių markių.

Ir kiti mūsų fondai turėtų tuojuos iki paskutinio cento išsiųsti visas surinktas aukas į Europą.

Netalpinia. Įdomus kritikos budas vystosi mūsų laikraščioj. Pavydžiui, laikraštis gauna kokį nors laišką. Pirmaus taip darydavo: arba jį talpindavo ir, reikalui esant, kritikodavo, arba visai netalpindavo ir tylėdavo. Dabar gi, jeigu laiškas nepatinka, tai jo visai netalpinama, bet vis viena jį ir jo autorių kritikuojama. Tai jau arčiau negu rusiškas teismas "prie uždarytų durų," nes apkalintajam neduodama teisės perstatyti savo reikalą, arba tarti žodį savo apgynime. Tai yra savo rusies hold-up'as.

Jau kelintu sykiu jį vartoja "Naujienos." Štai ir dabar jos paskelbė, kad gavo du laiškus iš Lietuvos ir, matyt, net nuo "savo žmogaus." Pirmą, kur kalbama abelina apie Lietuvos vargus, patalpinu, kaip jis buvo—verbatim, gi antro, kur kalbama apie partijų santykius netalpinu ir tik savo žodžiais jo turinį perludoda, savo išvadas daro ir net rašytoją galų gale kritikuoja.

Kodel gi to laiško ištisai nepatalpinti taip, kaip jis parašytas? Išvada tik viena gali būti: kad tasai laiškas, matyt, yra ir "Naujienoms" ir visiems mūsų socialistams neparankus;

todel, kad jį ločpas "draugas" savo laiške, matomai, praneša apie tokius dalykus, nuo kurių "Naujienoms" ir kitiems socialistų laikraščiams reikėtų patiemis "paspingti;" todel, kad tenai pranešama, jog Lietuvos socialistai visgi dirba sykiu su kitomis sričvėmis.

Todel ir slepiama nuo visuomenės teisybė. Kaip matome, mūsų ultra-pirmeiviai turi užsivedę cenzurą neblogesnę už rusų valdžios cenzurą. Ir po to viso dar drįstama pasakoti, kad mės girdi, "kovojame už žodžio laisvę..."

Prūsų lietuvių vargai.

J. Kriškiūnas iš Saratovo aprašinėja ("Atėity") vargus, kuriuos turi iškęsti prūsų lietuviai, išstęsti į Rusiją. Tarp kit-ko jis rašo šiaip:

"Kaip jau žinoma, užėmę Rytų Prusijos dalį, rusai išgabeno iš ten visus pasilikusius ramiuosius gyventojus. Kiek jų viso išgabentų, tikrų žinių nėra; galima nurodyti tik maž-daug tikrą cifrą—15 tukstančių. Jų tarpe lietuvių bus nemažiau pusės. Vienus belaisvius (rusai juos vadina "vojenn-obiazannyje") apgyvendino rytų Rusijos miestuose, kaip antai: Simbirskę, Saratovę, Samarą, Astrachanių, Kamyšinę, Taškentę, net Sibire, ir t. t., kitus—sodžiuose, treti ligšiol dar neturi nuolatinės buveinės; juos nuolat gabena iš vieno kaimo į kitą. Kodel su jais taip elgiama, sunku pasakyti; svarbiausia gal čia priežastis—stoka liuosų butų. Gabenanti iš Maskvos Lietuvos, daug belaisvių šeimynų buvo išskaldyta: tėvai nugabenti vienon vieton, vaikai—kiton, vyrai atskirti nuo savo žmonių etc. Išskaldytų šeimynų užsiliko dar ligšiol.

Dar tuomet, kuomet tik buvo gauta žinia, kad dang prūsų lietuvių gabenama iš tėvikiš, Vilniuje susitvėrė bursų žmonių, kurie pradėjo rupintis tais nelaimingais. Šioje dirvoje daugiausiai pasidarbavo žmonės, kurie spietėsi apie "Lietuvos Žinių."

Netrukus Vilniuje gubernatorių leido sutverti "Globą" mūsų broliams belaisviams iš Prūsų Lietuvos šelpiti. Pirmų pirmiausia jį stengėsi aprūpinti belaisvius kelionėje, nes ištikrųjų jų padėjimas buvo apvertintas: dauguma nesuskubo, ar negalėjo pasiimti su savim nei apsilvinkimo, nei dienai, kitai valgio. Gabeno juos pėsčius burius į Šiaulius, ar kitą gelžkelio stotį, iš ten vėžė traukiniu Rusijos gilumon. Jei tekdavo jiems kokiame nors mieste palaukti dieną, kitą, nakvoti paprastai gabendavo į kalėjimus.

Kiek geresnis likimas laukė, kuriuos apgyvendino miestuose. Vokiečių valdžia per Suvienytų Valstijų konsulų pasiuntė savo valdiniam belaisviams pinigų. Ligšiol konsulis dalina vaikams po 5 rub., suaugusiems po 10 rub. kas mėnuo. Kas turi bent kokį supratimą apie dabartinį brangumą Rusijoje, tas gali numanyti, kaip už tuos pinigus galima gyventi. Ir tie menki trupinėliai duodami belaisviams ne kaip pašalpa, bet kaip paskola. Kiekvienas, imantis pinigų, turi pasirašyti ant tam tikro lapuko, kurių yra taip įdomus, kad neįsiskendinti nepadavę jį ištisai: "Received from the American Consulate, General at Moscow, Russia, the sum of Rs (paskolos dydis) from German Fund, which amount I promise to repay to the German Government as soon as possible" ("Gavau iš Amerikos konsulato Maskvoje (Rusijoje) sumą—rub. iš Vokiečių fondo, kurią aš prizažu išmokėti Vokietijos valdžiai taip greitai, kaip tik bus galima"). Toliau seka adresai belaisvio Rusijoje ir Vokietijoje, imančio paskolą, ir liudytojų parašai.

Visai kitoks padėjimas po kelis išblaskytųjų kaimuose. Jie daugiausia nieko, negauna nuo Amerikos konsulio. Viena, daugumos jų konsulis nežino adresų, kita, tankiai pinigai kelionėje "tipsteta." Pažymėtinas vieno

pranešti apie darbelius Yčo ir jo draugijos ir jiai tuojuos atsakyti iš to komiteto. Be abejonės, drg. C. Lindhagen nežino tikro dalyko stovio.

Drg. C. Lindhagen yra kairysis socialistas, ne social-patriotas ir todėl Lietuvos klerikalių ir nacionalistų jiai jokiū būdu negali remti.

Mės nežinome, ar tasai majoras yra "draugas," ar ne. Bet mės žinome, kad per p. Yčo pasidarbavimą tasai komitetas susitvėrė ir tasai majoras teikėsi pirmininkystę priimti. Iš šito straipsnelio mės taipgi suprantame, kad "Laisvė" norėtų tą komitetą suardyti, atisaukdama prie savo menamo "draugo" majoro.

Kaipgi, pakiškite, ponuliai, savo liežuvi! Griaukit Lietuvos šelpimo darbą! Jūs daugiaus nieko nei nemokat daryti. Mums tik išrodo, kad p. C. Lindhagen, jeigu yra socialistas, tai nėra toks siauriaprotis, kaip jūs.

Karščiai!—Pora pereity savaičių pasizymėjo dideliais karščiais. Daugelyj vietų, ypač didesniuose miestuose, kaip, pavyzdžiui, Chicago, nuo karščio mirė daug žmonių. Tarp jų buvo ir lietuvių.

Kiek mums teko girdėti, buvo daug tokių atsitikimų, kad karšis apėmė daugiausią tokius, kurie buvo pusėtinai išsigerę, arba ir visai girti. Tokių tankiausiai negalima buvo išgelbėti ir juos mirtis nušlavė.

Alus yra blogas vaistas nuo karščio: jis jį greičiaus padidina negu mumalsina, o degtinė karščio tiek gelbsti, kiek akmuo, priřistas plaukiančiam prie kaklo.

Mūsų žmonės turėtų žinoti, kad dideli karščiai ir be to nusiņeša daugelį aukų iš kudičių ir unkių dirbančių ant saulės; žmonių tarpo. Vartojimas svaigalų laikė didelių karščių yra vis viena, kaip kad pats sau kapą kapinėse kastum. Bukit protingesni ir atsargesni!

Vėl siūnia pagelbą. Už ką—už ką, bet už vieną dalyką reikia pagirti Lietuvos Gelbėjimo ir Autonomijos fondą: iš visų fondų jis stropiausiai siūnia aukas Europon. Kuomet kiti fondai laiko pas save, čia Amerikoje, tukstančius doliarus, šisai Lietuvos Gelbėjimo Fondas niekados aukų pas save nelaiko, bet tuojuos pas persiūnia nuo karės nukentėjusiems lietuviams.

Štai, kaip girdime, fondo valdya ir vėl tarais išsiųsti apie 10,000 markių Lietuvon po vokiečių, p. Smetonos vardu.

Šisai fondas pirmas taipgi atsiminė apie likimą mūsų nelaimingų brolių kareivių, pakliuvusių Vokietijos nelaisvėn. Jiems žadama pasiųsti per "Lithuania" komitetą, Sveicarijoje, apie porą tukstančių markių.

Ir kiti mūsų fondai turėtų tuojuos iki paskutinio cento išsiųsti visas surinktas aukas į Europą.

Netalpinia. Įdomus kritikos budas vystosi mūsų laikraščioj. Pavydžiui, laikraštis gauna kokį nors laišką. Pirmaus taip darydavo: arba jį talpindavo ir, reikalui esant, kritikodavo, arba visai netalpindavo ir tylėdavo. Dabar gi, jeigu laiškas nepatinka, tai jo visai netalpinama, bet vis viena jį ir jo autorių kritikuojama. Tai jau arčiau negu rusiškas teismas "prie uždarytų durų," nes apkalintajam neduodama teisės perstatyti savo reikalą, arba tarti žodį savo apgynime. Tai yra savo rusies hold-up'as.

Jau kelintu sykiu jį vartoja "Naujienos." Štai ir dabar jos paskelbė, kad gavo du laiškus iš Lietuvos ir, matyt, net nuo "savo žmogaus." Pirmą, kur kalbama abelina apie Lietuvos vargus, patalpinu, kaip jis buvo—verbatim, gi antro, kur kalbama apie partijų santykius netalpinu ir tik savo žodžiais jo turinį perludoda, savo išvadas daro ir net rašytoją galų gale kritikuoja.

Kodel gi to laiško ištisai nepatalpinti taip, kaip jis parašytas? Išvada tik viena gali būti: kad tasai laiškas, matyt, yra ir "Naujienoms" ir visiems mūsų socialistams neparankus;

todel, kad jį ločpas "draugas" savo laiške, matomai, praneša apie tokius dalykus, nuo kurių "Naujienoms" ir kitiems socialistų laikraščiams reikėtų patiemis "paspingti;" todel, kad tenai pranešama, jog Lietuvos socialistai visgi dirba sykiu su kitomis sričvėmis.

Todel ir slepiama nuo visuomenės teisybė. Kaip matome, mūsų ultra-pirmeiviai turi užsivedę cenzurą neblogesnę už rusų valdžios cenzurą. Ir po to viso dar drįstama pasakoti, kad mės girdi, "kovojame už žodžio laisvę..."

Prūsų lietuvių vargai.

J. Kriškiūnas iš Saratovo aprašinėja ("Atėity") vargus, kuriuos turi iškęsti prūsų lietuviai, išstęsti į Rusiją. Tarp kit-ko jis rašo šiaip:

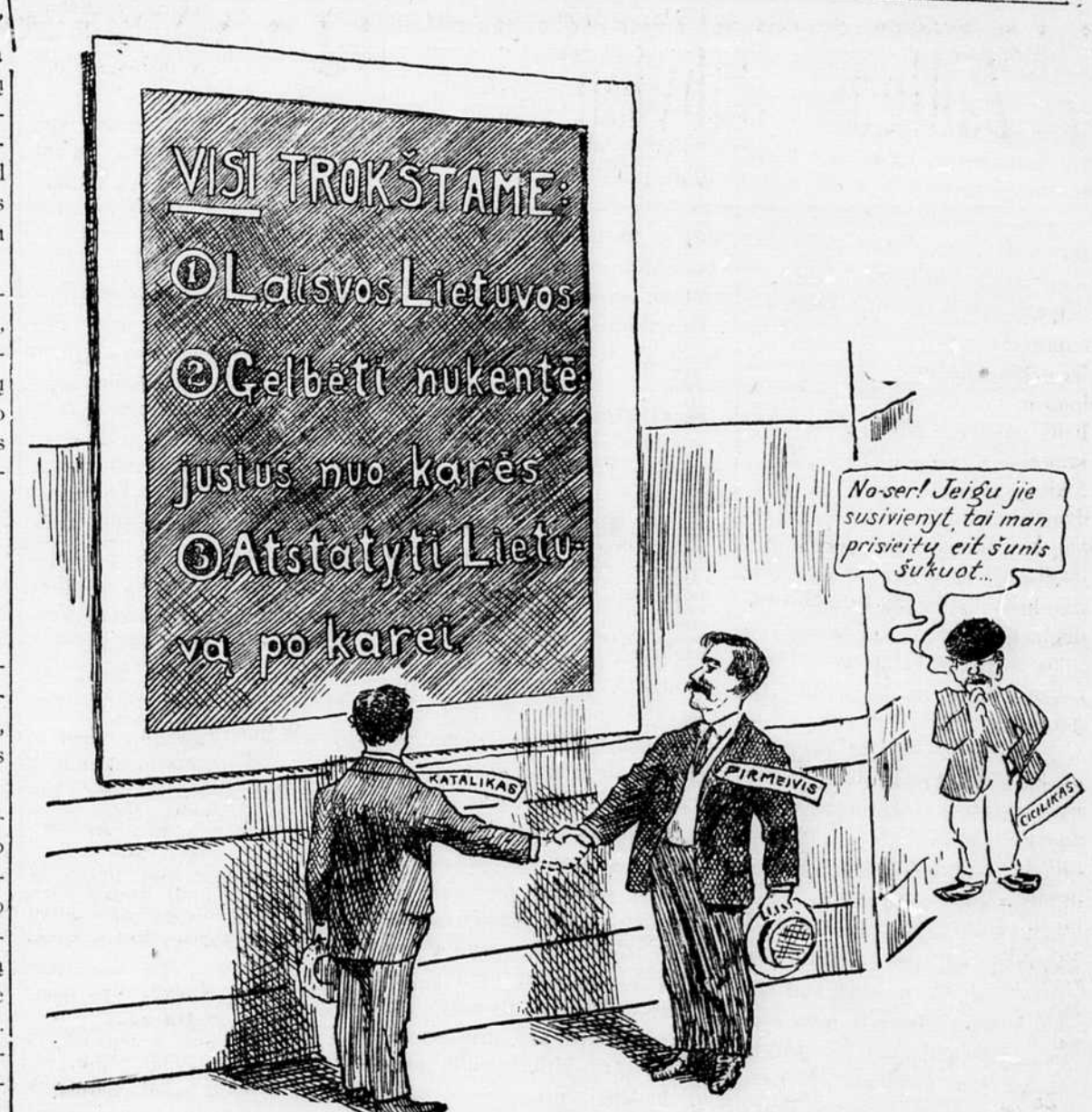
"Kaip jau žinoma, užėmę Rytų Prusijos dalį, rusai išgabeno iš ten visus pasilikusius ramiuosius gyventojus. Kiek jų viso išgabentų, tikrų žinių nėra; galima nurodyti tik maž-daug tikrą cifrą—15 tukstančių. Jų tarpe lietuvių bus nemažiau pusės. Vienus belaisvius (rusai juos vadina "vojenn-obiazannyje") apgyvendino rytų Rusijos miestuose, kaip antai: Simbirskę, Saratovę, Samarą, Astrachanių, Kamyšinę, Taškentę, net Sibire, ir t. t., kitus—sodžiuose, treti ligšiol dar neturi nuolatinės buveinės; juos nuolat gabena iš vieno kaimo į kitą. Kodel su jais taip elgiama, sunku pasakyti; svarbiausia gal čia priežastis—stoka liuosų butų. Gabenanti iš Maskvos Lietuvos, daug belaisvių šeimynų buvo išskaldyta: tėvai nugabenti vienon vieton, vaikai—kiton, vyrai atskirti nuo savo žmonių etc. Išskaldytų šeimynų užsiliko dar ligšiol.

Dar tuomet, kuomet tik buvo gauta žinia, kad dang prūsų lietuvių gabenama iš tėvikiš, Vilniuje susitvėrė bursų žmonių, kurie pradėjo rupintis tais nelaimingais. Šioje dirvoje daugiausiai pasidarbavo žmonės, kurie spietėsi apie "Lietuvos Žinių."

Netrukus Vilniuje gubernatorių leido sutverti "Globą" mūsų broliams belaisviams iš Prūsų Lietuvos šelpiti. Pirmų pirmiausia jį stengėsi aprūpinti belaisvius kelionėje, nes ištikrųjų jų padėjimas buvo apvertintas: dauguma nesuskubo, ar negalėjo pasiimti su savim nei apsilvinkimo, nei dienai, kitai valgio. Gabeno juos pėsčius burius į Šiaulius, ar kitą gelžkelio stotį, iš ten vėžė traukiniu Rusijos gilumon. Jei tekdavo jiems kokiame nors mieste palaukti dieną, kitą, nakvoti paprastai gabendavo į kalėjimus.

Kiek geresnis likimas laukė, kuriuos apgyvendino miestuose. Vokiečių valdžia per Suvienytų Valstijų konsulų pasiuntė savo valdiniam belaisviams pinigų. Ligšiol konsulis dalina vaikams po 5 rub., suaugusiems po 10 rub. kas mėnuo. Kas turi bent kokį supratimą apie dabartinį brangumą Rusijoje, tas gali numanyti, kaip už tuos pinigus galima gyventi. Ir tie menki trupinėliai duodami belaisviams ne kaip pašalpa, bet kaip paskola. Kiekvienas, imantis pinigų, turi pasirašyti ant tam tikro lapuko, kurių yra taip įdomus, kad neįsiskendinti nepadavę jį ištisai: "Received from the American Consulate, General at Moscow, Russia, the sum of Rs (paskolos dydis) from German Fund, which amount I promise to repay to the German Government as soon as possible" ("Gavau iš Amerikos konsulato Maskvoje (Rusijoje) sumą—rub. iš Vokiečių fondo, kurią aš prizažu išmokėti Vokietijos valdžiai taip greitai, kaip tik bus galima"). Toliau seka adresai belaisvio Rusijoje ir Vokietijoje, imančio paskolą, ir liudytojų parašai.

Visai kitoks padėjimas po kelis išblaskytųjų kaimuose. Jie daugiausia nieko, negauna nuo Amerikos konsulio. Viena, daugumos jų konsulis nežino adresų, kita, tankiai pinigai kelionėje "tipsteta." Pažymėtinas vieno



Principai, su kuriais visi turėtų sutikti.

pristovo pasielgimas, kuris, gavęs belaisviams skirtus pinigus, atidavė jiems po 3r. 50 kap., kitus gi 6 r. 50 k. paskyrė Raudonajam Kryžiui. Reikia atminti, kad belaisvių tarpe nėra nei vieno jauno vyro, daugiausia moterų su vaikais ir seniai. Jei kas dar ir įstengtų dirbti kokį nors darbą, negali, nes nežino rusų kalbos.

Kaip vargingas belaisvių padėjimas, liudija jų pačių laiška, kurių prieš mane guli didokas pluoštas. Neįsiskendinti nepraktavęs vieno, kito iš jų. Štai, žinomas netik Prusų, bet ir Didžiojoje Lietuvoje veikėjas, vienas iš "Aušros" leidėjų Martynas Jankus iš Novo Borisovskoje (S

Francis Marie Arouet de Voltaire.

Zadigas Babylonietis.

(Vertė K. Vairas)
(Tas)

MINISTERIS.

Karalius neteko savo pirmojo ministerio ir pakvietė Zadigą, kad jis užimtų tą vietą. Visos Babylonio moteris pritarė tokiam karaliaus pasirinkimui, nes nuo pat imperijos įsteigimo čia nebuvo tokio jauno ministerio. Bet visi dvaronys užsėdė didelių pavydu. Ypatingai siuto ausai pavydu. Zadigas, padėjęs už tokią didelę garbę karaliui ir karalienei, nuėjo padėkoti ir papulgai, kuriai tarė:

— Gražusis paukštė, tai tu, o ne kas kitas, išgelbėjai man gyvastį ir padarei mane pirmuoju ministru. Karalienės kalė ir karaliaus žirgas padarė man daug nesmagumų ir skriaudos, bet už tai tu padarei man daug gero. Ir ant tokių plonyčių siutelių kabo žmonių likimas! Tačiau, pridėjo jisai, gal ir toji laimė greitai išgais?

— Greitai! — atsakė papuga.

Zadigas lyg ir nusigando, išgirdęs šitą papugos žodį. Bet kadangi jis buvo iš prigimimo geru filosofu ir netikėdavo papugų pranašystėmis, tad greit atsipeikėjo ir pasijutė kuogeriausiai atlikinėti savo pareigas.

Jis visus privertė pajusti šventą įstatymų autoritetą, bet niekas nepasilegė jo godojės. Jis niekados nepykėdavo ant valdininkų; kiekvienas viziras draisi galėdavo išreikšti savo nuomonę, visiškai nesibijodamas užgauti ministerį. Kuomet jis apreiškėdavo kokį sprendimą, tai budavo jautiamas, kad jį apreiškia ne jis, bet įstatymai; rygoris, kuris visur ir visados yra aštrus ir žiaurus, jis stengdavosi, kiek gali, sušvelninti; įstatymų pritaikyme jis pasielgdavo taip, kad jo pasielgimas galėtų pritariti ir pats Zoroastras. Ačiū jam, tautos priėmė didelį ir išmintingą principą, pagal kurį geriau yra paleisti kaltįjį prasižengėlį, nei kaip nubauti nekaltą žmogų. Jis suprato, jog įstatymai yra tam, idant apsaugotų žmones nuo nereikalingų kančių ir idant sulaukyti juos nuo prasižengimų. Jo svarbiausias talentas buvo tame, kad jis greitai susėdavo teisybę, nors daugelį žmonių ji atrodė tamsi ir nesužinama.

Tą didelį savo talentą jis pritaikė tuojau, kaip tik užėmė savo augstąją vietą. Vienas garsus Babylonio pirklys, pasimėgęs Indijoje, padalinio savo turtais lygionimis dalimis dviem savo sūnams; tuos turtais jie turėjo gauti po tam, kaip išleis už vyro savo seserį; be to jis paliko dovanyti 30 tukstančių auksinių pinigų tam savo sūniui, kuris pasirodys labiau už kitą mylėjęs savo tėvą. Vyresnysis pastatė savo tėvo atminčiai pagerbti didelį ir gražų paminklą; jaunesnysis-gi dalį savo turty davė seseriai. Visi sakė, kad vyresnysis sūnus geriau mylėjęs tėvą, negu jaunesnysis; sakė, jaunesnysis labiau mylėjo savo seserį, negu tėvą ir, žinoma, visų manyta, kad anie 30 tukstančių turi tekti vyresniajam sūniui.

Zadigas pasaukė pas save abudu sūnus, pirmą vieną, paskui antrą. Vyresniajam jis tarė:

— Tavo tėvas nemirė; jis pasveiko ir jau grįžta, kaip girdėjau, į Babyloną.

— Ačiū Dievui! — atsakė jaunesnysis, — bet-gi paminklas man gana brangiai atsiėjo!..

Paskui Zadigas tą patį pasakė jaunesniajam sūniui. Sis atsakė:

— Ačiū Dievui! Eisiu ir atiduosiu tėvui visą turty, kurį jis man paliko ir melsiu, kad jis paliktų seseriai tą dalį, kurią aš jai paskyriau.

— Nieko nereikalauji atiduoti, — pasakė Zadigas, — ir gausi dar 30 tukstančių auksinių pinigų dovanyti, nes tu, išlikęs labiausiai savo tėvą mylėjai!

AKMUO.

Kaip tik Setokas prirūvo pas savo viengienius, tuojau pareikalavo penkių simtų uncijų sidabro, ką buvo paskolins tūlaim.

— Kadangi aš tau padariau daug gero, — pasakė Zadigas, — ir gausi dar 30 tukstančių auksinių pinigų dovanyti, nes tu, išlikęs labiausiai savo tėvą mylėjai!

— Nieko nereikalauji atiduoti, — pasakė Zadigas, — ir gausi dar 30 tukstančių auksinių pinigų dovanyti, nes tu, išlikęs labiausiai savo tėvą mylėjai!

— Nieko nereikalauji atiduoti, — pasakė Zadigas, — ir gausi dar 30 tukstančių auksinių pinigų dovanyti, nes tu, išlikęs labiausiai savo tėvą mylėjai!

— Nieko nereikalauji atiduoti, — pasakė Zadigas, — ir gausi dar 30 tukstančių auksinių pinigų dovanyti, nes tu, išlikęs labiausiai savo tėvą mylėjai!

užsipuolė ant manęs ypatingai, aiskiai pažymėdamas, buk aš asmeniškai visa tai prirašęs, „primelavęs ir pripliaušęs.“

O aš tuom laiku buvau, apie 200 mylių nuo Chicago ir su minėtu „Lietuvos“ numeriu vedimu, ar su minėtais ginčais nieko bendro neturėjau.

Pasiūčiau „Naujių“ redakcijai atvirą laišką. Jo turinys buvo sekantis:

Liepos 29 d. 1916 m.

Atviras laiškas „Naujių“ Redakcijai.

Savo laikraščio numerį 179-me (Liepos 28 d. šių metų) Tamistos redaktorius apžvalgė skyrių straipsnį antgalviu „Dar Negraiziau.“ Šitame savo straipsnyje Tamistos polemizuoja neva su „LIETUVA“, bet tuom tarpu darote priekaištus ir smeigtus mane ypatingai.

Tarp kitko, Tamistos savo minėtame straipsnyje pavartoja sekančius išsireiškimus:—

„Jeigu p. Balutis moka tik tokią argumentais ginti savo „Kilentą“ tai geriau įsiai nesigirti savo laikraštyje esančią „Pilną Advokatą“, o eity dar dviejų žmonių pasimokinti „night school“, kur išgudinėja pradinės kalbos taisykles.“

Toliaus, ginčydamiesi apie tai, ar jūsų redaktorius, p. Gri-gaitis, kada nors sėdėjo ant savo partijos sprando,“ jūs išvedate, kad tai esanti netiesa ir kad šita netiesa „yra gryniausias „advokatiškų“ p. Balutis smegenų produktas.“

Pagalios jį užbaigiate savo viršminėtą straipsnį sekančiais:—

„Na, ar dabar p. Balutis nesarmata, tiek daug niekų pripliaušęs ir primelavęs apie Grigaitį? „Pilnas advokatas“ savo kostumėrių apgimimui išmėlėlis ir melagystėmis nesinaudoja. Taip gali eigtis tik šunadvokatas.“

Tamistų ir Tamistų skaitytojų žiniai skaitau reikalingu pranešti, kad man nei kiek ne sarmata. Sarmata privalo būti Jums. Ir ne p. Balutis, bet jūs, „Naujių“ redakcija, „tiek daug niekų pripliaušėte ir primelavote“ (vartoju jūsų locnus išsireiškimus).

Dalykas, matote, yra tame, kad aš pastarųjų trijų „LIETUVOS“ numerių (num. 28, 29 ir 30-tas), kuriuose tilpo ta visą polemiką su Jumis, visai nevedžiau ir net Chicagoje tuom laiku nebuvau, nes buvau išvažiavęs ant vakacijų. Todėl ir nieko bendro su minėtais straipsniais aš ypatingai neturėjau.

Tamistos ir seniau tokiu pat budu taukiai mane ypatingai niekindavote ir apkalbinėjote už straipsnius, kurie budavo kitų mūsų laikraščio redaktorių parašyti. Iki šiolei aš kantriai tyli. Bet turbut ir mano kantrybė turės išsibaigti. Toliaus savo vardo valkioti aš Jums neleisiu. Tamistos gerai žinote (o jeigu nežinote, tai žinokite), kad aš užbaigiau valdžios užtvirtintą ir pilnai akredituotą teisių kolegiją—Chicago Kent College of Law (ta pačia kuitą jus locnos bendrovės anonumet giriamasis prezidentas p. Gūgis baigė); kad aš išlaikiau įstatymų reikalavimus valstybinių advokatų egzaminus ir kad aš turiu tokias pat teises, kaip ir visi Illinois valstijos advokatai. Jūs taipgi labai gerai žinote, kad jeigu kas užsimeidinėjo „šunadvokatystę“, tai aš ja niekados neužsimeidinėju ir neužsimeidinėju ir todėl Tamistų aluzija šiūom atveju yra visai negražus „trik-sas.“

Todėl aš reikalauju, kad Tamistos šitą mano laišką atspausdintumėte savo laikraštyje maž-daug toj pačioj vietoj kurioj atspausdintote mano ypato smeigtą; kad Tamistos atitaisytumėte tą neteisęją ant manęs užsipuolimą, ir kad atidytje pasiliautumėte panašiu budu mano vardą smeigti. Kitaip aš busiu priverstas gintis nuo jūsų panašius smeigtimų, kad ir su teismo pagalba.

Su priderančia jums pagarba,

B. K. Balutis.

Sito mano laiško „Naujių“ redakcija iki šiolei nepatalpino. (Dabar prisimintė laišką, kad ir visai netalpins).

Kodel? Todėl, kad ji bijosi, kad net ir jos atpėmdinti skaitytojai galėtų pamatyti teisybę ir persitiktinti apie „Naujių“ redakcijos neteisęją. „Naujių“ bi-jos patalpinti tą laišką, kaip jos bijo net atkurti mūsų kritiką apie humbugiškių daktarų apgavimus, apgarsinimus.

Mat, prirodymai yra oraiškūs ir perstiprus.

— „Naujių“ retai kada veda ginčus su redakcija. Jos visada užsipuolinėja net ant tulo laikraščio redakcijos, kaip tokius, bet ant vieno iš to laikraščio redaktorių ypatingai.

Jau keletą sykų buvo nurodinėta, kad toks polemikų budas yra netikęs, bet „Naujių“ redakcija tokių redakcinių hold-up'ų neišsivadėjo ir varo juos toliaus.

Pagalios „Naujių“ redakcija bjauriai apsigavo. Užvedus polemiką su „Lietuvos“ korespondentu ir vėliaus su „Lietuvos“ redakcija, „Naujių“ be gėdos ir perstiprus.

— „Naujių“ retai kada veda ginčus su redakcija. Jos visada užsipuolinėja net ant tulo laikraščio redakcijos, kaip tokius, bet ant vieno iš to laikraščio redaktorių ypatingai.

Jau keletą sykų buvo nurodinėta, kad toks polemikų budas yra netikęs, bet „Naujių“ redakcija tokių redakcinių hold-up'ų neišsivadėjo ir varo juos toliaus.

Vieton atspausdinti minėtą mano laišką, „Naujių“ tik pamini, kad tą laišką jos yra gavusios. „Naujių“ redakcija, netalpindama mano laiško, mėgina teisintis, kodėl ji ant manęs ypatingai užsipuolė. Ji išvadžioja sekančiai:

Bet p. Balutis užmiršta, kad „Naujių“ skaitėsi su juo ne kaip su privatinu asmeniu, o kaip su „Lietuvos“ redaktorium. Redaktorius gi atsako už visus redakcinius straipsnius—visienu, ar jie jo rašyti, ar ne.

Taip, jis gali atsakyti. Bet tas neduoda niekam tiesos tvirtinti, kad jis pats tai rašė, kad jis pats asmeniškai „melavo“ ir „niekus pliaušė“. O „Naujių“, kaip sykis, ne apie atsakomybę tenai minėjo, bet tiesiog tvirtino, buk aš asmeniškai visa tai rašęs.

Maža to. Padarę vieną, atsi-prašant, kiauylstę, „Naujių“ padaro tuojau ir kitą,—anot patarles, „girtam ir jūrės iki kiauilių“... Štai jos begėdiškai išimant vieną žodį iš mano laiško, iškreipia jo prasmę, atidalindamos jį nuo kitų sakinių ir padaro tuom naują šulerišką laikraštinę operaciją.

Jos nuverčia visą bėdą ant mano menamo piktnuolio ir klausia, kame dalykas, kad aš savo vardą noredamas ginti pasiūniau jiems tokį laišką, „Naujių“ štai kaip išvadžioja:

Well—p. Balutis paaiškina, atskaidamas jį mūsų klausimą, ar jam ne sarmata už tuos pliaušimus ir melus apie Grigaitį, kuriais buvo pripildyta „Lietuvos“ editorialas, jisai sako, kad—nei! Na, tai ką tu tokiame žmogul padarysi?..

Siek-tiek sumanesnis skaitytojas, sulgyinęs mano laišką su šituom nauju „Naujių“ prasi-mamymu, tuojau pastebės, kad „Naujių“ redakcija yra didžiausias laikraštis šuleris, kokį mes kada nors čia Amerikoj turėjome.

Su tokiu laikraščiu vesti ginčus, svarstyti kokius klausimus, tai vis viena, ką su šuleriu kal-zyriuoti: jokių laikraštinių taisyklių jis nepripažįsta, o nuovoka apie paprastą žmogiską sąžiniskumą, matyt, taipgi senai „Naujių“ išgaravo.

Ir nereik labai stebėtis, kad šisai laikraštis, padaręs man ypatingą skriaudą, nenori jos atitaisyti ir nenori nei vietos suteikti paaiškinimams; aš esu tik vienas asmuo, ir dar skaitomas jų menamu priesu.

„Naujių“ gelbsti lupi kailį ir čiulpi kraują savo locnų drangų, savo skaitytojų, parduodamus juos kaip kokią stervą, apgavimams daktarams—humb-gieriams.

Juk „Naujių“ žino gerai, kad, talpindamos tų rakalių apgavikų daktarų apgarsinimus, jos ne tik tiktai parduoda savo skaitytojų sveikatą ir gyvastį, bet taipgi parduoda už sumirsdusius doliarus ir savo locną gerą vardą. Tai krai dar reikalauji nuo tokio laikraščio, kuriam net savo locnas vardas yra pigus?

Taip, jūs tik burnas aušinti mokate apie padorumą ir teisingumą, bet patį jo nepraktikuojate; jūs tik kitus neva mėginatė teisybės ir doros mokinti, o patys esate tikri laikraštiniai raz-bainininkai, kurie kasdien per savo laikraštį išėję ant viešojo kelio, plėšiate gerą kitų vardą, plėšiate savo skaitytojų sveikatą ir gyvastį apgavimais.

O kada kas nors jus tame sugauna ir jūsų tokias visas bjaurybės parodo, tai jūs, kaip tie šeškai, sulendate į skyles ir iš ten, savo „puokomis“ šaudote.

B. K. Balutis.

Sito mano laiško „Naujių“ redakcija iki šiolei nepatalpino. (Dabar prisimintė laišką, kad ir visai netalpins).

Kodel? Todėl, kad ji bijosi, kad net ir jos atpėmdinti skaitytojai galėtų pamatyti teisybę ir persitiktinti apie „Naujių“ redakcijos neteisęją. „Naujių“ bi-jos patalpinti tą laišką, kaip jos bijo net atkurti mūsų kritiką apie humbugiškių daktarų apgavimus, apgarsinimus.

Mat, prirodymai yra oraiškūs ir perstiprus.

— „Naujių“ retai kada veda ginčus su redakcija. Jos visada užsipuolinėja net ant tulo laikraščio redakcijos, kaip tokius, bet ant vieno iš to laikraščio redaktorių ypatingai.

Tikra tiesa čia pasakyta, ir aš noriu porą žodžių apie tai pasakyti.

Nealimingas Stirbis yra ne vienas, kuriam gyvenimas tamsiai išrodė. Nealimingas Vargšas buvo antras, o aš pažįstu dar keletą tuzinų tokių jaunikių, kuriems šitas „kapitalistiškas svietas“ ir pats gyvenimas yra nemalonus. Jie, prisiskaitę laikraščio ir pigių brošūrėlių apie kapitalistišką surėdymą, apie tai, kad žmogus nieko negali padaryti, kol socializmas neužvieš-patams, nužudo energiją, nušioja vilties, netiki, kad savo darbu galėtų prasimūsti ir geresnę ateitį, pavirsta tikrais desperatais, kuriems viskas išrodo juoda, kurie nieko gero šiame pasaulyje nemato.

Nabašnikas Vargšas, pavyzdžiui, sakydavo: „Po tvora geriausias iš bado pastipsiu, negu eisiu kapitalistams dirbti ir kapitalizmą stiprinti.“ Tą pats esu girdėjęs savo locnomis ausimis. O jis buvo siek-tiek apsišvietęs vyras. Ką-gi besakyti apie tuos mūsų jaunikius, kurie tamsiais budami, apšvietos norėdami, įgauna tokį „apsvietą“ iš pigių brošūrėlių, gel-tonai-raudonų laikraščių ir reklaminių prakalbų? Jie patiki, jų silpnas ir tamsus dar protas išėina iš lygsvaros ir pradeda jie nebargai keliauti desperacijos keliu.

Juo toliaus, juo blogiaus jiems gyvenimas išrodo, kol nenusirita į tamsią bedugnę.

Šiame pasaulyje yra daug blogu-mo—tas teisybė; bet yra daug gerumo. Kiekvienas su geru noru, su pasišventimu, su energija gali prasimūsti sau kelią geresniui gyvenimui. Šimtai, tukstančiai tai padaro. Kodel neagilėm padaryti ir tu?

Mūsų nekurie kalbėtojai, mūsų nekuri laikraščiai, kurie daugiau apie nieką nekaltą ir nerašo, kaip tik anot to, apie „smurgus ir asar-sus“ daugeliumi mūsų jaunimo už-kerta kelią prie geresnės ateities, nes atima jiems energiją, viltį ir paverčia juos arba desperatais, arba pusiau-nenomoraliais ligo-niais, laukiančiais kol ateis tie pala-liminti laikai, kuomet daugiau nieko nereikės daryti, kaip tik paspausti guziką ir viskas tau čia iš-sivers: valgiai, gerimai ir cigarai—ir mokėt nereikės, nes pinigų tuomet nebus.

Jaunikičiai! Saugokitės šito liumatikų rojaus. Be darbo dar niekas nieko neatsiekė ir niekas nieko neatsieks. Turėkite tikslą gyvenime, dirbkite, cėdykit sveikata, nenustokite vilties—gyvenimas tuomet gėbus jums „nemiels.“ Niekas dar nerado laimės tinginystėj. Nerasit nei jus.

A. S.—kis.

TAUTINIO DIENRAŠČIO PASILGĖS.

Nors jau turime du dienraščius ir paviršutiniai žiurint jų mums galėtų užtekti, bet arčiaus pasiži-rėjus matai, kad mums dar vieno dienraščio būtina reikia. Tie, kurie dabar eina, abu yra patį kraš-tutiniai. Vienas jų perdaug nuė-jes toli priekin; kitas perdaug toli pasilgęs užpakaly. Vienas jų perdaug rupinasi ateitimi, kitas perdaug praeitimi ir abu neturi nei laiko, nei noro rūpintis tai-mūsų reikalais, kurie yra dabar. Jei mūsų visuomenė būtų pasidali-nusi tik į tų dviejų mūsų dienraš-čių pasekėjus, tasyk viskas gal būtų gerai. Bet dabar yra daug tokių, tarp kurių ir aš pats esu, kurie neužmiršta praeities, trokšta geresnės ateities ir nenori apgaudinėti save užgynimu tųjų sąlygų, kurios dabar yra.

Pas mus yra daug žmonių vidu-rinės sriovės, kurie žiuri į dalykus palčiai, kurie nenori gyventi vien praeities atminimais ir kurie nenori bėgti nežinomom ateitin užsimerkė. Tokiems yra būtina reikalingas ti-krai tautinis pažangus dienraštis.

Tiesa, mes jau turėjome jų net du ir abudu numarinome. Bet nu-marinome juos ne dėl to, kad no-rėjome juos numarinti, tik dėl to, kad nesupratome jų svarbos, kad nesupratome dalykų. Dabar, kada jų nėra, mes suprantame jų svar-bą. Ir ištikro, mes galėtume tau-tinį pažangų dienraštį palaikyti, jei jis atsirastų.

Bet ar jis atsirastų?

P. S. Bitė.

1,000 LIETUVIŲ po \$10.00.

Tėvynės“ redakcijai sumanius, geros-gi valios žmonėms ir laik-rasėms pritarus, jau pasizadėjo mokėti i Autonomijos Fondą po \$10.00 (ir po daugiau) sekančios ypotos ir įstaigos (kiti ir užsi-mokėjo):

1.— V. K. Račkauskas, New York, (užsimokėjo).

2.— Dr. J. Šlupas, Scranton, Pa.;

3.— F. Živatkauskas, Scranton, Pa. (užsimokėjo);

4.— A. B. Strima'tis, New York, N. Y. (užsimokėjo);

5.— J. Kazakevičius, Pittston, Pa.;

6.— Pov. Čiurlionis, New York, N. Y. (užsimokėjo);

7.— J. J. Andzevičius, Scranton, Pa.;

8.— J. Stepanauskas, Scranton, Pa. (užsimokėjo);

9.— P. Norkus, Brooklyn, N. Y. (užsimokėjo);

10.— Pr. Bajoras, New York, N. Y.;

11.— K. S. Karpavičius, New York, N. Y.;

12.— Dr. A. Zimontas (\$25), Chicago, Ill.;

13.— „Kataliko“ Redakcija (\$100), Chicago, Ill.

14.— B. Andrešiusas, Chicago, Ill.;

15.— J. Sekevičius, Lawrence, Mass.;

16.— M. Šalčius, Pa. (užsimokėjo);

17.— J. O. Širvydas, Brooklyn, N. Y. (užsimokėjo dalį, \$5);

18.— V. Daukšys, New York, N. Y. (užsimokėjo);

19.— Pr. Kibortas, Chicago, Ill. (užsimokėjo);

20.— R. Karuža, Philadelphia, Pa.;

21.— J. V. Liutkauskas, Brooklyn, N. Y.;

22.— Tamas Paukštis, Pittston, Pa.;

23.— Mikas Kurtinaitis, Pittston, Pa.;

24.— Simas Paukštis, Edwardsville, Pa.;

25.— Juozas Andriūšis (\$25), Pittston, Pa.;

26.— Mikas Petrauskas, So. Boston, Mass. (užsimokėjo);

27.— S. Bulota, is New Philadelphia, Pa.

Be viršpaminėtų aukavo dar:

p. Paukštienė, vel. Silvestro Pau-nuolis, Pittston, Pa.—\$5.00. Pittston'o lietuviai, rupesniu p. J. Kazakevičiaus, trumpu laiku suaukavo \$4.00 Autonomijos Fondan ir \$15.00 (p. T. Paukštis)—nukentėjusiems nuo karės. Tai atbalsis i „Tėvynės“ užnamą surinkti nuo 1,000 lietuvių po \$10.00 reikalams kovos už auto-nomiją.

Kas bus sekantis?

DAR REIKIA 973 LIETUVIŲ!

L. G. Ir A. Fondas.

LIETUVOS GELBĖJIMO SKYRIUS.

Lakštas 78:

So. Boston, Mass., per K. Jurgellau: F. Rukpilis—\$5.00. J. Slinkoski—\$2.00. K. Vileišis, V. Vileišienė, J. Pailonis, A. Abazas, K. Jurgellunas, M. Petrauskas, M. Bratenienė, J. Ambrozė, J. Zukauskas, J. M. Neviakas, P. Butkevičius, St. Mockus, M. Mockapetris, Geo. Kingsbury, —\$1.00. O. Tuinilienė, G. Svelnis, J. Lekavičius, D. Vasiliauskas, M. Jurgellunas, J. Dragasius, L. Narinkavičius, A. Broke-vičiūtė—po 50c: Viso...\$25.00.

McAdoo, Pa., per A. Martį: S. Pučeta, V. Ladzaitis, J. Prakaitis, A. Daugėla, J. Staugal-tis, A. Raziėnė, P. Brazinskas, J. Pekunas, J. Ražys—po \$1.00: J. Matulonis—\$2.00: Smulkii—\$0.55. Surinkta \$17.75. Viso, išsumus už salę ir kaštus...\$2.90.

Philadelphia, Pa., per A. Dau-giū, is SLA. 183 kp. išvažiavimo: A. Borlas, K. Rutkus, T. Novle-kas, L. Daukas, J. Jatušis, Ad. Daukas, K. Dalinkevičius, Al. Daukas—po 50c. A. Bruzas, J. Sakalauskas, A. Peleckis, B. Mar-cinkevičius, F. Jonėšis, D. Mekis, B. Mazonas, R. Guntaitis, M. Jo-gelaitis, J. Grinius, NN., NN.—po 25c. Smulkii—25c. Viso \$7.25.

Belle Valley, Ohio, per V. Sa-ladonį. Surinkta pas J. Skodį krikštynose: V. Kisielius—\$2.00. P. Karunkavičius, V. Saladonis, J. Tamošius, P. Jucevičius—po \$1.00. V. Venskunas, M. Dau-gellutis, J. Skodžius, J. Gedius, O. Gečienė, K. Lukošius, K. Sarkus, J. Tulickis, B. Spurgienė, A. Skodiėnė—po 50c. M. Buc-

kiūtė, V. Viecekas, T. Pranaus-kas, M. Buckienė, P. Spurgis, M. Milmanutė, A. Tulickienė, O. Barusevičienė, D. Pranaus-kiūtė—po 25c. J. Kalankauskas—15c. J. Kalankauskas—10c. Vi-so, išsumus siuntimui lėšas...\$13.90.

Herrin, Ill., SLA. 1204a kp. per T. Paukštį...\$26.10.

L. Stanevičius, S. B. Camp 3, Powers, Ore., per A. B. Stri-maitį...\$4.56.

New Philadelphia, Pa., per S. Bu-lotą is TMD. 122 kp. išvažiavi-mo: S. Bulota, J. Mikėnas, J. Birbilas (fotografai), E. Bendo-raitenė—po \$1.00. P. Spudys, J. Bagdanavičius, A. Augstakal-nis, J. Bulota, A. Bulotienė, J. Milius, K. Sadauskas—po 50c: M. Paulionitė, J. Astrauskas, J. Sipaila, J. Klimaitis, A. Misl-kevičius, J. Palokas, M. Misi-kevičienė, A. Augstakalniėnė, A. Ja-kaitis, J. Smolskis, J. Pečiuraitis, S. Stokšutė—po 25c. Vi-so...\$11.50.

Viso per savaitę...\$12.10.

Buvo lakšte 68...\$1,610.32.

Viso įplaukė Fondan...\$1,620.32.

Viso per abi dalį Fondo...\$12,495.03.

J. O. Širvydas, L.G. ir A.F. Fin. Sekr.

GERBIAMOJI REDAKCIJA.

Gegužės 25 d. buvo Stockhol-me lietuvių susirinkimas, kame išnešta drauge siunčiama rezolucija. Ji buvo nutarta pasiūsti telegrama, bet kadangi lietuvių kalba telegramos dabar nebeprim

kėščionis, kuriose nelaimingi ken-
tėjo ir laukė.

Priešais šią prieskambį buvo
"išstūtinamas kambarys", jis at-
rodė ne tokiu tūkuotu kaip anas,
bet pūkas ir negeriaus apšviestas;
bet sužeistieji ščia buvo švarūs,
baltai apibandzuoti, palepinami
iltais gerimais ir visokiomis vil-
nimis, nes jie išruko iš pačių mir-
ties nagų.

Tarp šių dviejų kambarių kori-
doriuje sėdėjo raštininkas. Jo prie-
derme buvo užčiūkioti sužeistai
ir užrašyti jų pribūvimą ir išėjimą.
Iš pradžių per tris dienas
ir naktis šitas pats žmogus sėdėjo
pasodintas prie šito nedidelio dar-
bo iki antgalo tapo pastebėta, kad
jo veidas žudo išraiška. Jis maž-
ne iš proto išėjo, užrašęs tiek
nelaimių.

Pirmosios kovo mėn. dienos bu-
vo vėšios su permaina sniego ir
saulės. Kuomet oras buvo giedras,
mės girėdėdamos ėroplanus tar-
kant ir jų susirėmimus skambant.
Sausas mašininių sandyklių pulsa-
vimas, nepalūžinamas šrapnelių
saudymas viršum, mus padaryda-
vo taršumos skiausta. Vokie-
čių ėroplanai nuklodavo mus apie-
linke bombomis, kurios pirma su-
ardymo žemės ar namų pasisaky-
davo ilgų kaukimu. Viena jų nu-
krito keliuose žingsniuose nuo to
kambario, kur as dariau operaciją
sužeista galva žmogui. Dirstelėjęs
pamačiau žmones buvusius po lan-
gais su riksnu bėgant kaip drutos.

Vieną rytmetį pamačiau ėropla-
ną lekiant viršum Meuse augstū-
nių. Staiga paskui jį, kaip ko-
metos uodega, nusidriekė juodų
dumų šniuras ir mašina stačia
galva nukrito, apšiausta liepsnos
žerinėsis net saulės šviesoj. Ir as
pagalvojau apie tuodų žmones, ku-
rie krito drauge su mašina.

Karinis padėjimas diena iš die-
nos pagerėjo, bet kovos sunkeny-
bės nemažėjo. Soviniai, prieš va-
tojamą žmonių naikinimui, darė
baistas žaizdas, apskritai žiaures-
nes negu pirmaisiais dvidešimtimi
mėnesių karės. Visi gydytojai
pastebėjo žiaurų pasiskėmimą atsiek-
tą taip trumpu laiku tobulinime
pėsionių mašinų. Ir mės stebė-
jomės liudnai, kaip tai žmogus gali
eiti su savo silpnu organizmu per
gaisrus nesuvaldomos chemijos,
kuri brutaliskumu pavėja ir pralen-
kia net aklašias gamtos jėgas.

Mės ypatingai stebėjomės, kad to-
kis graikštus kumas, persienęs to-
kia sanderne, tverias tokią san-
dermę, gali atlaikyti tokius sudre-
binimus ir smugius be umo išsi-
destymo.

Daugelis vyrų pribuvo pas mus
su keliais sagnarais visiški nu-
trauktai, bet jie dar vis buvo gy-
vi. Kiti turėjo ne vieną, bet tris-
dešimt, ar net keturiasdešimt žaiz-
dų. Mės apžiūrėjome kiekvie-
ną kuną su atsidėjimu, eidami nuo
vieno liudno atradimo prie kito.
Jie mums priminė susidaužiusius
laivus, kurie teka visais galais iš
tik delto, kad tokiems susidaužė-
liams tarytum lemta buvo nuskesti,
mės nenustojome vilties, kad gal
seksis jie noston nugalbenti ir ant
vandens paleisti.

Kartais prisigrudimo valandose
negalima buvo išrengti ir pridera-
mai apvalyti sužeistų pirma nune-
šimo jų operuojamam kambarin.
Tasyk parsiedavo vengti kiek ga-
lint darbo peiliu, kur purvai skre-
tenos ir brudas buvo tirštai. As
mačiau kareivius apilpusius tokia
daugybė utelių, kad jos per ban-
dažus pasiekdavo žaizdas. Nelai-
mingi sutvėrimai prašydavo atlei-
sti už tai, lyg kad tos utelės būtų
jų kalte.

Tokiose valandose ligoniai sekė
vienas paskui kita taip greitai, kad
mės matėme tik jų žaizdas; nelai-
mingas, budavo, paimama nuo mus
dar jam neatsipeikėjus ir mės galė-
jome spręsti apie jį tik laukuti-
niai, išgirsti jo balsą, ar pasižiū-
rėti jam veidui.

Kad nesugrįžtų per daug, vi-
sus operuotuosius, neturintys kitių
kliučių, tuojais išsiųsdavome. Jie
buvo tuojais nesami į automobi-
lius, kurie traukėsi virtine vienas
paskui kita. Kiti už kelių minu-
čių grįždavo atgal suvarstyti kulkų
šoferis dažnai pats budavo bombų
sužeistas. Net kėčių nešikiai bu-
davo užgaunami jiems su kėščio-
mis išėjus ir tapdavo parnešami
ant jų pačių kėčių.

Vieną vakarą duota "dujos gan-
das." Vėjo papūpinimas atnešė
kartu kvapą. Visi sužeistieji dėl
atsargumo buvo apsupinti sanda-
riais akiniais ir kaukėmis. Šitie
daiktai kabojo ties kiekvieno ligo-
nio lova augščiau galvos. Vienok
laimė dujos vilnis mus nelabai pa-
siekė.

Tą vakarą atnešta vienas su ke-
liomis žaizdomis padarytomis "du-
jinės bombos." Jo akių buvo
visai nematyt už suputusių vokų.
Jo drabužiai buvo taip labai pris-
gėrę nuody, kad mės pradėjome
kosėti ir asaroti, ir kambarys pa-
smirdo česnakų ir pigių rūgščių
saldinimi.

Per visą šią tragedijos laiką
mūsų nervai buvo tokie stovė-
ję, kad mus juokas indavo prie
mažiausios progos. Vieną dieną
bombos sūkėdama tvarte užmušė
kiaušį, kuri buvo laikoma mums pa-
sipjauti. Mums jos mėsą beval-
gant, tvarkininkas rado savo šmo-
to bombos šukę ir dėlei to mūsų
juokams galo nebuvo.

Mūsų besijuokimas dažnai buvo
pamasus į asaras. Vieną rytmetį
skirstomajame kambarij patėmi-
jau diktą vyrą garbiniuotais plu-
kais be kojos, su daugybė žaizdų
ir sulaužytais abiem blauzdom.
Jis gulėjo ant apkrūvintų kėčių
šlap-taip apibandzuotas viršum
drabužių. Man belaukiant kėčių
nešikų ir begalvojant apie šią re-
giją, diktasis vyras pasirėmė al-
kune ir tarė:

"Duokite man cigaretę."

Paskui jis pradėjo rūkyti ir be-
siųsposdamas pasakoti juokus. Vie-
na jo blauzdų buvo nupiauta ir
kada jis atsipeikėjo, jis paprašė
kito cigaretę, tuomi prajuokinda-
mas visus tarnus. Jį išleidžiant
man paklausus, kokis jo užsiėmi-
nias, jis kukliai atsakė:

"Esu darbininkas Vichy resorto."

Ligoninės tarnai, daugiausiai at-
viros širdies žmonės, buvo taip nu-
vargę nuo darbo, kad juos net pa-
vojus juokino.

Denis Therenin.

Vėliausios žinios.

RUSAI IGIJO DIDELĮ LAIMĖJIMĄ.

Londonas, Rugs. 9 d.—Rusai
vėl laimėjo pergalę pietinėj Ga-
licijoj, kur netoli nuo Stanisla-
vo perlauszė teutonų frontą per
27 verslus ilgio. Rusai užėmė
miestelį Tlumač. Teutonai jau
krausto viską iš Lembergo.
Gyventojus iš kaimų taigai varo
toliaus. Apie upę Sereth rusai
laikė mušį pereiną subatą ir ne-
deldicn paėmė 8,500 belaisvių,
166 oficerus, 4 kanuoles, 19 kul-
kasvaizdžių ir 11 tranšėjinių mor-
tirų.

ITALAI SUMUSĖ AUSTRUS.

Rymas, Rugs. 9 d.—Italai lai-
mėjo didelę pergalę ties Goritz,
kur jie užgriebė tos austrų tvir-
tovės tiltagalį ir prie to paėmė
daugias negu 8,000 austrų be-
laisvėn. Apie tai tapo oficiali-
kai pranešta.

RIAUSĖS PETROGRADE

Berlinas, Rugs. 9 d.—Iš
Stockholmo ateina gandas, buk
dėlei stokes maisto Petrograde
liepos 30 d. kilo riausės, laikė
kurių daug krautuvių liko iš-
plėsta, 28 ypatos užmušta, o
apie 100 tapo sužeista.

AMUNICIJA SPROGO KARALIAUČIJE.

Karaliaučius, Rugs. 8 d.—Su-
krauta ir priręnta jau siuntimui
į frontą amunicija sprogo ir prie
to tapo užmušta 50 ypatų, o 72
ypatos tapo sužeistos.

Apgarsinimai.

SERGANČIŲ IR SUSIRGUSIŲ DOMAI.

Daugumas nustatėdžia, kad ma-
nes negali rasti, atsilanke ofisan:
kad prie manų negali prieiti, ir
daugel visokių kitų mažmožių ir tu-
ščių palypų.

Susirgę ir norėdami gauti mano
patarnavimą, malonėkite atsilankyti
priėmimo valandose: Nuo 8 iki 10
ryto, nuo 12 iki 2 po pietų ir nuo
6 iki 9 val. vakare. Norintieji g
pasisaukti į namus, kiekvienoje va-
landoje gali tai padaryti telefonu
Yards 3162. Užtikrinu, kad nereiks
rūguti.

Gyda visokias ligas vyrų, moterų
ir vaikų. Esmi seniausias lietuvis gy-
dytojas Chicagoje ir turli daugias
negu 15 metų atydžiai tyrinėtis prak-
tikos prie ligonio lovos.

Tad, jei nori išgyti, ar bent teisia-
ga patarima gauti ligoje, nesunku
mane surasti.

DR. A. L. GRAICIUNAS.

3310 So. Halsted St., Chicago, Ill.

GERAS VIRŠKINIMAS.

Svarbiu, jei nesvarbiausiu
veiksniu ligų pagaminime yra sa-
vanuodybė, nevirškinimas, kur
maisto dalis, pasilikdamos vir-
škinimo take rugsta ir genda ir
gydime ligos kiekvienas daktar-
as pirmiausia atkreipia savo do-
mą į vidurių išvalymą. Šituo
tikslu mės patariame Trinerio

Amerikinį Karčiojo Vyno Eli-
ksyrą. Šitas vaistas suteikia gerą
pagalbą nuo kietų vidurių ir to
pasekmių, neturint noro valgyti,
daugelyje galvos skaudėjimų, nuo
išputimo, diegimo ir mėšlungio,
nesmagumo po valgiu, silpnu-
mo, nevirškinimo. Šitą vaistą
reikia imti nuo pilvo, kepenų ir
žarnų ligų. Kaina \$1.00. Aptie-
kose. Jos. Triner, išdėrbėjas,
1333-1339 So. Ashland Ave., Chi-
cago, Ill.

Trinerio Linimentas greitai
pagelbsti nuo ramatinių ir ne-
uralginių skausmų. Jei turi skau-
damą gerkle, skaudėjimus strė-
nose, pečiuose, ar šlaunyse, pa-
mėginkite jį. Kaina 25c. ir 50c.
aptiekose. Apmokėta krasa 35c
ir 60c

Pajieškojimai.

Pajieškau savo švogerio Antano
Remekio Bukinlauko kaimo, Bata-
kių parap. Raseinių pav., Kauno
gub. Gyveno Chicagoje. Atsisausti
adr.su:

Juozapas Danis,
Bend, Ill.

Reikalavimai.

KARTUS STRAIKAS REIKALAUJA PARAMOS.

Rubsluiviai, IWW. unijos nariai,
Strauso ir brolių firmos dirbtuvėje
birželio 27 d. išėjo į straiką, reika-
laudami didesnes mokesčius kisenių
dirbėjams. Kirpikai, prikripiukai ir
egzaminieriai Am. Darbo Federacijos
nariai išėjo į straiką, palakymui
rubsluivių pusės.

Firma su savo draugais straiklau-
žais iš kalio neriasi, kad straikinin-
tus sumušus ir prisivertus juos grįž-
ti prie darbo senomis blogomis išly-
gomis. Straikininkai laikosi tvirtai,
bet jiems reikalinga parama. Apie
2,000 žmonių reikalauja pavalgyti ir
pagelba yra būtina reikalinga.

Nedukite straikininkams grįžti prie
 darbo badui prisivertus. Straikinin-
kai yra daugiausia lietuviai, italai ir
lenkai. Sįskirkite pinigų kiek tik
galite straiklo kasininko adresu:

V. Montvila,

424 W. Baltimore St., Baltimore, Md.

REIKALAUJA DARBININKIŲ:

25 šerdžių dirbėjų (core makers);
taip pat merginų mokintis šerdis dir-
bi. Gera mokeskis, nuolatinis darbas,
jokių kliučių.

Chicago Malleable Castings Co.

12000 So. Racine ave., West Pullman,

Chicago, Ill.

Reikalauja šerdžių dirbėjų—vyrų ir

merginų. Nuolatinis darbas. Kreip-
tis pas Chicago Malleable Castings

Co., 120th St. ir So. Racine Ave.,

West Pullman, Chicago, Ill.

SKAITYKITE IR PLATINKYTE "Lietuvių Balsą"

LIETUVIŲ BALSAS ruošiasi žadinti lietuvių tautos sąmonę ir
stiprina jų dvasią, kad kantriai laukytų karo pabaigos.
LIETUVIŲ BALSAS padeda šviesies ir tobulinties; jis ragina
tautiečius šiuo ištrėmimo metu pasimokyti iš švėtimtaučių, kas tik
dora ir naudinga, o nesigabenti grįžtant tėvynėn, kas žemina
mūsų tautą.

LIETUVIŲ BALSAS didžiausias troškimas sujungti tautiečius
viena tautos ir tėvynės mėlės juosta ir paruošti kiekvieną lietuvi,
kad, kaip tik paliaus žvangęję ginklai, tuojau grįžti Lietuvon, nes
tėvynės žemelė, pavirtusi per karą dirvonais, priprausta duobių ir
griovių, laukia ariama ir valoma, o nugriauti tėvų kapai—aptveriami.
LIETUVIŲ BALSAS, dėdamas savo skiltyse kuopiglausia kaina
ekelbimus-jieškojimus, grąžina tėvams valkus, vaikams tėvus, padeda
zorsti nuklydusius brolius, seseris, gimines ir pažįstamus.

LIETUVIŲ BALSAS kaina: Rusijoje metams 5 rb.; 9 mėnesiams
3 rb. 90 kap.; 6 mėnesiams (pusel metų) 2 rb. 60 kap.; 3 mėnesiams
1 rb. 30 kap.; vienam mėnesiui 45 kap. UŽSĖJIMUOSE metams
9 rb.; 9 mėnesiams 6 rb. 80 kap.; 6 mėnesiams (pusmečiui) 4 rb.
60 kap.; 3 mėnesiams 2 rb. 35 kap.; 1 mėnesiui 80 kap. Skyrimu
numeris 5 centai.

Iš Amerikos pinigų, laiškus gauname. Siuntinėti "Liet. Balsą"
į užsienius rusų cenzura nekluduoja.

SKELBIMŲ KAINA. Petito (smulkaus rašto) eilutė (dalinant
puslapi) į keturias skiltes) prieš tekstą—60 kap.; po tekstą—30 kap.
Pagėgėlams, įskaitantims giminių arba darbo petito eilutė po tekstą
—10 kapelių. Amerikoje prieš tekstą 50 centų, po tekstą 25 cent.
petito eilutė, giminių įieškojams po tekstą 10 centų petito eilutė.

Adresas:

"Lietuvių Balsas"
PETROGRAD, BASKOV PER., 29 RUSSIA.

REIKALAUJA DARBININKŲ.

Pilnai yra darbo vyraus ir mote-
rims restauracijose, fabrikuose ir pri-
vatiniuose namuose; užmokestis yra
geriausia, kokia yra mokama Chica-
goje. Vyrams \$2.50 į dieną, nuo
25c. iki 30c. per valandą. Adresas toks

Atlas Employment Office,

6300 So. Halsted St., Chicago, Ill.

3rd Fl., Room 12. Tel. Normal 163

Ant Pardavimo.

ZEMĖ Į PARDAVIMĄ.

Langlade Countyje, Wisconsin val-
stijoj dvi mylios nuo miesto 100 akrų
išskirtos girios; 80 akrų 3 mylios
nuo miesto; 80 akrų 2 mylios nuo
miesto. Pardudama po \$15 akrui.
Išlygos kuogeriausios. W. W. Dreiss,
2911 S. Halsted St. Chicago.

Į pardavimą, arba mainan ant na-
mo Chicagoje 180 akrų ferma, valsti-
joj Wisconsin, arti miestų, puikiau-
sia, derlinga žemė, juodžemis su apa-
tiniu sluoksniu molio. Triobos, gy-
vuliai, padarai, mašinos, visa, kas
reikalinga geram ūkės vedimui.

Senatvė savininką priverčia par-
duoti. Kaina \$8,000. Reikalaujan-
tims duodama lengvi išmokėjimai.
Kreiptis į A. Olszewskio Banką,
3252 So. Halsted St., prie V. Rut-
kausko.

Į pardavimą pigiai salūnas geriau-
sioj vietoj. Randos \$30.00. Biznis
geras. Laisnis išpirktas 6 mėne-
siams.

G. M. Kantavitz,

200 W. Mason St., Springfield, Ill.

Parsiduoda pigiai kartinė duonos
kepykla; biznis gerai išdėrbtas. Prie-
zastis pardavimo yra savininko liga.
Atsisausti:

3701 So. Emerald Ave.

Parsiduoda duonos kepykla labai
geroj, lietuvių apgyventojų vietoj, su
visais įtaisymais; geras arklys, ve-
žimas ir automobilis. Kreiptis prie
Liudviko Gotauto, 1909 So. Jefferson
St., Chicago, Ill.

Parsiduoda: kampinis salūnas, lie-
tuvių ir lenkų apgyventojų vietoj.
Pardudama dėl savininko ligos. At-
sisausti šituo adresu:

P. Pranskaitis,

244 Chestnut St., Newark, N. J.

Parsiduoda: 6 kambariais namelis
su maudyne. Lotas 50 per 195 pė-
das. Gatvė ištaisyta ir apmokėta,
išskiriant išgrendimą. Vaisiniai me-
dziai. Arti 105-tos ir Racine Ave.
Arti gatvėkario ir Rock Island gele-
kelio stoties. Kaina \$2,800 išmokės-
timis.

Moore, 8826 Carpenter St.,

Tel. Stewart 9554. Vakarius.

Parsiduoda: mėsinė ir valgomų

dalkių sankrova labai geroj, lietu-
vių apgyventojų vietoj. Turu du
biznių ir vieną turu parduoti, nes
mano partnerys sunkiai susirgo. At-
sisausti po num. 3312 S. Halsted St.

KUR GAUTI "LIETUVĄ".

Galima gauti kiekvieną savaitę

"Lietuvą" už 5c. šiose vietose:

CHICAGO, ILL.

"Aušros" skaityk, 3149 S. Halsted st.

J. I. Bagdžiūnas, 2334 S. Oakley av.

A. Dargis, 726 W. 18th st.

Naujlenos Publ. Co.,

1840 So. Halsted st.

J. Drasdauskas, 10806 Wabash ave.

Ant. Kasperas, 3416 Auburn av.

Zig. Mickevičia, 2342 S. Leavitt st.

M. J. Tananevičia, 670 W. 18th st.

Mike Valaskas, 349 Kensington av.

M. A. Vabol, 1700 N. Ashland av.

Juozas Žitkus, 628 W. 18th st.

BALTIMORE, MD.

A. Degutis, 112 N. Green st.

BROOKLYN, N. Y.

Ant. Jankauskas, 65 Hudson av.

Balt. Juozapavičius, 222 Grand st.

J. Derengowski, 166 Grand st.

Ant. Plochocki, 87 Grand st.

M. Balauskas, 119 Grand st.

A. Grudzinski, 164 Grand st.

CLEVELAND, OHIO.

P. Sukys, 2120 St. Clair av.

ELIZABETH, I. J.

Dom. Boczkus, 211 First st.

LAWRENCE, MASS.

A. Ramanauskas, 101 Oak st.

LOWELL, MASS.

A. Jankauskas, 131 E. Merrimack st.

MONTELO, MASS.

B. P. Miszkinis, 35 Arthur st.

NEW HAVEN, CONN.

K. A. Makarevich, 255 Wallace st.

PATERSON, N. J.

Atkins Bros., 273 River st.

PHILADELPHIA, PA.

M. A. Ignatas, 1028 So. 2nd st.

PORTLAND, OREG.

Bowman News Agency.

UTICA, N. Y.

W. S. Tarczynski, 18 Charles st.

A. Vilčinskis, 95 Lafayette st.

WORCESTER, MASS.

M. Paltanavičia, 15 Millbury st.

WATERBURY, CONN.

K. Ch. Kazemėkas, 785 Bank st.

WAUKEGAN, ILL.

Jos. Matulėnas, 1408 Lincoln av.

T. M. Baron, 1320 So. Lincoln st.

SHENANDOAH, PA.

T. Kryžanaukas, 102 E. Centre st.

BOSTON, MASS.

J. Ramaszewicz, 115 Balen st.

MECHANICSVILLE, N. Y.

J. Gaida, Box 741.

SO. OMAHA, NEB.

A. Zalpis, 3013 R. st.

RUSAI DUCHOBORAI KANADOJE.

Kanadoje rusų duchorų prisiskaitoma apie 8000; iš jų apie 3000 nuo draugijos pasitraukę, 5000 pasilikę.

Rusijoje, ant Kaukazo duchorų dar pasilikę suvėrusi 3000 žmonių. Jie yra ten valdomi jaunų Petro Verigino, kuris yra šunumi P. V. Verigino, valdančio kanadinės bendrijos likimais.

Kanadoje duchoborai, taip bendričiai, taip atsiskyrusieji nuo bendrijos, gyvena Saskačevano ir Britinės Kolumbijos provincijose.

Saskačevane jie apsidėdę ant juodžemių lygumų (prėrų) šaurinėje pusėje gelžkelių, einančių per Kanadą iš rytų į vakarus. Jų centru yra stotis Verigino ir Printz Albert. Aplink Veriginą išsimėtę apie 15 sėdybų.

Be to dar jie gyvena išsimėtę po taip vadinamas „seksas“ (sektas). Jose gyvena apie 175 žmonės. „Seksas“ tai nuosialiai namai išmėtyti po tolimus laukus. Tokiose namuose gyvena po 15–26 žmonių (šeimynomis). Jie ten veda atskirus ukius ir apdirba žemę.

Apie duchoborų tolstojinį besistengimą padaryti žmogaus gyvenimą geresnį ir prakilnesnį, daugumas mano labai augstai. Bet tikrumoje jų idealai ir principai padaro jų gyvenimą nepakankiamu jiems patiems. Vietoje pakilti, jie patampa žemiausiais vergais. Pernai metais rusų laikraščio „Russkoje Slovo“ redaktorius p. I. Okuncov duchoborų koloniją aplankė ir prisizūrė, jos gyvenimui išnešė labai nemagų įspūdį iš jos. Šičia paduodame jo nuomones apie duchoborams.

„Duchoborai nevalgo mėsos, negeria degtinės, neruko tabako, neskerdžia kaulių, nepripažįsta politikinės valdžios, nepereizgija dešimties Dievo prisakų ir nėra pikti. Bet ir jie, šitie vieninteliai pasaulyje doruoliai, yra žmonės ir visa kas žmogiška nėra jiems svetima. Kur daug dorumo, ten daug ir nuodėmių.

„Jų kaimuose kiekviena šeima turi atskirą namelį. „Seksose“ jie gyvena viename name ir šeimininkės iš kaleinos veda namų reikalus.

„Visur daugybė vaikų. Mokyty beveik nėra. Anglų kalbos beveik niekas nemoka. Visos moteris sulg prisako išaugščiau, yra apkimtos. Ilgi plaukai tik maišytusi ir reikalaujant daugiaus apsižiūrėjimo apie save. Duchoborai nėra kada žiūrėti veidrodin ir plaukus šukuoti.

„Kiekviena apsidėdusių pora seksose gyvena atskirame kambaryje. Vaikai, iki 10 metų buva su tėvais, o vyresni gulė bendrame vaikų miegamajame kambaryje. Ant sienų kabo paveikslai iš kalendorių: karžygiai, ponios, draugų paveikslai. Gyvas vienuolins gyvenimas atsiima savo ir, nežiūrint į veriginiską sienas bei drandimus, duchoborus, ypatingai jaunimą jis paima savo glėbį.

„Valgo iš vieno medinio blūdo dideliais mediniais šaukštais. Valgis, apskritai imant, menkas. Saskačevane maitinasi daug geriau kaip Britinėje Kolumbijoj, kur žmonės ir ligsiol pusiau bada kenčia. Maistas vienodas begalo: viralas, daržovės ir duona; barščiai, daržovės ir duona. Retkarčiais duodama kiaušinių, pieno ir sviesto. Dar rečiau vaisių. Diena į dieną tas pats ir tas pats. Darbininkui žmogui sunku gyventi tokiu valgiu. Norima korns ir geresnio. Ir kuris iš duchoborų gali ką geresnio gauti, tas gauna. Vagčiomis nusiperka ir valgo. Badas ne brolis ir prie nuodėmės nuveda. Duchoborai nenusidėda per daug—už penkiuką, dešimtuką, o jau už dolerį labai retai.

„Veriginą įkalbėjo duchoborams sunkiai dirbti ir blogą gyvenimą turėti ant žemės, kad dangių būtų gera. Bet jis pats visas dangaus gerybes apmainė ant žeminių dolerių. Dabartinė duchoborinė teisybė jam slepiasi Anglijos bankoje. Veriginas, kaip ir kiekvienas šio laikinio žmonių, žino, kad pinigai suteikia valdžią ant visų žmonių, neįskiriant nei bėpinių duchoborų.

„Mokyklos nenorėjo ne duchoborės, tik pats Veriginas, nes jis žino, kad mokykla sutraukis jo liuosnorių vergų pančius, atidaris jiems platesnį pasaulį ir jie pasiliaus tikėje visokiais niekais.

„Pas duchoborus atvirumo nėra. Visi slapstosi. Niekas nieko negali tvarkyti: viskas „ju“, t. y. Verigino. Snipyste ir skundas labai išsiplatinę. Seniai skundžia jaunuosius, jaunesnįji nuo senų slepiasi.

„Vagystė labai išsiplatinusi. Teisybę pasakius, jie vagia savo uždirbtą, bet vagia. Jei burs duchoborų dirba lentų piovkloje, tai jie kantonon atiduoda ne visus pinigus; dalį jų paslepia tabaku, vynui, mėsai, gydomaisi, arba tiesiog juodajai dienai.

„Stotyje Caslegarde, B. C., yra sankrova ir viešbutis. Sankrovėje bendričiai perka tabaką ir duoną, o viešbutyje mėsą ir vyną. Vislabiausiai mėgsta Bordeaux. Vis perkama neva gydymuisi.

„Bendričiai retai papasakoja karčią teisybę apie bendriją. Nesiganėdinimo bendrija yra daug, bet truksta pajėgų, truksta proto žmonėms patapti dideliais ir savystoviais žmonėmis.

„Visi vergai ką-nors turi ir karnors, kadir po \$3 į savaitę, gauti. Bet Verigino vergų gauda nieko neturi ir visa jų viltis yra aname pasaulyje— užbaigia p. Okuncovas.

VIETINĖS ŽINIOS.

Moterų Apšvietos Draugijos išvažiavimas. Lietuvių Moterų Apšvietos Dr-jos liepos 30 d. turėjo išvažiavimą į Beverly Hill giraitę. Nors didžiulė šiluma daugelį sulaukė nuo išvažiavimo, bet išvažiavimas buvo gana skaitlingas ir išvažiavusieji gražiai linksminosi ir smagiai laiką praleido. Besilinksminami vienok neužmiršo ir badanjančių Lietuvoje. Šią pareigą priminė p-lė Karaliūtė, pratarama į besilinksminančius ir paragindama sumesti aukų nukentėjusiems nuo karės. Jos kalbai pritaikė trumpais atsiliepimais d-ras Jonikaitis ir kiti. Po šitų prakalbų rinkta aukos ir surinkta \$6.50. Ankojo šitie: Berzinskas \$1.15; d-ras Jonikaitis \$1.00; Penkauskas, Bagdonas, Steponavičius, Margis po 50c.; Puišis, Kuodis, Sakalauskas, Tumšis, Norkis, Mikalauskas, O. K., Grigaliūnas, po 25c.; Smulkių aukų surinkta 35c. Viso \$6.50.

Aukos pasilieka M. Apš. D-jos išde iki bus surinkta daugiaus, kad visas sykiu išsiuntus.

L. M. Apšvietos Dr-jos susirinkimas. Rugsėjo 5 d. Lietuvių Moterų Apšvietos Draugija turėjo savo mėnesinį susirinkimą. Tarp kitų dalykų buvo pakeltas klausimas, ar gaus prezidento Wilsono paskyrimą Lietuvių Dienos, Moterų Apšvietos Draugija,

prisišes prie aukų rinkimo. Susirinkusios narės mielai noru prisileidimui pritarė ir daugumas merginų ir moterų apsiėmė eiti rinkti aukas. Kadangi dėl didelės šilumos susirinkimas nebuvo skaitlingas, tai šitas klausimas nutarta atnaujinti. Taigi narės, ypatingai merginos ir jaunos moteris, kurioms rūpi tėvynės vargai ir nelaimės, yra kviečiamos ateinančių susirinkimų atsilankyti kuokaitlingiausiais ir neatsisakyti patarnauti tėvynės aukų rinkimu. Stengiklės prisidėti prie šito darbo kuodaugiausiais.

Lietuvių Moterų Apšvietos Draugija paskutiniu laiku gerai laikosi, narių skaitlius siekia arti šimto penkių dešimtų ir kiekviename susirinkime naujos narės prisirašo. Geistina tik, kad pažangesnės moteris suprastų vertę šitos draugijos darbo ir dėtysi prie jos. Juo daugiaus turėsime darbininkių, juo didesnius darbus nuveiksime. Nesiskirstykime į kuopėles po dvi, tris ir nelaukime, kad jos išaugės didelėmis; dėkinės prie tos, kuri jau yra nemaža ir kuri veikia, kiek tik ji gali.

Liet. Mot. Apšvietos Dr-jos gyvuoja jau ilgus metus. Jos mieriis labai geras: šviestis moterims visokiais prieinamais būdais. Be to dar šita draugija yra pašelpinė. Ateinančią žiemą yra manoma daug gero nuveikti. Taigi yra kviečiamos prisirašyti visos moteris, ypatingai pažangesnės, kad tą darbą geriaus pavaris. Susirinkimai buva laikomi Mark White Square Parko svetainėje kas pirmą nedėdienį kiekvieno mėnesio 2 val. po pietų.

M. Radzevičiūtė.

Tegul atšaukia. Tegul tuojau atšaukia į mūsų redakciją brolis ar sunus Jurgio Stašačio, paėjusio iš Šilainių kaimo, Raseinių pav., Kauno gub. Jiems yra atėjus laiškas apie nelaimę, patikusią Jurgį Stašaitį. Jiedu buvę gyvena Chicagoje.

Ivairumai. Pereitą savaitę miesto majoras, už pardavinėjimą svaigalų nedėdienį atėmė leidimus 22 salionams. Tarp jų yra ir šitos Lietuviškos pravarės: Jonas Trebis, 1401 Devon ave.—pardavinėjo svaigalus viršų salionu; Bainor(as); 2509 Station St.—pardavinėjo alų nedėlio.

— Kaip girdėt, Dr. A. K. Rutkauskas, gyvenusis ant West Side, persikėlė gyventi ant farmų į Wisconsin valstiją.

— Dabartinis miesto majoras Thompson pasakė, kad jie esą daugiaus nebus kandidatų ant majoro urėdo, vadinas nenori būti Chicago's majoru kitą terminą.

— Aną dien Chicago's apilinkės lietuviai kunigai turėjo savo susivaziavimą. Girdėtis, kad tarp kitko nutarė išmesti iš „Draugo“ humbugiškus daktarų apgarsinimus.

— Pereitos savaitės subatoj atvyko Chicago p. A. Vitkauskas, pastaruoju laiku gyvenęs Waukegane, Ill. Kaip teko girdėti, p. Vitkauskas buvė žadęs uždėti mokyklą, kurioje teatro mylėtojai galėtų pasimokinti lošimo.

Republikonų kandidatas Chicagoje. Pereitą utarninką Chicagoje pasigirdo pirmas šuvis didelio politiško mušio, kuris prasidėjo prieš prezidento rinkimus. Atvyko Charles Evans Hughes (išstark: Hjus), republikonų partijos kandidatas į Suv. Valstijų prezidentus ir pasakė prakalbą, kurios klausyti susirinko daugiaus 12,000 čikagiečių. Chicagoje jis gavo labai sirdingą ir trūkšmingą priėmimą, o kuomet pasirodė ant platformos, kad pradėti prakalbą, publika plojo ir šauksmais jį sveikino čielas dvi minutes be paliovos. Hughes kritikavo Wilsono administraciją ir užrubežinę politiką. Prakalbos atsiuvo Coliseum—didžiausioj miesto svetainėje. Iš Chicago's Mr. Hughes su savo žmona išvažiavo į Minneapolis, Minn.

NAUJAI ATSPAUSTA

Apie Žemę ir Kitus Svetus.

Ši knyga pati aiškiai pasako apie savo vertę, nes taip dažni jos reikalaujimai, nuo žmonių vis ateinanti, mus priverčia vėl ją atspausdinti. Šioje knygoje aprašoma APIE ŽEMĘ ir kitus svetus, jų buvį ir pabaigą. Pagal Heilperną, Falbą ir kitus sutaisė ŠERNAS. Aprašo, kas yra žemė iš ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi. Kas yra saulė, žvaigždės, mėnulis, planetos, kometos ir kitos retai matomos žvaigždės. Su 30 astronomiškų paveikslų. Chicago, Illinois 1896, pusl. 255. 75

Ta pati apdaryta \$1.00

Užsisakant šią knygą, siųskite pinigus šiuomi adresu:

A. OLSZEWSKI

PRES.

LIETUVA PUBLISHING CO.

3252 South Halsted Street.

Draugijų Atydai.

Baliams
Bankietams
Šokiams
Prakalboms
Mitingams
Veselijoms

Puikiausiomis ir Parankiausiomis
Yra Dvi Naujos

MILDOS SALES

Šios dvi salės yra Mildos Teatro name. Viena ant antro augšto talpina 300 ypatų. Joje amerikoniškos draugijos laiko savo mitingus ir bankietus.

Kita ant trečio augšto talpina 400 ypatų. Šioje atsiuva didesnė balių, bankietų ir šokių.

Didesniems baliams, ant kurių laukiama skaitlingesnės publikos, yra parsamdomos abidvi salės. Tada žemesnėje salėje buva gėrimams baras ir stalai svečiam pasidėti, smagiai ir ramiai su savo draugais pasikalbėti, išsigerti ir pasivalgyti, o augštesnėje salėje prie geros muzikos smagiai pasišokti.

Kainos Parsamdymui Sekančios:

VIENA SALE.

Paprastiam šokiui (ballam)	Šiokiam dienon	Subatomai ir sveatomai dienom
Baliu su programu, nevartojam gėrimų.....	\$10.00	\$15.00
Baliu be programo, gėrimus vartojam.....	14.00	20.00
Baliu su programu ir gėrimus vartojam.....	15.00	25.00
	20.00	30.00

ABIDVI SALĖS VIENAM BALIUI.
Baliu be programo, gėrimus vartojam..... 25.00 45.00
Baliu su programu ir gėrimus vartojam..... 30.00 50.00
Draugijų reguliariškiem mitingam..... 5.00
Kitokiem susirinkimam kainos pagal sutartį.
Jei reikia, gali turėti kuklų virimul, torielkas, pilius, šaukštus, staltieses ir t.t. už pirmokėlį \$5.00 extra.

Parsamdymui kreipkitės pas salės savininką:

A. OLSZEWSKI

3252 So. Halsted St. Phone Drover 700

Teleskopai ir Stereoskopai.



Jei nori savo namuose linksmai praleisti laiką ir pamatyti svetimų žemių miestus, „ražiausius darbus, sodus ir puikiausius viso svieto vietas, tai nusipirk Teleskopą su stereoskopais (6 serijos, 174 vioskie paveikslai) už pačią pigiausią kainą—\$2.20.

Vieno Teleskopo kaina 75c, o 6 serijų \$3.45, bet perkant sykiu parduodam viską už \$3.20. Katalogą Teleskopų, Stereoskopų ir visokių knygų prisiunčiame uždyką.

Reikalaudami adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO., 3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

NAUJAI Atspausta

TIK KĄ IŠ SPAUDOS IŠĖJO
ANTRA LAIDA
IŠ Gyvenimo Lietuviškų
Velių Bei Velnų.

Pasakos surinktos d-ro J. Basanavičiaus. Šioje knygoje telpa keli šimtai gražių pasakų, apie rojų (dangų), čysčių, peklų; apie giltinę, marą, cholera; apie dvasias (dušias), velnius, jų vaidinimą ir t. t. Pasakos užrašytos tokiuoje tarmėje, kokiuoje buvo girdėtos. Panavėžij—pagal tarmę panevėžiečių; Šiauliuose—pagal tarmę šiauliečių; Suvalkų gub. ir t. t. Chicago, Ill. 1915 pusl. 470 1.50

Audimo apdaruose 2.00

Užsisakant šią knygą, siųskite pinigus šiuomi adresu:

A. Olszewski

PRES.

Lietuva Publishing Co.

3252 SO. HALSTED ST.

CHICAGO, ILL.

Garsinkite

“Lietuvoj.”

Liet. Knygų Krautuvė.

Apart daugelio įvairių knygų, dar galima gauti mano krautuvėje sekančias knygas:

1. Amerika. Rinkinyje įvairių faktų, statistika ir t. t. 288 pusl. 75
2. Tūkstantis Naktų ir Viena. Arabiškos istorijos, su paveikslais ir audimo apdarais. 704 pusl. \$2.25
3. Dvasios Gyvenimo Mechanika. Nauja knyga iš sryties psichologijos. 148 pusl. 40
4. Iš Ko Kija Melai ir įvairios skriaudos žmonijoje. 171 pusl. 75
5. Irkvizicija, arba atpirkimas žmogaus nuo sėtono. Parašė kun. Dembskis. 352 pusl. \$1.25
6. Kankintojai ir kankintiniai už mokslą. 184 pusl. \$1.00
7. T. Liet. Kalbos Gramatika. J. Damijonaitis. 119 pusl. 35
8. Vadovėlis vokiečių kalbai pramokti. Labai paranki ir naudinga knygelė. 35

I kitus miestus pasiunčiu užsakymus. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS,

901 West 33rd St., Chicago, Ill.

Edelweiss

BEER

Phone Canal 9

Phone Before Eleven
Delivered Before Seven

Delivered promptly to you in any part of the city from one of our 22 distributing stations.

Edelweiss

a case of good judgment



Išaiškink Abejotiną Padėjimą per Telefoną

KUOMET iškilta klausimas kasdieniniame besivertimo bėgyje, kuris reikalauja nusprendimo žmogaus, nėsantio po ranka, tasyk kreipkia prie telefono pagalbos.

Ar žmogus, su kuriuo nori kalbėti, bus tame pačiame mieste, ar kokiame tolimoje vietoje, ar paprastai galima lengvai ir greitai pasiekti Bello Vietinio ar Toliemojo Atstumo linijomis.



Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Commercial Department
Official 100

Kibirkštis.

Neseniai Kaizeris savo prakalboj taip pasakė: "Bet jeigu dabar Kristus įeity pas mus per anas duris, ar galėtume mės jam į akis pažūrėti?"

Belgija, Lenkija, Lietuva, Serbija ir milijonai žuvusių sako, kad ne.

X=X

Skaitykit laikraščius, kurie jus apgaudinėja humbugaisiais apgarsinimais. Bukite jautūs, kuriuos bėdurnius gali parduoti bučerui.

X=X

Nustokit kalbėti apie kokį ten bloką—padarykit geriaus lietuvišką ratą!

X=X

Tas turkiskas Fritzas turbūt emė lekcijas pas nemčius. Žiūrėkit iš "Sakių" daro "Kardus."

X=X

"Draugas" ir tarp saviškių nustoja draugų. Kas, be abejonės, parodo, kad lietuviai dar nėra priaugę nei prie filozofijos, nei prie metodologijos.

X=X

Amerikon, kaip rodo, Lietuvos Demokrati partija persikraustė su visu ofisu ir su visais brenčiais: yia pats partijos "bosas" Bulota, pati "Žiburėlio" bosienė Bulotienė ir jų abiejų generališkas atstovas Rimka.

X=X

Vokiškas Bevelinis telegramas eina lėčiau ir už čerepoką. Socialistų fundas jau daugiau mėnesio, sako, išsiuntė pinigų į Vilnių, o dar nėra nei žinios, ar gavo.

X=X

"Naujienos" gavo karštinges—ne nuo karščių, bet nuo P. Chmielavsko sumanyto dienraščio. Trumpai, turbūt, verpia,—a?

X=X

Jau jeigu Bulota sumušė Simkų, tai išvairykim ką nors ant Amerikos čempiono. Next debatai, sakysim, su Naujos Anglijos Griktu, o paskui su Chicago Jamontu.

X=X

Amerikos lietuviai šiuosmet turėjo daug seimų, kongresų, konferencijų, susivaižiavimų ir kitokių padėlių,—kaip tos bitės, ką kasdien spiečiasi, o nei vieno spiečiaus nepadarė.

X=X

Būs kita Sodoma ir Gomora, bus! Visi yra melagiai, tik vienas Bulota, Jurgelionis ir Grigaitis tiesą, užsimerkę, porina...

Jurgis Spurgis.

VUOKELIAI.

NEPAPRASTAS SUSIRUPINIMAS

Nevėdėlis.—Kas tau yra, matan susirupinęs?

Apsivėdėlis.—Taip, man labai rupi, ar mano žmona nesusirgo. Vakari jį visą vakarą buvo viena namie.

JAUNAS "SOCIALISTAS."

Per visą laiką mažas Jonukas sėdėjo už stalo labai ramiai,—taip ramiai, kad tėvas su mama net pradėjo nusigauti: kas pasidarė su Jonuku, kad jis visomet cirkėdavo kaip žvirblis, o dabar, žiūrėk, taip tylu. Bet Jonuko didelį galvojimą galvota.

—Tėte,—prabilo jis,—ar mūsų mokyklos mokytojas gauna užmokėti?

—Žinoma, Jonuti, kad gauna!—atsakė tėvas.

—Tai tas yra neteisinga—su dideliu pasipiktinimu tarė Jonukas—tai yra žmonių skriaudimas: jis gauna užmokėti, o mes vaikai, turime visą darbą atlikti.

TAI BENT PARDAVĖJAS.

Draugas.—Klausyk, tu tik laiką gaisini paveikslus betepiodamas.

Dailininkas.—Aš gi juos parduodu.

Draugas.—Tas ve ir patvirtina mano žodžius. Galėtum parduoti ką tik panorėtum. Kodelgi nesiimi ko nors tokio, kas tau pinigų atneštų?

Tel. Canal 5395
J. G. Mezlauskis
Generalis
Kontraktorius ir
Namų Statėjas.
2123 W. 23rd St.

EVESKIO Prekybos ir Kalbų
Dieninė ir Vakarinė **MOKYKLA**
Čia gali išmokti Anglų kalbos nuo pradinių iki aukštesniųjų, taipgi Lietuvių, Vokiečių, Rusų ir Lenkų kalbų; Aritmetikos, Anglų, Matematinės, Istorijos, Geografijos, Politinės, Ekonomijos, Knygosvedystės, Dailiarabės, Laisvų rašymo, Prekybos taisyklės ir tt. Čia gali užbaigti PUBLIC SCHOOL, HIGH SCHOOL ir PREKYBOS KURSUS. VISKAS AIŠKIA MA LIETUVISKAI.
3106 So. Halsted St., Chicago

PHONE YARDS 2721
Dr. J. JONIKAITIS
MEDIKAS IR CHIRURGAS
3357 So. Morgan St., Chicago.

Tel. YARDS 1532
Dr. J. KULIS
Lietuviai Gydytojas ir Chirurgas
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsisėmusius ir paslaptingas vyrų ligas.

DR. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS: Kamp. 31 ir So. Halsted St.
(Gyvenimas virš Aptiekos). CHICAGO.

F. P. BRADCHULIS
LAWYER
LIETUVIS ADVOKATAS
30 N. La SALLE ST., CHICAGO
ROOMS 1107-1114
Telephone Franklin 1178
GYV.: 3112 S. HALSTED ST., ARTI 31st ST.
TELEPHONE YARDS 2300

DIDELIS SUVALKIJO ŽEMLAPIO (Mėpa)
Sutaisė B. K. Balutis

Didumas 28 per 22 colius. Penkiose spalvose (koloruose). Parodo lietuvių kalboje visus miestus, bažnytkaimius, kaimus, pačias, telegrafus, mokyklas, kelius, geležinkelius, ežerus, upes, rubežius tarp lenkų ir lietuvių ir daugelį kitų dalykų.

"Geriausis žemlapis lietuvių kalboje. Pateisato labai puikiai."—Taip atsiliepė apie jį visi laikraščiai.

Kaina VIENAS DOLIARIS su prisitintimu į namus.

Reikalaukit pas **B. K. BALUTIS**, 3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

DU-KART NEDELINIS LAIKRASTIS

THE SUN
Eina jau 25 metai
Utarininkais ir Pėtnyčiomis

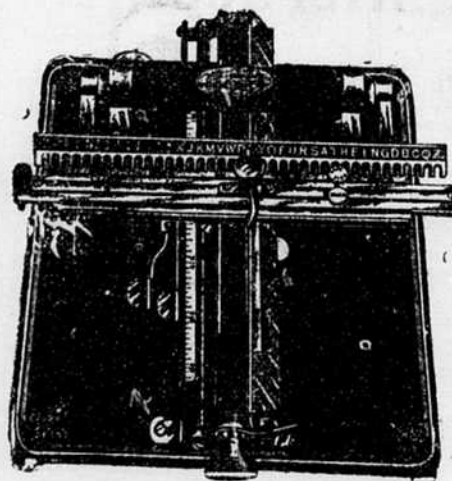
Prenumerata metams \$2.50
" " pusei metų \$1.25

Adresuokit taip:
W. B. BOCKOWSKI CO.,
Mahanoy City, Pa.

GERA PROGA.
Gramatika angliskos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c
Aritmetika mokymuisi raudond, su paveikslais (apdaryta) 35c
Viso \$1.60
Kas atsiųs šį kuponą šiai apgarsinimui, "Lietuvos" ir \$1.60 per mo-nety orderį, tai gaus visas 4 knygas
P. Mikolainis,
R. F. D. Route 2, Hudson, N. Y.

GERA PROGA.
Gramatika angliskos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c
Aritmetika mokymuisi raudond, su paveikslais (apdaryta) 35c
Viso \$1.60
Kas atsiųs šį kuponą šiai apgarsinimui, "Lietuvos" ir \$1.60 per mo-nety orderį, tai gaus visas 4 knygas
P. Mikolainis,
R. F. D. Route 2, Hudson, N. Y.

Rašomos Mašinos.



Pigiausios ir geriausios rašomosios mašinos (typewriters) "New American" už \$10.00.
Jeigu nori turėti drąsą, pigią ir gerą rašomąją mašiną, tai pirk "New American," o ne sigaltesl.
"New American" rašo taip gražiai, kaip mašina, pirka už \$100. Jos sistema taip paprasta, kaip kiekvienas, paėmęs ją į savo rankas, iš pirmo sykio supranta, kaip su ja ja rašyti.
Kataloga rašomųjų mašinų ir visokių knygų pristatėme užduka.
Agentams ir perkupliams, perkant kelias mašinas, duodam gerą nuolaitį.
Reikalavdami adresuokite šitaip:
LIETUVA PUBLISHING CO.,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

D-re Maria Dowiat-Sass

Moterų ir vaikų ligų specialistė

Ofisas	Rezidencija
1725 West 18th Street Tarp Paulina ir Woodzat. Phone Canal 1203	5208 W. Harrison Street Tel. Austin 737
Valandos: ryt: 8:30 iki 12:00 val. ryto nakt: 7:00 iki 8:00 val. vak. Nedėlioms ryt: 8:30 iki 12:00 val. ryto	Valandos: tikrai iki 9:00 kiekvieną rytą

VYRISKŲ DRABUŽIŲ PIGUMAS!

Mes nesame bankieriai, bet mes gvarantuojame Tamstai sušėdymą 50% ant Tamstos pinigų, nusiperkant sau drabužius pas mus. Vyrams ir vaikams padarome ant orderio naujus siutus nuo \$30.00 iki \$50.00 už pusę kainos. Truputėlį nešiotus nuo \$25.00 iki \$60.00 ant orderio darytus siutus parduodame po \$5.00 ir brangiau.
Naujas ir truputėlį dėvėtas kelnės nuo \$1.00 ir brangiau.
Vaikų siutai \$2.50 iki \$7.50.
Skrynios ir valyzai.

S. GORDON,
1415 SOUTH HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.
Storas atdaras kasdien ir vakarais iki 9 val. Subatomis esti atdaras iki 11 val. vakare. Nedėliomis—iki 6 val. vakare.

LAIVAI RUSISKOS LINIJOS

Dabar jau plaukia reguliariškai

Iš Archangelsko Rusijos į Ameriką

Kas norite parsitraukti savo gimines, išbėgusius laike karės Rusijon, tai dabar galite siųsti šifkortes, o jie saugiai atvažiuos pas jus Amerikon.

Šifkortes ir pilną informaciją gausite

A. OLSZEWSKIO BANKE
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Jei norite turėti gerą laikraštį, tai užsisakykite
"ATEITI!"

"ATEITIS" išėina 3 kartus į savaitę: Utarininkais, Ketvergais ir Subatomis ir darbo žmonėms pilnai atstoja dienraštį.

"ATEITIS" eidama 3 kartus į savaitę paduoda naujausias žinias iš visokių atsitikimų visam pasauliui.

"ATEITIS" yra vedama gabių redaktorių, kuriai sandarbininkauja visos eilės žymiausių lietuvių rašytojų.

"ATEITIS" kaina tik \$2.50 metams ir \$1.50 pusei metų. Užrubežį \$3.50 metams ir \$2.50 pusei metų. Norintiems "Ateitį" pamatyti, vieną numerį siunčiame dykai. Adresas:

ATEITIS PUBLISHING CO.,
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

SUPAŽINDINKITE ANGLUS SU LIETUVA,

platinantimi Dro Jono Šliupo parašytą anglų kalboje knygą
LITHUANIA IN RETROSPECT AND PROSPECT

išleido Amerikos Lietuvių Spaudos Draugija. Kaina—50 centų.

SLA., TMD. kuopoms, draugijoms ir knygų platintojams, imantiems daugiau to-ties egzempliorių, nuleidžiama tam tikras nuolaitis. Reikalaukite mūsų redakcijoje, arba pas autorių.

Dr. J. Šliupa,
1419 No. Main av., Scranton, Pa.

NEW CITY SAVINGS BANK
4601 So. Ashland ave., Chicago.
A. J. BIERZYNSKI, pres.

Prima bankon pinigus ir moka 3%. Už suėdus pinigus mūsų banko duodame čekių knygute, iš kurios parasyti čekiai tinka visur. Skolina pinigų ant Real Estate. Perka ir įarduoda namus ir lotus. Išsamdo bankines skryneles (boxes) po \$2.50 metams. Parduoda šifkortes ir siunčia pinigų į visas svieto dalis.

Bankos Valandos: Panedėliais, serodomis, ketvergais ir subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro; nedėliomis, utarininkais ir pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

Phone Drove 6052
Dr. K. Drangelis
LIETUVIS DENTISTAS
3261 So. Halsted St., Chicago

Užsirašyk sau ar savo pažįstamiems Lietuvoj bei Amerikoj
VIENYBE LIETUVNINKU
Eina jau 30-tus metus.
Prenumerata \$2.00 metams; \$1.00 pusei metų. Kanadoje \$2.50 metams; \$1.25 pusei metų. Anglijoj, Lietuvoj ir kitur \$3.00 metams; \$1.50 pusei m. Pamatimui vieną num. siunčiame dovanai. Knygų katalogą siunčiame ant pareikalavimo dovanai.
J. J. Pauksztis & Co.
120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

ŠIS LAIKRODĖLIS DOVANŲ.



Kas prisivis \$3.00 prenumeratos, gaus "Lietuvą" per pusantų metų ir šį laikrodėlį dovanų.

Šis yra Ingersoll Nikelinis Laikrodėlis, visur parduoda po \$1.00, bet jis yra taip geras, kaip kitas už \$15.00. Gerai eina, laiką palaiko teisingai ir yra garantuotas vieniems metams. Jeigu laike metų pagestų, mes jį sutaisytime užduka.

Šių laikrodėlių turime tik roo ant rankos, todėl pasiskubinkite, nes juos išdalinsu daugiau jų neturėsime.

Yra gera proga gauti gerą laikrodėlį užduka.

LIETUVA PUB. CO.
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.



JONAS KULIS

Generališkas "Lietuvos" Agentas keliauja po visą Ameriką. Kur jis atsilankė, ten per jį galima atnaujinti, ar užsirašyti "Lietuvą" arba užsisakyti visokių knygų, jam pinigų užmokant išanksto. Už jį mes atsakome. Lietuva Pub. Co.

JUOZAPAS MOZERIS ...

kaipo "Lietuvos" agentas Cirero, Ill. ir apilinkėse yra įgaluotas užrašinėti "Lietuvą", priimti prenumeratą, apgarsinimus ir pardavinėti knygas. Lietuva Pub. Co.

Vėšiausia Vieta, Tai MILDOS TEATRAS

3138-42 So. Halsted St.

Jei vasaros laike yra per karšta, tai ateikite į MILDOS TEATRA, o čia rasite vėšiausią vietą, atsivėdinti ir pamatyti gražesni Teatra negu vidurmiestyje.

Kainos šloklom dienom
5c ant balkono, 10c žemai.

Subatom ir nedėliom
10c balkonais, 15c žema.

Prasideda 7 valandą kas vakaras. Subatomis ir nedėliomis 2 val. po pietų.

Jei liuosame laike nori pasišėsti, atsivėdinti ir užmirti savo nesmagumus, tai ateik į

MILDOS-TEATRA.

!! Pranešimas !!

Šiuomi pranešu, kad nuo pradžios Rugsėjo mėn. perkeliu savo ofisą po
3325 So. HALSTED ST.
TELEPHONE YARDS 333.
Dr. P. WIEGNER

"DRAUGAS"

Lietuvių Katalikų Savaitinis Laikraštis "Draugas" sandarbininkų skaitytojų yra rimčiausias ir žymiausias lietuvių veikėjas ir rašytojas. Jame paduoda daug žinių iš draugijų ir visuomenės judėjimo. Visi dienos klausimai yra svarstomi rimtai ir teisingai.

Prenumerata Amerikoje \$2.00 metams, \$1.00 pusei metų. Kitose šalyse \$3.00 metams, \$1.50 pusei metų. Pažiuorėjimui siunčiame vienas numeris veltut. Adresuokite:

DRAUGAS PUBLISHING CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.

Canal. 2113
DR. A. YUŠKA
LIETUVIS GYDYTOJAS
1749 SO. HALSTED ST CHICAGO, ILL.
CORNER 18th STREET



A. OLSZEWSKIO BANKAS

3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

Isteigtas 1893 metuose

\$500,000.00 vertės naujausių ir didžiausių namų ant Bridgeporto yra šio Banko savastim.

PRIMA pinigų taupinimui nuo \$1.00 ir augščiau ir moka 3 procentą.

SKOLINA pinigų pirkimui ir statymui namų Chicago mieste.

PERKA ir parduoda namus ir lotus. Stato ir kitiems namus ir storus ant lengvų išmokėčių.

PERKA ir parduoda Morgėjus ir Bondsus, nešančius 4, 5 ir 6 procentą.

ATVAŽIAVUSIEMS Chicagon iškolektuoja jų pinigų, paliktus kituose bankuose.

SIUNCIA pinigų į Lietuvą, Rusiją ir visas dalis svieto greitai, saugiai ir pigiai.

PARDUODA Šifkortes iš Rusijos ir į Rusiją ir parupina nuo Rusijos konsulio pasportus.

PADARO Doviernastis ir visokius kitus rejentališkus raštus gerai ir pigiai.

PARSAMDO Bankines Skryneles (Boxes) saugiai įrengtame Banke, prie kurio nė vagis, nė ugnis negali prieiti. Boxai yra saugiam užkavojimui svarbių dokumentų, pinigų ir kitų brangenybių.

Lietuviai iš kitų miestų ir fermų gali šiame Banke per laiškus pasidėti ir atsiimti pinigų. Rašykite adresu:

A. OLSZEWSKI BANK

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

BANKOS VALANDOS:

Panėdėliais, Seredomis ir Pėtnyčiomis nuo 8 r. iki 6 v. Utarininkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 r. iki 9 v. Nedėliomis nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

Dovana nuo SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE KALENDORIUS

1916 metams.

Tokio KALENDORIAUS lietuvių dar neturėjo, nesa nebuvo kas gali tokį išleisti. Greta idomial parinkty reikalingų kalendoriui žinių, jame yra keletas skyrių, kuriuose telpa įvairūs labai naudingi pasiskaitymai: apysakos, eilės, straipsniai iš istorijos, higienos, draugijinio gyvenimo ir tt. S.L.A. Kalendoriuje rasite traipsnius geriausių rašytojų amerikiečių.

"S.L.A. KALENDORIUS", gražiais spalvuotais viršialais, 240 puslapių, didelio formato ir gražios popieros, gaunamas visur, pas visus agentus, S.L.A. kuopose, visuose lietuviškuose knygynuose. Todel reikalaukite jo. Jel negautumet pas savo knygų agentus, tai reikalaukit tiesiog pas mus. KAINA TIKTAI 25 centai. Agentams rabatas.

Krepkittės:

A. B. Strimaitis

307 W. 30-th St. - New York, N. Y.

JUOZAS A. AMBROSIUS

Attorney At Law

LIETUVIS ADVOKATAS

(A. OLSZEWSKIO BANKE)

3252 So. HALSTED ST.

TELEFONAS DROVER 703 - CHICAGO, ILL.

Ofiso Valandos:

Kasdien iki 6 val. vakare; Utarininkais, Ketvergais ir Subatomis iki 9 val. vakare.